

Rekenkamer Tiel

Bevindingenrapport Onderzoek afvalbeleid

Definitief | 26 januari 2026

]IPR•NORMAG[

In opdracht van: Rekenkamer Tiel
Opsteller(s): M.F. Boels MSc., A.R. Riedijk MSc.
Projectnummer IPR Normag: 101527
Aantal pagina's: 84

Status rapportage	Datum
Definitief	26 januari 2026

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van IPR NORMAG

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	De context van het gemeentelijke afvalbeleid	5
1.2	Rekenkamer onderzoekt doelmatigheid en doeltreffendheid afvalbeleid	5
1.3	Onderzoeksformulering en deelvragen	5
1.4	Normenkader.....	7
1.5	Leeswijzer.....	7
2	Beschrijving Afvalbeleid	9
2.1	Landelijk beleid: van kwantiteit naar kwaliteit	9
2.2	Gemeentelijk afvalbeheer is meer dan inzamelen alleen	10
2.3	Een juiste balans in instrumenten	10
2.4	Afvalbeleid van gemeente Tiel.....	11
3	Schets van het speelveld	13
3.1	Sector in beweging	13
3.2	Organisatie in beweging	14
3.3	Afvalinzameling in uw regio.....	16
3.4	Hoe verhoudt zich Avri tot de andere regelingen?.....	17
3.5	Analyse	18
4	Afvalprestaties	19
4.1	De huidige inzamelstructuur van Tiel.....	19
4.2	Milieuprestaties	20
4.3	Analyse van scheidingspotentieel	23
4.4	Service(beleving).....	24
4.5	Kosten	24
4.6	Communicatie, participatie en handhaving	27
4.7	Analyse	28
5	Wat zou nascheiding voor Tiel kunnen betekenen?	30
5.1	Wat is nascheiden van restafval, en wat is het niet?	30
5.2	Afwegingskader: milieu, kosten en service.....	33
5.3	Serviceaspecten	36
5.4	Analyse	37
6	Governance van Avri	39
6.1	Verticale eigendomsrelatie: gemeente Tiel als eigenaar	39

6.2	Horizontale relatie: gemeente Tiel als opdrachtgever	40
6.3	Verbonden partijen.....	43
6.4	Analyse	43
7	Analyse rol raad en college	45
7.1	Kaderstelling.....	45
7.2	Controleren	46
7.3	Analyse	47
8	Conclusies en aanbevelingen	48
8.1	Beantwoording van de onderzoeksvragen	48
8.2	Toetsing aan het normenkader.....	54
8.3	Conclusies en aanbevelingen	56
9	Bestuurlijke reactie	58
10	Nawoord	59
	Bijlagen	60
bijlage 1	Statuten Avri: Belangrijke artikelen.....	61
bijlage 2	Besluitvorming afvalbeheer Tiel	61
bijlage 3	Bronnenlijst	81
bijlage 4	Grondstofmonitor	83

1 Inleiding

1.1 De context van het gemeentelijke afvalbeleid

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor het inzamelen en (doen) verwerken van huishoudelijk afval. Deze zorgplicht is verankerd in de Wet Milieubeheer. Naast deze wettelijke zorgplicht hebben gemeenten ook een maatschappelijke ‘opdracht’ om verspilling van grondstoffen te voorkomen en bij te dragen aan de Europese en nationale circulaire doelstellingen. De doelstellingen liggen vast in onder meer het [Landelijk Afvalbeheerplan \(LAP 3\)](#) en het toekomstige [Circulair Materialenplan \(CMP\)](#), waarbij de nadruk sterker dan voorheen ligt op het aanwenden van afval als grondstof. In het uitvoeringsprogramma van de Rijksoverheid [Van Afval Naar Grondstof \(VANG\)](#), wordt op deze trend voortgebouwd. Verder is in het programma “[Nederland Circulair 2050](#)” de kabinetsvisie op de circulaire economie neergezet. Doel is om uiterlijk in 2050 een volledig circulaire economie tot stand te brengen. In een circulaire economie worden producten en materialen optimaal hergebruikt, zodat verspilling van waardevolle grondstoffen wordt voorkomen. Deze twee beleidskaders bepalen in belangrijke mate de context voor gemeentelijk afvalbeheer.

Naast deze beleidskaders en doelstellingen, is afval een maatschappelijk thema. Waarbij inwoners dagelijks te maken hebben met de uitwerking van deze kaders. En iedereen heeft wel een mening over de wijze waarop afval ingezameld wordt en wat er daarna mee gebeurt of zou moeten gebeuren. En is de afvalstoffenheffing één van de onderdelen waar de gemeente volledige zeggenschap over heeft en een belangrijk onderdeel van de lokale lasten vormt.

1.2 Rekenkamer onderzoekt doelmatigheid en doeltreffendheid afvalbeleid

Om de ambitieuze doelen van minder verspilling (restafval), hoogwaardige recycling en de totstandkoming van een circulaire economie te bereiken zal de uitvoering steeds breder en complexer worden en nauwlettend door inwoners gevolgd en becommentarieerd worden. De keuzes in het afvalbeheer van gemeente Tiel vinden plaats binnen deze context: van keuzes in de inzamelstructuur, tot keuzes over verwerking, tot keuzes hoe bewoners achter de voordeur hun afval gescheiden moeten houden en aanbieden.

De rekenkamer van gemeente Tiel ziet dat deze context in Tiel vertaald is naar deelname van de gemeente in gemeenschappelijke regeling Avri. Dat er binnen deze regeling gekozen is voor bronscheiden van het Plastic verpakkingen, Metalen/Blik en Drinkpakken (PMD). En dat inwoners een cruciale rol vervullen in het snappen en accepteren van de gemaakte keuzes.

De rekenkamer wil daarom twee doelen bereiken: enerzijds het uitzoeken hoe het afvalbeleid in elkaar zit, hoe gemeente Tiel presteert, waar verbetermogelijkheden liggen en of de gemeenteraad op de juiste wijze in staat gesteld wordt om goed op het thema afval te kunnen sturen. En anderzijds om uit te zoeken hoe de regionale keuzes ten aanzien van de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval zich verhouden tot de lokale wensen, beleidsvoorkeuren voor individuele gemeenten en eventuele optimalisaties voor een enkele deelnemer. Dit laatste uit zich onder meer in het gesprek over bron- en nascheiding van plastic in en uit het restafval.

Tenslotte wil de rekenkamer uitzoeken hoe de governance tussen de raad en het college van gemeente Tiel zich verhoudt tot de gemeenschappelijke regeling Avri.

1.3 Onderzoeksformulering en deelvragen

Conform het offerteverzoek van de rekenkamer is de opdracht als volgt geformuleerd:

Voer een ex-post onderzoek uit naar de keuzes van gemeente Tiel ten aanzien van het

afvalbeleid, de inrichting van de inzamelstructuur, de keuze voor het samenwerken binnen Avri. Bij het afvalbeleid gaat het zowel om onderzoek naar de mate waarin de doelen gerealiseerd worden, als of de uitvoering op een doelmatige en doeltreffende wijze is ingericht. Bij de inrichting van de inzamelstructuur gaat het om de wijze waarop de gemaakte keuzes onderling samenhangend zijn en door inwoners begrepen worden. En bij de keuze voor samenwerking gaat het om een vergelijking van de mogelijkheden, in relatie tot de keuze voor het samenwerken binnen Avri.

Verricht verder ook onderzoek naar de mate waarin de gemeenteraad – bij het maken van deze keuzes – voldoende informatie tot haar beschikking had en of de raad haar kaderstellende en controlerende rol voldoende heeft uitgevoerd.

Verder verwacht de rekenkamer ook een ex-ante onderdeel in het onderzoek. Dit betreft een verdiepende vraag naar de effecten van bron- en nascheiden van plastic voor gemeente Tiel. Daarbij denkt de rekenkamer in elk geval aan het effect op de inzamelcijfers, de kwaliteit van de ingezamelde stromen, de kosten, de beleving van inwoners, maar ook aan neveneffecten zoals bijplaatsingen.

Resultaat van het onderzoek vormt een concreet en praktisch rapport met conclusies en aanbevelingen voor de gemeenteraad van Tiel.

Deze opdracht omvat de volgende onderzoekbare deelvragen:

1. Is er sprake van een door de gemeenteraad vastgesteld afvalbeleid, welke doelen moeten worden bereikt, zijn deze doelen meetbaar, hoe is de inzameling geregeld en gebeurt de uitvoering op doeltreffende en doelmatige wijze?
2. Zijn de in het verleden gemaakte keuzes (het op afstand zetten en methode) anno 2025 en verder nog de beste optie. Welke alternatieven zijn er voorhanden op basis van ervaringen elders.
3. Wat kan de gemeente Tiel zelf doen om zo nodig de prestaties op het gebied van afvalinzameling, afvalscheiding en beperking van de kosten te verbeteren?
4. Wordt de raad adequaat geïnformeerd over de uitvoering van de afvalinzameling en zijn hier eventueel verbeterpunten in aan te brengen?
5. Er ligt er een expliciete vraag over de het voor- of nascheiding. De vraag is of het kiezen voor een andere methode, namelijk het achteraf scheiden tot betere resultaten kan leiden; schonere afvalstromen en minder ongewenste effecten als het bijplaatsen van afval en een verhoogd niveau zwerfafval. Is er en waar ligt er een financieel het omslagpunt.
6. Wat zijn de ervaringen van andere vergelijkbare gemeenten en (eventueel) commerciële instellingen. Welke adviezen kunnen meegegeven worden voor de gemeente Tiel.
7. In welke mate is het afvalbeleid van gemeente Tiel integraal?
8. Is de kwaliteit van de afvalstromen voldoende voor hergebruik? En wat kan de gemeente doen om deze te verbeteren?
9. Wat zijn de financiële aspecten van het gevoerde beleid en welke gevolgen hebben die voor de toekomst?
10. Welke gedragsveranderingen bij inwoners zijn waargenomen als gevolg van communicatie en beleidsinterventies en hoe hebben deze bijgedragen aan de beleidsdoelen?

11. Beschikt de gemeente over genoeg data en inzicht in de ontwikkeling en beheersing van afvalstromen om op onderbouwde wijze de keuze tussen bronscheiding of nascheiding te kunnen maken en kan op dit moment de potentie van beide benaderingen in het licht van de VANG-doelen voor Tiel goed worden ingeschat?
12. In hoeverre wordt gebruik gemaakt van data-analyse en technologische innovaties om afvalstromen en de effectiviteit van het beleid te monitoren?
13. Welke positie heeft de raad ingenomen in dit dossier, heeft zij ook zelf voldoende gedaan om haar informatiepositie te waarborgen?

1.4 Normenkader

We gaan uit van het volgende normenkader, ter toetsing door het onderzoek.

Thema	Norm
A. Beschrijven huidige situatie	
1 Welk beleid, ambities en doelstellingen heeft de gemeente ten aanzien van huishoudelijk afvalbeheer?	- De beleidsvorming is gestart met kaderstelling vanuit de raad. Ambities en doelstellingen zijn helder omschreven en waar mogelijk gekwantificeerd. Zij voldoen aan de 'smart' criteria: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden.
2 Hoe verhouden deze zich met de landelijke (en Europese) kaders?	- Het beleid en de doelstellingen sluiten aan op de landelijke en Europese kaders. Daar waar zij niet aansluiten wordt dit gemotiveerd.
3 Hoe verhouden deze zich met de maatschappelijke opgaven van gemeenten op het gebied van afval en grondstoffen, duurzaamheid en circulariteit, en ten aanzien van social return (inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) in het algemeen?	- Maatschappelijke opgaven van gemeenten zijn bekend als doelen bij Avri en zijn vertaald in bedrijfsplan, jaarplannen of uitvoeringsplannen (of soortgelijke documenten). - Maatschappelijke opgaven worden bewerkstelligd bij de uitvoering van de taken.
4 Welke activiteiten, middelen en projecten worden daartoe uitgevoerd (inclusief pilots)?	- De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd en zijn duidelijk tussen de betrokkenen.
B. Doelstellingen, maatschappelijke opgaven en doelrealisatie	
1 In welke mate worden de ambities en doelstellingen behaald? Daarbij rekening houdend met de rol van Avri als uitvoerder van het door de gemeenten bepaalde vastgestelde (gemeentelijk) huishoudelijk afvalbeleid.	- De gerealiseerde ambities en doelstellingen worden periodiek gemonitord en geëvalueerd. - Daar waar de realisatie afwijkt (positief of negatief) wordt dit gemotiveerd c.q. verantwoord.
2 Wat zijn de prestaties op het gebied van huishoudelijk afvalbeheer vergeleken met referentiegemeenten?	- Prestaties worden vergeleken met referentiegemeenten. Afwijkingen (positief of negatief) worden onderzocht en van de daaruit voortvloeiende kennis wordt geleerd. - Er is een structurele plan-do-check-act cyclus met een zogenaamde 'learning loop'.
3 Is het te verwachten dat de gemeente haar doelstellingen voor de middellange en lange termijn zal behalen met het huidige beleid of zijn intensiveringen nodig, zo ja wat zou kunnen helpen?	- Door IPR Normag te beantwoorden vraag op basis van onderzoek en expert beoordeling.
	C. Sturing en monitoring
	1 Op welke manier stuurt de gemeente op het halen van de doelstellingen?
	- In de P&C-cyclus zijn indicatoren opgenomen over afvalbeleid, in lijn met het beleidskader - Er zijn duidelijke afspraken over waar de gemeente over gaat en waar Avri over gaat
	2 Hoe en met welke indicatoren monitort de gemeente het halen van doelstellingen, en stuurt ze bij waar nodig?
	- Het is voor de betrokken gemeenten helder wat de Avri voor hen verricht in temen van te behalen doelen. - Gemeenten worden geïnformeerd over de voortgang van de doelrealisatie.
	D. Functioneren en presteren van de organisatie van het afvalbeleid
	1 Hoe functioneert gemeente Tiel ten aanzien van de inzet van mensen en materieel voor de uitvoering van de primaire werkprocessen (zoals inzameling huishoudelijk afval)
	- Het functioneren en presteren van de gemeente - in de vorm van prestaties en kosten per prestatie - worden periodiek gemonitord en beoordeeld. - De uitvoering van primaire werkprocessen door Avri is kosteneffectief. <i>Methode</i> : onderzoek IPR Normag. Toetsing van de kosteneffectiviteit van primaire werkprocessen aan Benchmark Huishoudelijk Afvalbeheer.
	2 Is de inrichting c.q. de intergemeentelijke samenwerking op afval- en grondstoffengebied toekomstbestendig?
	- De gezamenlijke organisatie beschikt over voldoende schaalgrootte, kennis en expertise om haar rol (ten behoeve van de gemeenten) ook in de toekomst adequaat uit te voeren. - De potentie van nieuwe (innovatieve) werkwijzen in het licht van de VANG-doelstellingen kan voor de betrokken gemeenten goed worden ingeschat.
	E. De rol van de raad
	1 Is de informatievoorziening aan de gemeenteraden over het afvalbeheer adequaat?
	- Door de inzet van Avri is de raad op hoofdlijnen op de hoogte van het beleid en afwijkingen daarvan, de budgetten, de uitvoering en de financiële doelbereiking. - Door Avri is de raad op hoofdlijnen op de hoogte van wat er leeft bij inwoners over de uitvoering van het afvalbeleid. - Door Avri is de raad op hoofdlijnen op de hoogte van relevante ontwikkelingen op het gebied van afval.
	2 Hoe vervult de raad in de huidige situatie zijn controlerende en kaderstellende taak, en welke eventuele aandachtspunten of verbeterpunten zijn hieruit af te leiden?
	- Het beleid wordt gemonitord en geëvalueerd en de raad ontvangt deze informatie of vraagt hierom. - De raad heeft mogelijkheden om het beleid bij te sturen; Het college en de ambtelijke organisatie (al dan niet richting Avri) volgen/volgen de wensen van de raad.

1.5 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 en 3 wordt ingegaan op het afvalbeleid in Europa en Nederland is, hoe het speelveld van de inzameling van huishoudelijk afval er in Nederland en in de regio van Tiel uit ziet en hoe de keuzes van gemeente Tiel zich daartoe verhouden. Deze hoofdstukken beschrijven de context waarbinnen het afvalbeleid van Tiel uitgevoerd wordt.

Hoofdstukken 4, 5, 6 en 7 omvatten de analyse van verschillende onderdelen, deze hoofdstukken eindigen allen met een samenvattende analyse. In hoofdstuk 4 gaan we in op de afvalprestaties van gemeente Tiel, en hoofdstuk 5 op de verwachte effecten van nascheiding van PMD. Dat beschrijft daarmee het effect van de gemaakte keuzes in Tiel. Vervolgens gaan we in hoofdstuk 6 en 7 in op de governance en de wijze waarop raad en college in Tiel met elkaar omgaan. Deze hoofdstukken beschrijven kort en bondig welke afspraken er zijn tussen de gemeente en gemeenschappelijke regeling Avri en vervolgens hoe daar in de politiek-bestuurlijke omgeving mee omgegaan wordt.

Hoofdstuk 8 en 9 gaan tenslotte in op de beantwoording van de onderzoeksvragen, bevindingen tot nog toe en conclusies en aanbevelingen.

2 Beschrijving Afvalbeleid

In dit hoofdstuk beschrijven we het beleidskader rondom afvalbeleid voor gemeenten. Eerst wordt het landelijke beleidskader voor huishoudelijk afval geschetst. En de uitwerking van deze kaders voor de inrichting van de gemeentelijke afvalbeheerorganisatie. Deze context bepaalt waar gemeenten en gemeenteraden keuzes kunnen maken en hoe deze keuzes met elkaar samenhangen. Vervolgens worden de keuzes die gemeente Tiel gemaakt heeft, toegelicht op basis van de verschillende beleidsnota's en raadsbesluiten.

2.1 Landelijk beleid: van kwantiteit naar kwaliteit

De basis voor het gemeentelijke afvalbeleid ligt vast in [Artikel 10.21 Wet milieubeheer](#). In dit artikel is vastgelegd dat de gemeente een wettelijke zorgplicht heeft voor het huishoudelijk afval. De gemeente is dus bevoegd gezag. De verdere kaders en doelstellingen liggen vast in verschillende beleidsdocumenten: in de eerste plaats in het [Landelijk Afvalbeheerplan \(LAP 3\)](#) en opvolger [Circulair Materialenplan \(CMP\)](#). Daarin zijn onder meer definities vastgelegd over de huishoudelijke afvalstromen (wat is wel en geen grondstof) en hoe deze ingezameld mogen worden. Ook volgen hier regels uit wat verplicht en niet-verplicht is om op de milieustraat in te zamelen.

Op beleidsniveau heeft het kabinet in met name het programma [Nederland Circulair 2050](#) haar visie neergelegd op de circulaire economie. Doel is om uiterlijk in 2050 een volledig circulaire economie tot stand te brengen. In een circulaire economie worden producten en materialen optimaal hergebruikt, zodat verspilling van waardevolle grondstoffen wordt voorkomen. Onderdeel van Nederland Circulair 2050 is het uitvoeringsprogramma [Van Afval Naar Grondstof \(VANG\)](#).

Het VANG-programma legt de beleidsdoelen voor gemeenten vast. Voor dit onderzoek is relevant dat er twee planperiodes van dit programma zijn geweest: 2015-2021 en 2021-2025. In het VANG-programma 2015-2021 was de doelstelling voor gemeenten 75% afvalscheiding en 100 kg restafval (fijn en grof restafval) per inwoner per jaar in 2020. En 30 kg restafval in 2025. Deze doelstellingen zijn ondertussen losgelaten. Voor de periode 2021-2025 richt het VANG-programma zich op twee cruciale aspecten voor nog betere recycling:

1. Verbetering van de scheiding van restafval: Aangezien twee derde van het huishoudelijk restafval waardevol, recyclebaar materiaal bevat, is het streven naar betere scheiding om te voorkomen dat waardevol materiaal in verbrandingsovens terecht komt.
2. Verbetering van de kwaliteit van de deelstromen: De focus ligt op het verminderen van vervuiling en het verwijderen van stoffen om ervoor te zorgen dat de gescheiden ingezamelde deelstromen van hoge kwaliteit zijn.

Het VANG-programma 2021-2025 schetst ook een 'wensbeeld' van de maximale hoeveelheid afval: een maximale hoeveelheid van 30 kg huishoudelijk restafval per inwoner per jaar in 2025. Dus geen harde doelstelling (meer), maar een wensdoel. Het realiseren van dit doel hangt af van het financieel en, waar mogelijk, materieel sluiten van diverse ketens. Momenteel is deze sluiting nog niet volledig gerealiseerd. De [transitieagenda Consumptiegoederen](#), uitgevoerd binnen het Rijksbrede Circulaire Economie programma, benadrukt het belang van het sluiten van ketens als een van de cruciale activiteiten voor de komende jaren. De ambitie om 30 kg te bereiken moet dan ook worden gezien in het licht van deze inspanningen.

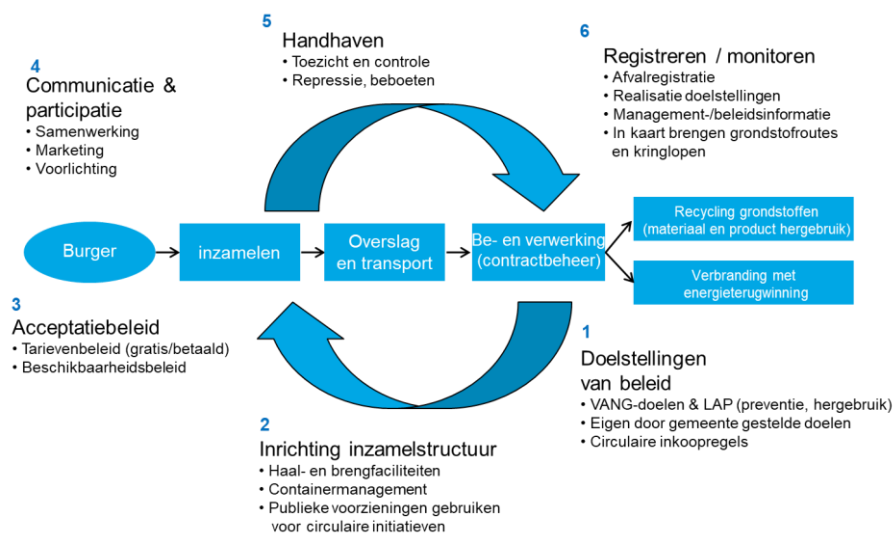
Tenslotte wordt het VANG-programma op dit moment aangepast. Daarbij komt de focus te liggen op recycling (mede als gevolg van gewijzigde Europese wet- en regelgeving). Het nieuwe doel wordt 60% gerecycled materiaal in 2030. Ten tijde van publicatie van dit rapport is deze

doelstelling echter nog niet formeel vastgelegd in het geactualiseerde Nationaal Programma Circulaire Economie. Deze wordt in het najaar van 2025 vastgesteld.

2.2 Gemeentelijk afvalbeheer is meer dan inzamelen alleen

Adequaat gemeentelijk afvalbeheer omvat een optimale balans tussen diverse – en onderling samenhangende – beleidsinstrumenten waarmee kan worden gestuurd op het aanbod- en scheidingsgedrag van inwoners. Het volgende figuur illustreert de samenhang in de horizontale (technische) afvalketen en de beleidscyclus waarmee het functioneren en presteren in deze keten wordt begeleid en gefaciliteerd. Deze figuur is door IPR Normag in de afgelopen jaren ontwikkeld en biedt een goed analysekader voor (rekenkamer)onderzoek omdat alle mogelijke invalshoeken meegenomen worden en in onderlinge samenhang gepresenteerd worden. Zo wordt ook duidelijk waar een gemeenteraad sturing geeft, en waar het college verantwoordelijk is voor een efficiënte uitvoering.

Het stimuleren en verleiden tot gedragsverandering van inwoners is minstens zo belangrijk als het beschikken over een technische inzamelstructuur. Goede milieuresultaten vragen enerzijds om een gedragsverandering met als doel preventie van ongewenste afvalstromen en het zo goed mogelijk scheiden van herbruikbare grondstoffen. De gemeentelijke afvalbeleidsplannen voor huishoudelijke afval- en grondstoffen stellen hiervoor de doelen en

Figuur 1. Samenhang afvalbeleid

kaders en hebben hun uitwerking in de afvalstoffenverordening en de afvalstoffenheffing.

Anderzijds is van belang dat eenmaal ingezamelde afval- en grondstoffen op een adequate en duurzame wijze worden be- en verwerkt. Daarbij geldt de prioriteitsvolgorde voor een zo duurzaam mogelijke route. Gemeenten hebben daarbij keuzevrijheid binnen de aanbestedingsregels. Zo kunnen zij onderzoeken wat de beste verwerkingsroutes zijn voor het huishoudelijk afval.

Afvalbeheer is daarbij een optimale balans tussen de inzamelstructuur, de uitvoering van de inzameling, het acceptatiebeleid (de voorwaarden waaronder afval door burgers mag worden aangeboden), participatie, marketing en voorlichting (communicatie), de handhaving en de registratie. Verder kan door middel van ketenregie een optimale sturing van het verwerken en verwaarden van afval- c.q. grondstoffen worden bewerkstelligd.

2.3 Een juiste balans in instrumenten

Om de doelstellingen ‘minder restafval door preventie, afvalscheiding en recycling’ te bereiken heeft een gemeente verschillende (beleids)instrumenten tot haar beschikking om inwoners te verleiden om bewust met afval en grondstoffen om te gaan.

Service. De gemeente stuurt door middel van service en het beschikbaar stellen van voorzieningen voor restafval en grondstoffen. Bijvoorbeeld door het zo makkelijk mogelijk maken om grondstoffen gescheiden aan te kunnen bieden, en juist wat meer restrictief voor het aanbieden van restafval. Bijvoorbeeld ruime service en een hoge frequentie van het aan huis inzamelen van gescheiden grondstoffen (bijvoorbeeld elke 2 weken), en een beperktere service zoals een lage inzamelfrequentie voor het aan huis ophalen van restafval (bijvoorbeeld elke 4 weken).

- Service (gemak)
- Opslagmogelijkheid
- Aanbieden:
 - frequentie
 - toegankelijkheid
 - openingstijden

Verleiden

Prijs. Het bieden van een prijsprikkel (diftar) is een instrument om het aanbodgedrag van afval te sturen. Het bieden van prijsprikkels, zoals een beloning of een lagere afvalstoffenheffing voor het scheiden van grondstoffen, of juist het extra moeten betalen voor het aanbieden van minder gewenste afvalstromen. Ongeveer de helft van de gemeenten in Nederland past gedifferentieerde tarieven toe voor het aanbieden van restafval.

- Collectief
- Individueel
- Positieve prikkel
- Negatieve prikkel en:
 - Informatieprikkel

Prijsprikkels

Communicatie. Met goede voorlichting worden de inwoners wegwijs gemaakt in de beschikbare inzamel structuur of over de mogelijkheden om hun afvalaanbod te verminderen. In het verleden was communicatie rond huishoudelijk afval primair gericht op voorlichting over waar en wanneer afval kan worden aangeboden. Inmiddels is communicatie veel meer gericht op gedragsbeïnvloeding, waarbij diverse typen instrumenten en communicatiekanalen kunnen worden ingezet. Gedragwetenschap en marketing gaan daarbij hand in hand. Communicatie omvat naast deze voorlichting ook de bewustwording van inwoners van het duurzaamheidsbelang én het bevorderen van de motivatie om bij te willen dragen aan een duurzame samenleving.

- Informeren
- Bewustwording
- Overtuigen
- Motivatie
- Sociale norm

Overtuigen

Handhaving. Sluitstuk van goede communicatie over afvalscheiding en de geboden service- en prijsprikkels is de handhaving ervan.

Voor een optimaal resultaat worden al deze instrumenten in balans met elkaar en zo helder en duidelijk mogelijk ingezet.

- Curatief
- Preventief

Handhaven

2.4 Afvalbeleid van gemeente Tiel

Het afvalbeleid van gemeente Tiel is vastgelegd in verschillende documenten: Strategisch Koersplan 2024-2030 Avri, afvalstoffenverordening Avri en de jaarlijkse vaststelling van de afvalstoffenheffing van Avri. Het Avri model wijkt af van de norm omdat Avri zelf het beleid vormgeeft en vaststelt in het AB. De gemeenteraden kunnen zienswijzen meegeven en worden vooraf betrokken bij het proces om input te geven, maar in tegenstelling tot het overgrote deel van Nederland stellen zij zelf het beleid niet vast.

Het **strategisch koersplan 2024-2030** rust op vijf strategieën: De transitie van afval naar grondstof aanjagen, circulair ondernemerschap en maatschappelijke waarde creëren, meewerken aan biodiversiteit en klimaatadaptatie, samen een schone en veilige leefomgeving realiseren en de bedrijfsvoering versterken.

Voor de transitie van afval naar grondstof ambiert het koersplan 30 kg restafval per inwoner, 90% grondstofscheiding en 5% vervuiling als doelstelling voor 2030. Acties hiervoor zijn **de aanpak schone grondstoffen** waarbij ingezet wordt op communicatie en controle door afvalcoaches, communicatiecampagnes, het moderniseren van milieustraten en het beleidsplan van **afval naar grondstoffen 2027-2035**. Aan het beleidsplan wordt gewerkt door Avri met als doel om deze in

2027 uit te brengen.

Om meer circulaire ondernemerschap en circulaire waarde te creëren wordt er ingezet op de milieustraat van de toekomst en het vormgeven van partnernetwerken. Hier wordt ook weer verder ingezet op sociale arbeid en goed werkgeverschap. Avri zet ook in op verduurzaming van de bedrijfsvoering op het gebied van biodiversiteit en de energietransitie. Inwoners worden meer betrokken door extra inwonersonderzoeken en een inwonerspanel, ook wordt beter met hen gecommuniceerd door gerichte communicatiecampagnes en de inzet van afvalcoaches. In de eigen bedrijfsvoering wordt gewerkt aan het versterken van de rol van de raad en wordt er gekeken naar een nieuwe toekomstbestendige besturingsstructuur.

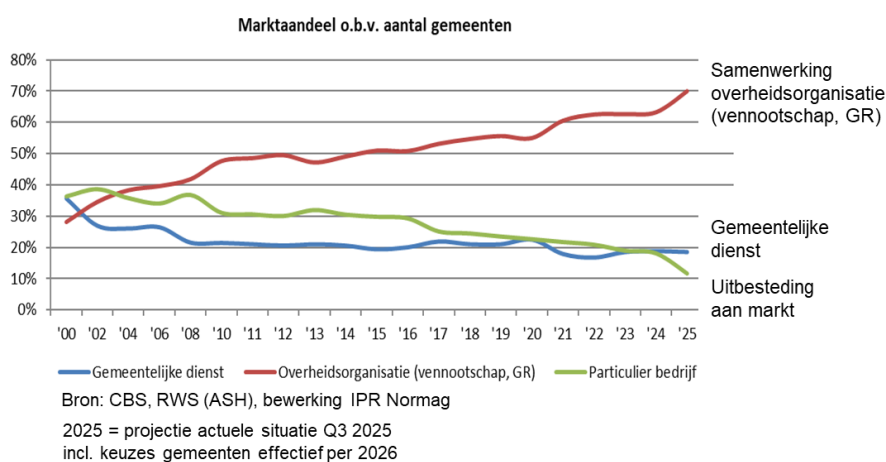
3 Schets van het speelveld

IPR Normag monitort de ontwikkeling in de afval(inzamel)sector. Daarbij wordt de schaalgrootte, organisatievorm en (voor zover mogelijk) de marktwerking in beeld gebracht. Het eerste deel beschrijft de ontwikkelingen in de sector, het tweede deel de ontwikkelingen op organisatieniveau.

3.1 Sector in beweging

Marktstructuur: toename aantal overheidsgedomineerde (inzamel)organisaties

In de afgelopen 20 tot 25 jaar heeft zich een transitie voltrokken in de gemeentelijke afval(inzamel)sector. In een betrekkelijk korte periode heeft een enorme concentratieslag plaatsgevonden waardoor het aantal inzamelorganisaties fors is afgenomen. De wens om (financieel) schaalvoordeel te behalen, was hierin één van de argumenten. Zie de volgende figuur.

Bij 92% van de huishoudens in Nederland wordt het huishoudelijk afval ingezameld door een overheidsorganisatie. Het aantal (unieke) inzamelorganisaties (begin 2023) is als volgt:

- Circa 33 Overheidsgedomineerde(OGD)-bedrijven (samenwerkingsverbanden als vennootschap of GR). Circa 74% van de gemeenten is aangesloten bij zo'n overheidsorganisatie.
- 50 eigen gemeentelijke diensten. Dit betreft voornamelijk de grote gemeenten.
- Circa 3 marktpartijen (inzamelaars), 1 landelijk en 2 regionaal. Dit waren er in 2000 nog meer dan 30.

Met betrekking tot de marktpartijen gaat het om inzamelorganisaties die zich (ook) bezighouden met de inzameling van huishoudelijk afval zoals restafval, GFT en PMD. Wel zijn er nog andere meer gespecialiseerde inzamelorganisaties voor bijvoorbeeld textiel, papier of glas.

Nota bene: in het segment van bedrijfsafval(-inzameling) zijn uiteraard de marktpartijen dominant. In de afgelopen 20 jaar is (mede door de gedragsregels Markt en Overheid) de rol van overheidsgedomineerde organisaties hier teruggedrongen.

Anno 2025 is er sprake van een licht hybride sector, waarbij de inzameling van huishoudelijk afval met name door publieke organisaties wordt verzorgd, en nog een klein deel van de gemeenten deze diensten inkoop bij een private inzamelaar (van 200 in 2000 tot 40 in 2025). Met het terugtrekken van landelijke inzamelaars PreZero en Renewi op de markt voor inzameling van huishoudelijk afval, verwachten wij dat publieke organisaties in de komende jaren een dominante rol vervullen.

Schaalgrootte

De schaalgrootte in de sector is geleidelijk verder aan het toenemen, waarbij de grootste concentratieslag achter de rug is. In 2000 bedroeg de gemiddelde schaalgrootte van overheids- gedomineerde inzamelorganisaties 60.000 huishoudens. Inmiddels is dit circa 120.000 huishoudens. Voor gemeentelijke diensten is de gemiddelde schaalgrootte in deze periode verdubbeld van 20.000 huishoudens tot 40.000. Dit is grotendeels het gevolg van het toetreden (met de eigen gemeentelijke dienst) tot een bestaande overheidsgedomineerde organisatie dan wel het samen met andere gemeenten oprichten van een publieke inzamelorganisatie. De kleinere gemeentelijke inzamelorganisaties zijn zodoende steeds meer verdwenen.

Marktwerking

Zoals gezegd is sprake van een hybride sector. Wat betreft de overheidsorganisaties (gemeentelijke diensten en verzelfstandigde organisaties) is sprake van een gereguleerde situatie. De (deelnemende) gemeenten zijn eigenaar en opdrachtgever en zijn zelf bepalend voor de koers en ontwikkeling van hun organisatie. Het aantal marktpartijen is zoals gezegd fors gedaald, waardoor ook de marktwerking in de sector in de afgelopen jaren is afgenomen. Oorzaken voor de verminderde marktwerking zijn onder andere:

- Er is sprake van een sterk toegenomen marktdominantie bij enkele marktspelers. De marktsituatie is te typeren als een oligopolie, waarbij in diverse regio's te weinig concurrentie wordt geconstateerd. Daarbij constateren wij dat in diverse regio's het aantal inschrijvende partijen vaak beperkt is tot één of geen.
- In regio's waar langere tijd nog sprake was van marktwerking hadden samenwerkingsverbanden nog een positief effect op de mate van marktwerking. Echter, de meest samenwerkingsverbanden kiezen ervoor om niet langer te concurreren via aanbesteding. Zij schrijven dus niet in op aanbestedingen van andere gemeenten.

De marktwerking is sterk afhankelijk van de regio en de aanwezigheid en interesse van (regionale en landelijke) marktpartijen. Recent heeft een toenemend aantal gemeenten te maken gehad met situaties van onvoldoende marktwerking. Het aantal inschrijvende partijen op aanbestedingen is afgenomen, waarbij ook regelmatig sprake is van geen of te hoog inschrijvende marktpartijen. Bekende voorbeelden van de afgelopen 3-4 jaar: gemeenschappelijke regeling Blink (geen inschrijving op Oud Papier en Karton), Altena (fors hoge inschrijving op huishoudelijk afvalinzameling, één inschrijver), Land van Cuyk (geen inschrijving op gevraagd bestek). Ook hebben meerdere gemeenten de keuze gemaakt om over te stappen van markt naar een publiek bedrijf. Een aantal regiegemeenten is recent overgestapt naar een publieke inzamelorganisatie, zoals de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort (toetreding tot Circulus), Overbetuwe, Rheden en Berkelland (Twente Milieu). Deze trend zien we in heel Nederland van Goeree-Overflakkee tot Pekela.

Het terugtrekken van PreZero en Renewi raakt circa 35 gemeenten, waarvan de meesten uitkijken naar een alternatief. De meeste gemeenten kiezen voor samenwerking (en toetreding tot een bestaande overheidsgedomineerde inzamelorganisatie) om meerdere redenen. Gebrekkige marktwerking is één van deze redenen. Maar ook de wens en behoefte om meer samen te werken met een deskundige organisatie én andere daaraan verbonden gemeenten.

3.2 Organisatie in beweging

In reactie op de sectorale veranderingen zijn ook organisaties aan het veranderen. Wij beschrijven enkele belangrijke veranderingen.

Organisatieontwikkeling: naar grondstoffenbedrijf

Er is een inhoudelijke verandering gaande in het afvalbeheer. Waar voorheen de nadruk lag op het 'laten rijden van de wielen', is de uitdaging steeds meer gericht op milieuprestatie.

Op afzienbare termijn moet zelfs rekening worden gehouden met een fundamentele verschuiving: van afval naar grondstoffen (VANG). Dit betreft niet alleen een mooi beleidsdoel, maar leidt ook tot een verandering van het verdienmodel van afvalbeheerders. Immers, afval valt onder de wettelijke taak (en wordt vooral bekostigd via de afvalstoffenheffing). Grondstoffen moeten (idealiter) zichzelf bekostigen en vallen niet onder de wettelijke taak. Een kans, maar ook een bedreiging voor sectorgenoten.

Met name voor gemeenten en samenwerkingsverbanden (en in mindere mate marktpartijen) is de focus daardoor aan het verschuiven. De aandacht gaat veel meer uit naar effectiviteit (het behalen van de milieudoelstellingen), waarbij organisaties uiteraard moeten voldoen aan minimumvereisten van efficiëntie. Sectorgenoten spelen hiermee in op de grote aandacht voor VANG-doelen en de toenemende behoefte aan beleidsondersteuning bij gemeenten.

Als gevolg van deze verschuiving is sprake van een fors (benodigde) professionalisering van de traditionele inzamelorganisatie. Feitelijk zien wij een (geleidelijke) transitie naar een grondstoffenbedrijf met maatschappelijke meerwaarde. Elke sectorgenoot kiest hierin haar eigen profiel: van meer focus op grondstoffenmanagement (en initiëren van nieuwe activiteiten) tot en met meer aandacht voor arbeidsparticipatie (en inrichten van leer-werk omgeving).

Professionalisering en samenwerking

We gaan specifiek in op de ontwikkeling bij gemeenten en samenwerkingsverbanden. Vooral de samenwerkingsverbanden lopen voorop in hun pogingen om de organisatie te professionaliseren. De bedrijfsmatige omgeving biedt hiertoe ook duidelijke prikkels. Gemeenten zijn vaak minder wendbaar en gebonden aan gemeentelijke kaders.

Desalniettemin is er een aantal onderwerpen te benoemen, waarop beide type organisaties zich willen (of moeten) ontwikkelen. De belangrijkste organisatieveranderingen zijn:

- *Beleidsadvisering*: Organisaties ontwikkelen deskundigheid om – gelet op het verzorgingsgebied en de milieuprestatie – de gemeenten te ondersteunen en adviseren in het formuleren van effectieve beleidsmaatregelen. Daarbij komen ook ‘nieuwe’ beleidsinstrumenten meer in beeld; met name communicatie en handhaving. Partijen ontwikkelen zich steeds meer als partner (i.p.v. opdrachtnemer).
- *Prestatiesturing*: De gemiddelde inzamelorganisatie draait o.b.v. repeterende logistiek. Echter, inmiddels is er (steeds meer) behoefte aan dynamische inzet. De data en technologie zijn hier ook voor beschikbaar. Op basis van vulgraadsystemen, burgeraanvragen, seizoensinvloeden, et cetera moet het werk naar behoefte worden uitgevoerd. Dit vergt een andere manier van sturing, waarbij organisaties nog zoeken naar praktisch werkbare vormen van sturing (o.a. KPI's en management cockpits).
- *Assetmanagement*: De sector wordt steeds kapitaalsintensiever. Met de grote investeringen in (vaak ondergrondse) inzamelmiddelen, voertuigen en (herinrichting van) milieustraten neemt het belang van goed assetmanagement toe. Om assetmanagement goed vorm te geven is (statische en dynamische) data nodig en zoekt men naar de juiste organisatiewijze (denk aan de rol van een assetmanager/ wagenparkbeheerder).
- *Duurzaam HRM*: Het werk wordt steeds complexer terwijl de sector ook vergrijst. Tegelijkertijd heeft de sector ook een verantwoordelijkheid naar de eigen laaggeschoolde medewerkers. Dit leidt ertoe dat er steeds specifiekere HRM-keuzen worden gemaakt. HRM-beleid is gericht op vitaliteit (gezond tot en met pensioen), loopbaanbegeleiding (tijdig ontwikkelen) en flexibiliteit (aanpassen van arbeidsvoorwaarden en werkregelingen). Ook

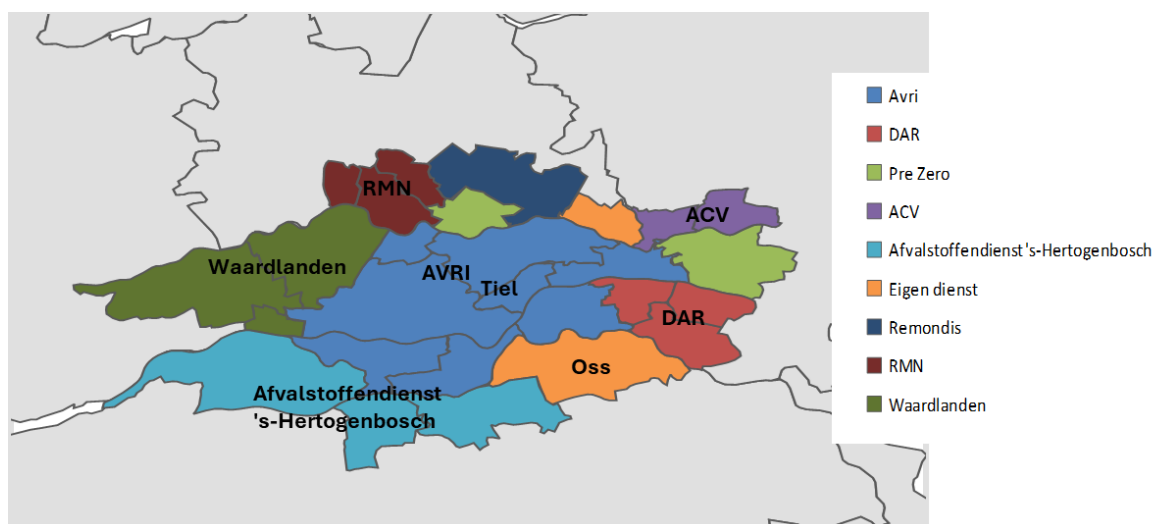
arbeidsparticipatie zoals de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is een steeds belangrijker aspect bij de uitvoering van inzameltaken en andere beheerwerkzaamheden in opdracht van gemeenten.

- *Data en ICT*: In het werk wordt steeds meer gebruik gemaakt van data en ICT, waarbij meer data wordt gekoppeld en nieuwe ICT-toepassingen worden ontwikkeld. Daarbij speelt dat datasecurity en AVG een steeds grotere aandacht vraagt van afvalorganisaties; zeker indien de afvalorganisatie beschikt over diftar-registraties van huishoudens. Voorbeelden zijn o.a. digitaal rijden, breder benutten van afvalapps voor burgerinformatie en meldingen, inzet van track & trace t.b.v. routeoptimalisatie, analyse van afvaldata en klachten/meldingen. Werken hiermee vergt ook aandacht voor soft skills binnen de organisatie.
- *Grondstoffenmanagement*: Met de verschuiving naar grondstoffen is ook een nieuwe taak te ontwikkelen. Dit kan om grondstoffenketens zo duurzaam/circulair mogelijk te maken, maar ook de eenvoudiger doelstelling van kostenbeheersing maakt dit noodzakelijk. Organisaties zoeken kennis (van ketens), netwerk (inzicht in regionale bedrijvigheid) en massa (volume grondstoffen). Om dit vorm te geven, is samenwerking nodig. Met sectorgenoten en (eventueel) met derden.

Al met al is de sector in een ontwikkelingsfase beland, waarbij de focus van uitvoeringsorganisaties veel minder op (alleen) de inzameling ligt en veel meer gekeken wordt naar kansen die bijdragen aan o.a. beleidseffectiviteit en grondstoffenmanagement. Fusie heeft minder aandacht. Het zijn vooral de kwetsbare gemeenten die kiezen voor fusie en/of toetreding.

3.3 Afvalinzameling in uw regio

Het volgende figuur geeft een overzicht van de huidige keuzes van gemeenten rondom Tiel. Het geeft daarbij een inzicht in het huidige krachtenveld en de (on)mogelijkheden voor alternatieven op de huidige keuze van Tiel.

De meeste gemeenten zijn, net als Tiel, aangesloten bij Avri. Op grotere afstand zijn verschillende gemeenten aangesloten bij overheidsgedomineerde samenwerkingen: gemeente Druten (en Overbetuwe stapt over) bij Dar, gemeente Molenlanden bij Waardlanden en gemeente Den Bosch en Altena bij Afvalstoffendienst 's-Hertogenbosch, gemeenten Oss en Rhenen hebben een eigen gemeentelijke inzameldienst. Gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft een contract met private

inzamelaar Remondis.

3.4 Hoe verhoudt zich Avri tot de andere regelingen?

In opdracht van de NVRD heeft IPR Normag onderzoek gedaan naar gradaties van intergemeentelijke samenwerking op gebied van afvalinzameling. In de praktijk richt samenwerking zich steeds vaker op beleidseffectiviteit. Het besef van de kansen van samenwerking en de hierdoor grotere beleidseffectiviteit is groeiend. Bij samenwerking kán uitvoeringsefficiëntie en beleidseffectiviteit samengaan, maar dat hoeft niet. Er zijn meerdere, ook laagdrempelige samenwerkingsvoorbeelden waarmee (sneller) meer kan worden bereikt. Er kan onderscheid worden gemaakt in een aantal niveaus. Samenwerking in toenemende mate van intensiteit:

1. Kennis delen. Het delen van kennis en het uitwisselen van ervaringen, waarmee de betreffende gemeenten vervolgens zelfstandig verder kunnen. Het spiegelen met anderen is inspirerend en geeft een scherper inzicht in de (eigen) kansen en mogelijkheden om de afvalbeheerprestaties te verbeteren.
2. Gezamenlijk kennis ontwikkelen. Gemeenten werken onderling of samen met ‘hun’ samenwerkingsverband aan het ontwikkelen van kennis door het onderzoeken van specifieke vraagstukken.
3. Samen een (regionale) visie op afvalbeheer ontwikkelen. Bijvoorbeeld, in de vorm van een (regionaal) beleidskader, waarbij elke gemeente zelfstandig bepaalt welke elementen van dit kader wel of niet in de eigen gemeente worden toegepast. Een dergelijk afvalbeheerbeleidskader heeft vaak kenmerken van een ‘cafetariamodel’ waaruit keuzes kunnen worden gemaakt. Bij de implementatie van het beleid – of specifieke onderdelen ervan – kan worden samengewerkt (zie punt 4), maar dit hoeft niet.
4. Samenwerken bij de uitvoering van (specifieke) onderdelen van het afvalbeleid. Bijvoorbeeld een gezamenlijk (regionaal) communicatieplan of regionale campagne, een regionale inzaamelstructuur van milieustraten (en gelijkloidend acceptatiebeleid). Of een gezamenlijke structuur voor het inzamelen van afgedankte elektrische- en elektronische apparatuur, al dan niet met inzet van arbeidsparticipatie bij het inzamelen en/of bewerken.
5. Regionaal beleid. Bij deze samenwerkingsvorm hebben gemeenten het ontwikkelen en uitvoeren van afvalbeheerbeleid geregionaliseerd. De uitvoering van het regionaal beleid is uniform, waarbij rekening wordt gehouden met de (per gemeente of wijk verschillende) ruimtelijke inpasbaarheid. Overigens is van deze laatste typering bij Avri geen sprake: er is een gelijk afvalbeleid met gelijke service- en inzaamelstructuur, ongeacht de gebiedskenmerken.

Avri past binnen dit kader bij de meest intensieve vorm van samenwerking, namelijk het uitvoeren van regionaal beleid. Bij deze samenwerkingsvorm hebben gemeenten de beleidsontwikkeling, beleidsvaststelling en de uitvoering van het gemeentelijk afvalbeheerbeleid geregionaliseerd. Dit betekent dat een eenduidig beleid wordt gevoerd. Deze vorm van samenwerking komt in Nederland niet vaak voor (naast Avri enkel bij gemeenschappelijke regeling GAD Gooi en Vechtstreek). In tegenstelling tot onze buurlanden Duitsland en België. Daar is het beleid rond huishoudelijk afval en uitvoering ervan op regionale schaal belegd.

De rationale van deze samenwerking is schaalgrootte. De gezamenlijke organisatie beschikt door de schaalgrootte over voldoende financieel draagvlak voor expertise en deskundigheid voor het voorbereiden, uitwerken en implementeren van het afvalbeheerbeleid. De regio en daarin gelegen gemeenten worden als één samenhangend gebied benaderd bij het ontwikkelen en inrichten van de service- en inzaamelstructuur, het acceptatiebeleid, de communicatie, et cetera. Daarbij wordt wel rekening gehouden met de verschillende, met name ruimtelijke, kenmerken. Het

afvalbeheerbeleid kan – door de schaalgrootte – efficiënt worden ontwikkeld en uitgevoerd. Zowel in de technische keten als ook de flankerende beleidsinstrumenten.

Dit is ook bij Avri en Rivierenland van toepassing. Er gelden vergaande afspraken over de wijze waarop het huishoudelijk afval ingezameld wordt, welk serviceniveau daarbij past, hoe de communicatie plaatsvindt, et cetera. De individuele gemeentelijke betrokkenheid is daarbij bewust dus klein.

3.5 Analyse

De uitvoering van de wettelijke zorgplicht voor huishoudelijk afval is sterk in beweging. In snel tempo worden de ambities opgeschroefd, wordt in toenemende mate ingezet op producentenverantwoordelijkheid en zien gemeenten zich voor steeds grotere uitdagingen gesteld. De keuze van gemeente Tiel om deze uitdagingen samen met andere gemeenten aan te gaan, is een logische keuze die steeds meer gemeenten nemen. De trend naar meer samenwerking zet zich duidelijk door. Dit heeft mede te maken met het afnemen van de marktwerking in de private inzamelmarkt: in 2024 hebben PreZero en Renewi aangegeven te stoppen met deze bedrijfsactiviteiten, waardoor er in de praktijk nog maar één grotere private inzamelaar actief is (Remondis).

Daarbij is Avri van een goede schaalgrootte om deze uitdagingen aan te gaan en een voorbeeld van (zeer) intensieve samenwerking tussen de gemeenten en schaalgrootte-voordelen.

Hoewel de gemeenteraad van Tiel geen kwaliteitscriteria voor de afvalinzameling heeft geformuleerd (welke doelen moet de gemeente behalen door deelname in Avri) en beoordeling van alternatieven daarmee lastig is, zijn er weinig mogelijkheden voor gemeente Tiel in de omgeving. De directe buurgemeenten van Tiel zijn allen lid van Avri. Daarbuiten maken gemeenten andere keuzes: gemeente Oss en Rhenen hebben een eigen, gemeentelijke inzameldienst, andere gemeenten zijn aangesloten bij overheidsgedomineerde bedrijven Waardlanden, RMN, ACV en Dar. Er is één gemeente met een contract bij een private inzamelaar, gemeente Utrechtse Heuvelrug (Remondis).

Het aansluiten bij een ander samenwerkingsverband is daardoor logistiek ingewikkeld (Tiel ligt daarbij relatief op grote afstand voor de afvalinzameling vanuit de genoemde samenwerkingsverbanden), het aanbesteden aan de markt naar verwachting ook doordat er nog maar één speler actief is en waarvan onzeker is of deze deel zou nemen aan een aanbesteding.

4 Afvalprestaties

Dit hoofdstuk beschrijft de afvalprestaties van gemeente Tiel in de onderzochte periode 2017-2025. De beschrijving vindt plaats aan de hand van drie kernprestaties: milieueffect, service(beleving) en kosten. Deze prestaties volgen uit de wijze waarop gemeente Tiel de afvalinzamelstructuur heeft ingericht. Het hoofdstuk start daarom met een beschrijving van de gemaakte keuzes in het halen en brengen van huishoudelijk afval en gaat daarna achtereenvolgens in op de milieuprestaties, service(beleving) door inwoners en prestatie op kosten.

4.1 De huidige inzamelstructuur van Tiel

Gemeente Tiel heeft 42.575 (CBS 2025) inwoners en 18.722 (CBS 2024) huishoudens waar de Avri de afvalinzameling voor verzorgd. De gemeente bestaat voor 74% uit laagbouw en behoort tot stedelijkheidsklasse 3.

De volgende afbeelding presenteert de gemaakte keuzes in de inzamelstructuur.

tabel 1 Tabel over de inzamel frequentie van verschillende afvalstromen. De informatie is verkregen van de gemeentelijke website en afvalkalender.

Aan huis en in de wijk. Avri heeft gekozen voor tariefdifferentiatie (diftar) op basis van volume/frequentie. Dat betekent dat zowel de omvang van de restafvalcontainer aan huis als het aantal keer dat deze aangeboden wordt van invloed zijn op het af te rekenen tarief. Dit restafval wordt bij de laagbouw omgekeerd ingezameld, wat laagfrequente inzameling betekent of dat de ondergrondse restafvalcontainer verder weg is dan de grondstofcontainers. Hierdoor worden inwoners gestimuleerd om het afval beter te scheiden om de lange periode te overbruggen of om minder ver te lopen

Verder wordt aan huis om de twee weken Groente-, Fruit-, en Tuinafval (GFT) ingezameld en Oud Papier en Karton (OPK) met minicontainers in de bebouwde kom per vier weken. Bij de hoogbouw kunnen inwoners het GFT niet apart aanbieden en wordt het OPK in ondergrondse verzamelcontainers ingezameld. Verder zijn in de wijken boven- en ondergrondse verzamelcontainers aanwezig voor Glas en voor Textiel.

Grof huishoudelijk afval. Inwoners kunnen het grof huishoudelijk afval op twee manieren aanbieden. Tegen betaling (€ 20,-) wordt het grof huishoudelijk afval op afspraak aan huis ingezameld. Het wegbrengen van het grof huishoudelijk afval kost geld afhankelijk van de gebrachte stroom, met gratis en betaalde stromen. Snoeiafval en Klein Chemisch Afval (KCA) mag gratis op de milieustraat gebracht worden.

4.2 Milieuprestaties

De milieuprestaties van gemeente Tiel zijn inzichtelijk gemaakt door gebruik te maken van de grondstofmonitor van IPR Normag. Deze is in volledigheid in de bijlage opgenomen. Met de grondstoffenmonitor wordt per stroom huishoudelijk afval de prestaties inzichtelijk gemaakt in de recente jaren. Daarmee is het mogelijk om de trend voor de gemeente te bepalen: stijgend, neutraal of dalend.

Avri rijdt gemeentegrens overschrijdend en geeft daarbij aan geen exacte gewichten en afkeurcijfers per gemeente te hebben. De ontvangen cijfers betreffen dus Avri-brede prestaties die met een verdeelsleutel aan gemeente Tiel zijn toegeschreven. De werkelijke cijfers van Tiel kunnen hier vanaf wijken maar zijn niet te achterhalen door de gebruikte methodiek. In de overslaghal voert Avri op alle fracties een sorteerstap uit door de ergste vervuiling uit elke vracht te halen. Afkeurcijfers per stroom zijn niet te achterhalen bij Avri, maar het totaal is wel meegenomen in het restafval.

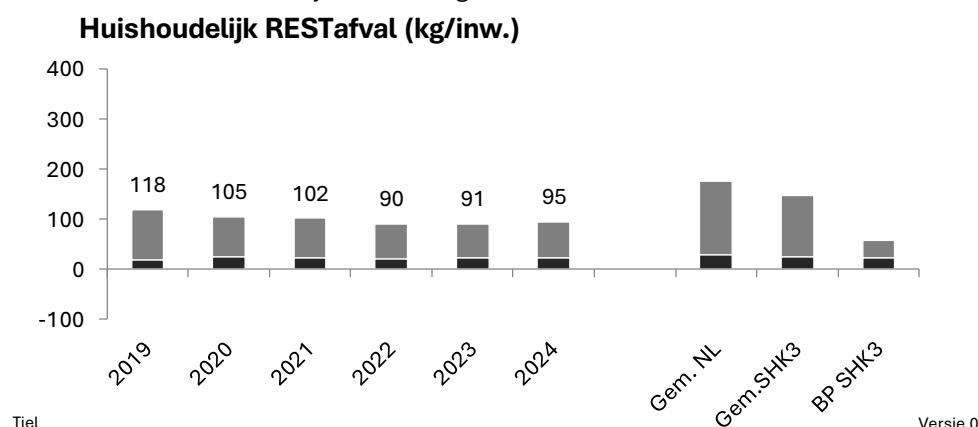
Verder worden de prestaties afgezet tegen het gemiddelde in Nederland (gem. NL), het gemiddelde in stedelijkheidsklasse 3, waar Tiel is ingedeeld (Gem. SHK3) en de best presterende gemeente in Nederland in deze stedelijkheidsklasse (BP SHK 3). Cijfers van best practice gemeenten op specifieke grondstofstromen zoals PMD of GFT zijn niet altijd volledig vergelijkbaar. Deze moeten dus niet gelezen worden als een doel, maar zijn toegevoegd om een beeld van de mogelijkheden te geven en om scheidingspotentie te laten zien. Op dit moment zijn de cijfers over 2023 de laatst beschikbare CBS-cijfers over de afvalinzameling van huishoudelijk afval waardoor 2023 gebruikt wordt in de vergelijking met andere gemeenten. Voor Tiel zijn er ook cijfers uit 2024 beschikbaar die in de afvalprestaties van de gemeente meegenomen zijn.

Tenslotte is gebruik gemaakt van de sorteeraanlyse van Avri om inzicht te geven in de samenstelling van het huishoudelijk restafval.

4.2.1 Restafval

In 2024 wordt in Tiel 23,9 kg grof en 71, kg fijn restafval per inwoner ingezameld. Sinds 2019 is de hoeveelheid restafval duidelijk afgenomen, maar blijft het niveau ongeveer gelijk sinds 2022.

Kijkend naar het aantal kilogram restafval per inwoner in de gemeenten in dezelfde stedelijkheidsklasse doet Tiel het duidelijk beter dan gemiddeld.

4.2.2 Groente-, Fruit-, en Tuinafval

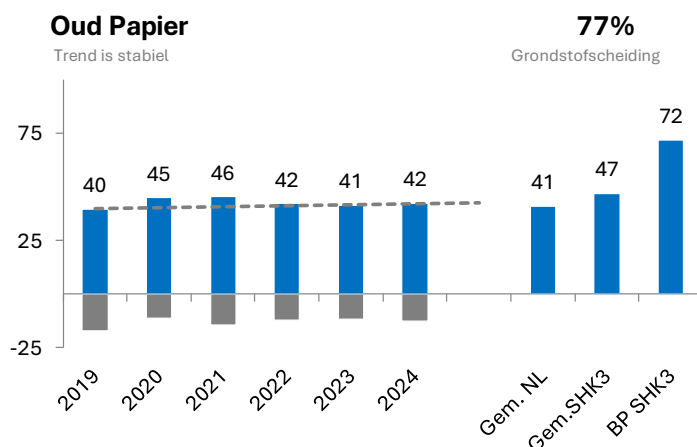
Er wordt 107 kg Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT) per inwoner gescheiden. Er zit nog zo'n 22 kg GFT in het huishoudelijk restafval en dus wordt 83% gescheiden ingezameld. De trend is redelijk stabiel met een verhoging in 2020 en 2021 die mogelijk in verband staat met de corona pandemie. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheidscategorie van Tiel 91 kg per inwoner ingezameld. Tiel heeft dus een goede prestatie in vergelijking met referentiegemeenten. De hoeveelheid GFT in het restafval fluctueert rond 25 kg/inw zonder duidelijke trend.

De best practice in dezelfde stedelijkheidsklasse is de diftargemeente Borne.

4.2.3 Oud Papier en Karton

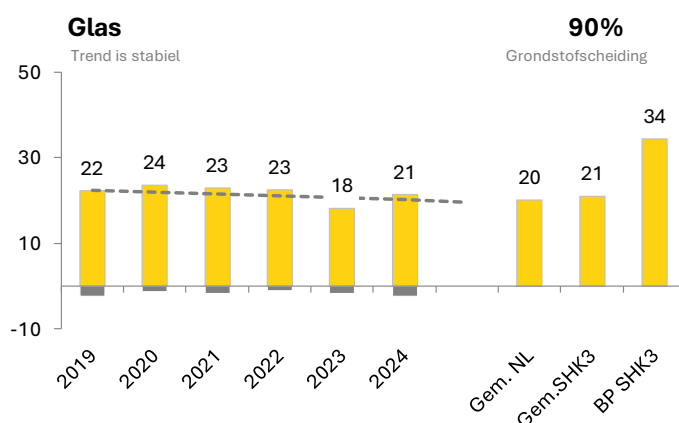
Momenteel wordt er 42 kg Oud Papier en Karton (OPK) per inwoner gescheiden. De trend is dalend en in lijn met landelijke ontwikkelingen door minder papiergebruik. In het huishoudelijk restafval zit nu nog zo'n 13 kg per inwoner herbruikbaar OPK. 77% van het OPK wordt gescheiden ingezameld. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheidscategorie van Tiel 47 kg per inwoner ingezameld. En is Tiel dus vergelijkbaar met andere gemeenten.

Gemeente Heiloo presteert in deze stedelijkheidsklasse het beste en zamelt oud papier en karton huis-aan-huis in met een verenigingen.

4.2.4 Glas

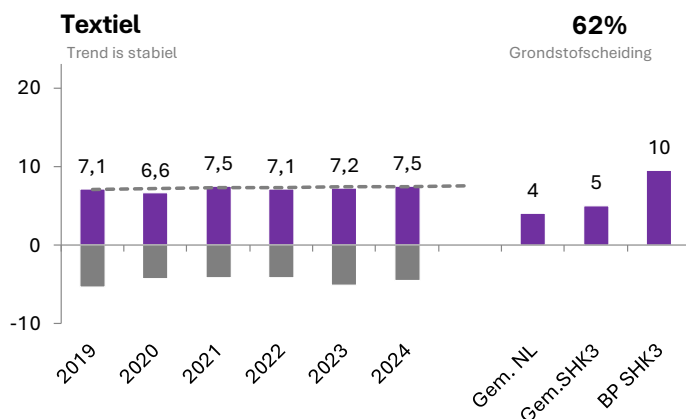
In de huidige situatie wordt 21 kg (verpakings)glas per inwoner gescheiden en de trend is stabiel. Volgens de sorteeraanlyse zit er nog 2 kg per inwoner glas in het huishoudelijk restafval, gelijk aan het gemiddelde van de stedelijkheidsklasse. Het glas wordt nu voor 90% gescheiden. De best practice van dezelfde stedelijkheidsklasse is gemeente Leusden. Deze gemeente verzamelt glas via (ondergrondse) containers. Er lijken geen bijzondere beleidskeuzes te zijn wat deze hoogte verklaart naast hoger glasgebruik.

4.2.5 Textiel

In Tiel wordt 7,5 kg Textiel per inwoner gescheiden en zit er 4,5 kg per inwoner textiel in het restafval. 62% van het textiel wordt nu dus gescheiden ingezameld en de trend is stabiel. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheids categorie van Tiel 5 kg per inwoner ingezameld. Tiel presteert hierin dus bovengemiddeld.

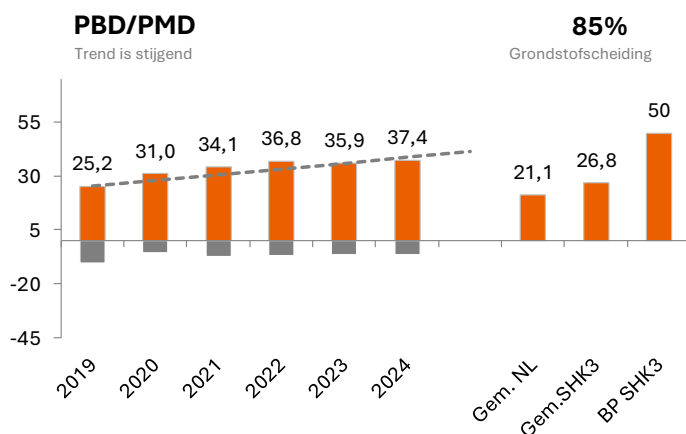
De best presterende gemeente in deze stedelijkheidsklasse is gemeente Zevenaar.

4.2.6 Plastic, Metaal en Drinkpakken

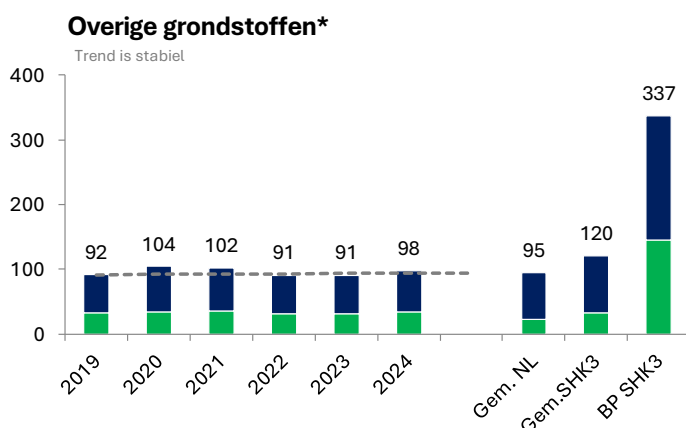
Gemeente Tiel zamelt per inwoner 37,4 kg PMD gescheiden in. In het restafval zit nog 6,4 kg per inwoner PMD wat dus neerkomt op een grondstofscheiding van 85%. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheids categorie van Tiel 26,8 kg per inwoner brongescheiden ingezameld. Gemeente Tiel zamelt jaarlijks meer PMD afval in terwijl de hoeveelheid PMD in het restafval gelijk blijft, met als resultaat een stijgende grondstofscheidingspercentage.

De best presterende gemeente is de diftargemeente Winterswijk waar PMD ingezameld wordt met minicontainers en restafval in ondergrondse containers volgens omgekeerd inzamelen.

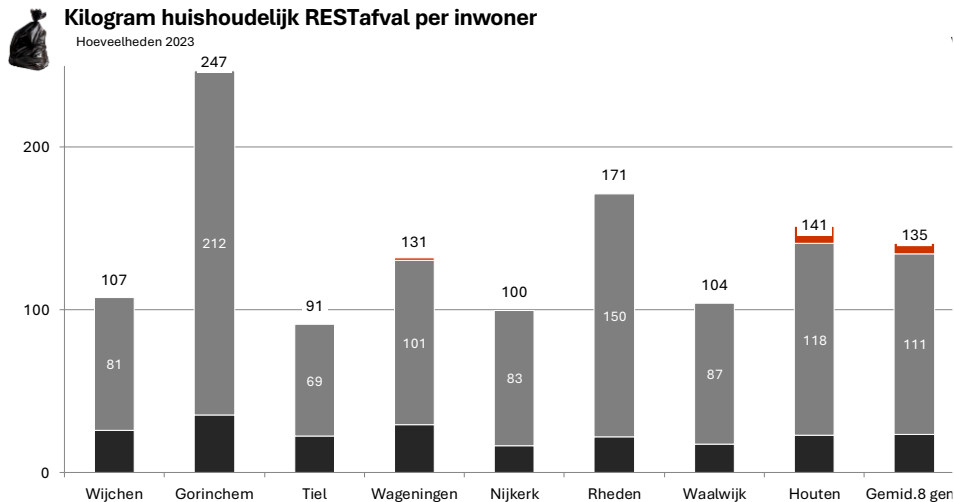
4.2.7 Overige grondstoffen

Op de milieustraat wordt 98 kg gesorteerd grove grondstoffen per inwoner ingezameld, met een relatief klein aandeel grof tuinafval van 33 kg per inwoner. Gemiddeld wordt er in de stedelijkheids categorie van Tiel 120 kg per inwoner ingezameld.

4.2.8 Vergelijking grondstoffen in de stedelijkheidsklasse

In vergelijking met soortgelijke gemeenten (stedelijkheidsklasse 3) scoort Tiel goed. Zowel de hoeveelheid restafval is lager dan soortgelijke gemeenten, maar ook de gemiddelde grondstofscheiding is een van de hoogste met 77% (gemiddeld 70%).

4.3 Analyse van scheidingspotentieel

Met de sorteeranyses is het mogelijk om in kaart te brengen welke grondstoffen (in kg) zich nog in het huishoudelijk restafval van Tiel bevinden. Uit de analyse blijkt dat maar liefst 88% van het ingezamelde fijn restafval herbruikbare grondstoffen bevat.

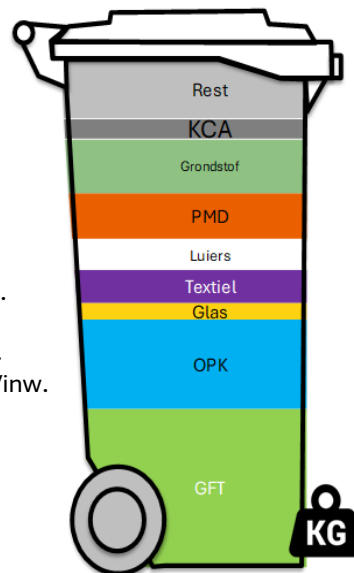
Van de totale hoeveelheid restafval (71,1 kg per inwoner, exclusief grof afval) wordt 62,9 kg (88%) beschouwd als herbruikbare grondstof.

Theoretisch gezien zou een maximale reductie van fijn restafval kunnen worden bereikt, waarbij de huidige 71,1 kg wordt teruggebracht tot slechts 8kg per inwoner.

Samenstelling huishoudelijk fijn restafval

Gebaseerd op 71 kg fijn restafval per inwoner en sorteeraanlyse.

GFT: 22kg/inw.
OPK: 13kg/inw.
Glas: 2kg/inw.
Textiel: 5kg/inw.
PMD: 6kg/inw.
Luiers: 4kg/inw.
Grondstof: 8kg/inw.

88% Herbruikbare grondstoffen in het restafval

4.4 Service(beleving)

In deze paragraaf beschrijven wij de servicebeleving onder de inwoners van Tiel. Daarvoor gebruiken we beschikbare bronnen: meldingen uit het meldingssysteem en beschikbare uitkomsten van enquêtes. In 2024 waren er een beperkt aantal meldingen over het afvalbeleid: ongeveer 1 tot 2 per maand. Wel heeft Avri in 2024 680 meldingen van bijplaatsingen ontvangen. De gemeente ziet verder dat er meer vragen binnenkomen bij beleidswijzigingen.

Er zijn geen gestructureerde peilingen van de servicebeleving van inwoners gedaan. Niet naar de mate waarin inwoners snappen wat zij moeten doen met hun afval (duidelijkheid van de inzamelstructuur), noch naar de motivaties van inwoners bij afvalscheiding.

4.5 Kosten

In de analyse van de afvalstoffenheffing is gekeken naar de begroting van 2025, de componenten van de afvalstoffenheffing, de hoogte en de kostendekkendheid. De afvalstoffenheffing is op verschillende manieren vergeleken met andere gemeenten. De afvalstoffenheffing bestaat uit een basispakket, gelijk voor alle Avri gemeenten voor 2025 € 341,-. Daarop komt per huishouden het variabele bedrag voor het aantal ledigingen restafval, wat voor 2025 begroot wordt op gemiddeld € 25,-. Daarbij komen de gemeentespecifieke opslagen wat voor Tiel zwerfafval en incontinentiemateriaal is van totaal € 16,93. Het totaal is € 382,93 per inwoner voor 2025. Het vaste tarief van € 341,- is Avri breed alle kosten en baten worden Avri breed begroot en de verdeling gaat o.b.v. huishoudens waarbij Tiel 19% van de huishoudens heeft.

4.5.1 Benchmark opbouw afvalstoffenheffing 2025

De benchmark voor de opbouw van de afvalstoffenheffing in 2025 biedt inzicht in de kostenstructuur per component. Aan de linkerkant van de tabel staan de kostencomponenten, gevolgd door de kosten die door Tiel worden doorgerekend, zowel als totale kosten als per huishouden (of juist niet doorberekend worden). Daarna wordt de bandbreedte in de vergelijking aangegeven. Met de hoogste en de laagste waarde. En op welk niveau gemeente Tiel zich bevindt. Groen betekent dat de gemeente aan de lage(re) kant zit, rood betekent aan de hoge(re) kant.

Nota bene. De onderstaande gegevens zijn grotendeels afgeleid van de begroting van Avri voor het gehele verzorgingsgebied. Er is geen directe toerekening van kosten voor Tiel mogelijk. Wel heeft de gemeente – aanvullend op de begroting van Avri – gekozen om enkele kosten door te rekenen.

Overzicht Doorbelasting vergelijk voor B'25 Tiel

Categorie	B'25 Tiel		Vergelijking Doorbelasting	
	Totaal	Per huish. 19.269	laagste	hoogste
Perceptiekosten (inning)	€ 176.311	€ 9,15	€ 0,03	€ 16,93
Doorbelasting straatreiniging	€ 221.594	€ 11,50	€ 1,29	€ 24,27
Kwijtscheldingen		€ -	€ 1,81	€ 22,97
Doorbelasting concern		€ -	€ 0,32	€ 43,39
		€ -		
Doorbelasting	€ 397.905	€ 20,65	€ 3,45	€ 107,56
Handhaving	€ 163.979	€ 8,51	€ 0,89	€ 9,56
Communicatie	€ 73.415	€ 3,81	€ 0,13	€ 12,76
Beleid, beheer en regie	€ 637.033	€ 33,06	€ 0,19	€ 26,48
Uitvoeringskosten	€ 3.677.489	€ 190,85	€ 41,76	€ 168,73
Gehaald en gebracht afval	€ 2.536.378	€ 131,63		
Gebracht naar milieustraat	€ 1.141.110	€ 59,22		
Inzamelmiddelen	€ 1.131.668	€ 58,73	€ 3,42	€ 106,76
Containers	€ 1.131.668	€ 58,73	€ 3,08	€ 50,70
Milieustraat		€ -	€ 0,34	€ 56,06
		€ -		
Inzamelen	€ 5.683.584	€ 294,96	€ 46,38	€ 324,29
Verwerkingskosten	€ 2.007.830	€ 104,20	€ 34,32	€ 184,69
Verwerkingslasten	€ 2.007.830	€ 104,20	€ 30,34	€ 159,36
Verbrandingsbelasting (Rijksoverheid)		€ -	€ 3,98	€ 25,33
Verwerkingsopbrengst	€ -950.000	€ -49,30	-€ 76,98	-€ 4,33
Verwerkingsbaten	€ -950.000	€ -49,30	-€ 33,20	-€ 1,22
Vergoeding vanuit Afvalfonds/Verpact		€ -	-€ 43,78	-€ 3,11
		€ -		
Verwerken	€ 1.057.830	€ 54,90	-€ 42,66	€ 180,37

tabel 2 Figuur 2. Vergelijking kosten in de afvalstoffenheffing

Toelichting:

Het is door de opbouw van de cijfers lastig om de vergelijking goed te maken. Dit komt doordat de cijfers betrekking hebben op het gehele verzorgingsgebied en niet direct enkel op Tiel enerzijds en omdat niet alle kosten goed uit te splitsen waren op basis van de ontvangen gegevens. Bijvoorbeeld: de uitvoeringskosten zijn hoog, maar de kosten voor de milieustraat ontbreken. Daarmee is het onduidelijk hoe hoog deze kosten dan daadwerkelijk zijn. En hoe Avri/Tiel zich vergelijkt met andere gemeenten.

Met deze disclaimer erbij, vallen de volgende zaken op:

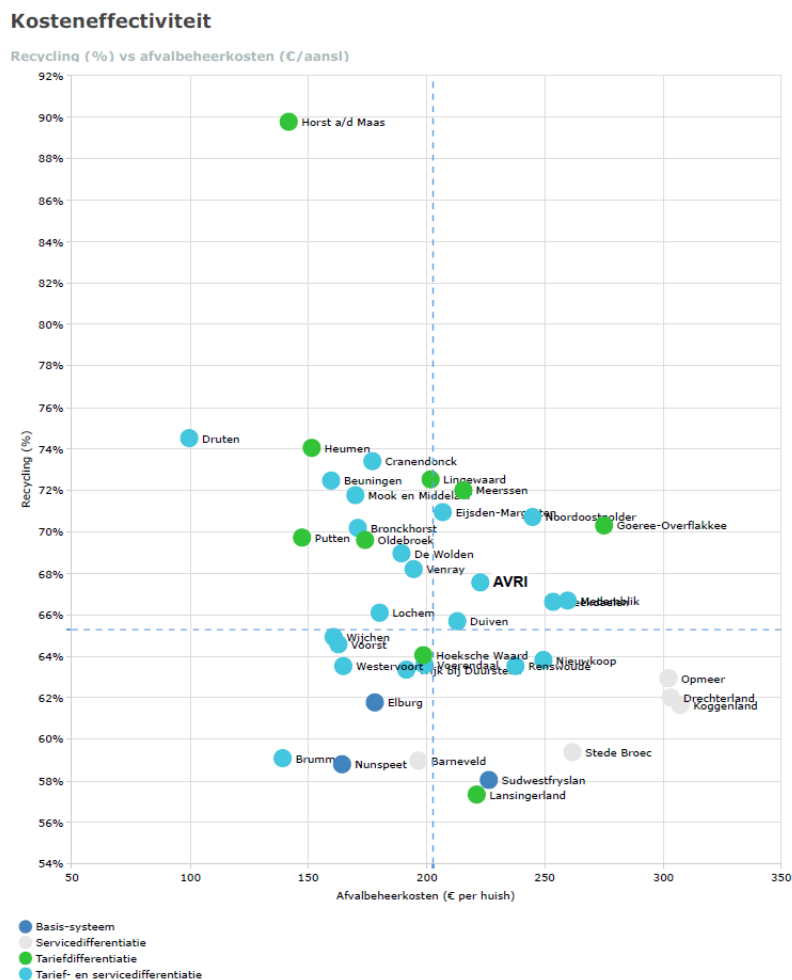
- Inzamelen. De gemeente heeft hogere inzamelkosten dan de andere gemeenten in deze benchmark. Avri heeft aparte inzameling van vrijwel alle gangbare stromen en daarbij verschillende systemen voor inzameling in het buitengebied, bij flats en in de binnenstad.
- Beleid, handhaving en communicatie. Avri besteed relatief aan de benchmark meer aan beleid en handhaving en weer minder aan communicatie. Als beleids-GR zou er verwacht worden dat

er juist minder beleidscapaciteit nodig is per gemeente vanwege de schaalvoordelen waardoor dit opvallend is.

- Verwerken. De kosten zijn gemiddeld tot laag en de opbrengsten gemiddeld tot hoog. De resultaten zijn waarschijnlijk ten dele te danken aan de afvalprestaties en ten dele aan een gunstig verwerkingscontract.

4.5.2 Kosteneffectiviteit in Tiel

Kosteneffectiviteit toont de verhouding tussen de kosten van het afvalbeheer in relatie tot de prestatie. Om de kosteneffectiviteit te beoordelen zijn de kosten en prestaties van Tiel vergeleken met de kosten en prestaties van andere gemeenten in de benchmark¹. In de grafiek worden de gemeenten met een hoge kosteneffectiviteit links bovenin weergegeven. Zij hebben de beste recycling (kernprestatie Milieu) tegen de laagste afvalbeheerkosten. De gemeenten met een lage kosteneffectiviteit staan rechts onderin. Daarbij wordt ook het afvalbeleid per gemeente aangegeven (zie legenda).

tabel 3 Figuur 3. Kosteneffectiviteit, uit Benchmark Huishoudelijk Afval (peiljaar 2023)
 Avri scoort hierbij rechts boven het gemiddelde, aldanwel niet dicht bij het midden. De grafiek laat zien dat Avri als geheel gemiddeld scoort in zowel afvalbeheerkosten als recyclingpercentage.

¹ Benchmark Huishoudelijk Afval (peiljaar 2023), NVRD.

4.5.3 Tariefsysteem en afvalstoffenheffing van soortgelijke steden

Op basis van de RWS-analyse voor de afvalstoffenheffing en Coelo-database is een vergelijking op heffingsniveau mogelijk tussen gemeenten. De volgende tabel presenteert deze gegevens voor de regio, gebaseerd op 2023. Gemeente Tiel zit aan de hogere kant relatief aan vergelijkbare gemeenten (SHK 3).

Afvalstoffenheffing 2024

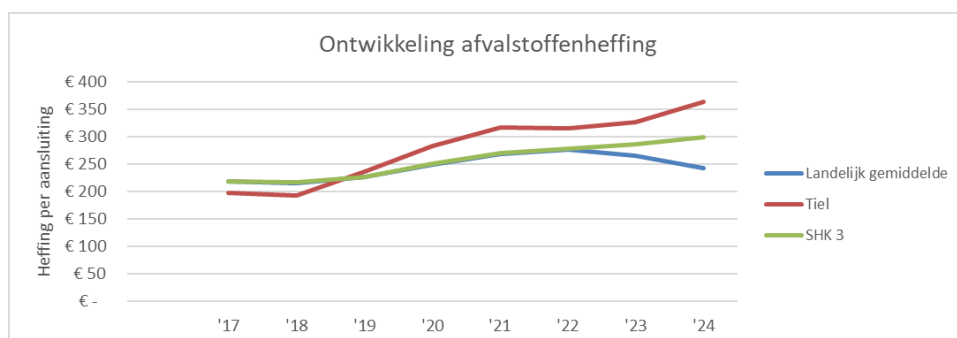
 Versie 0	Grondslag afvalstoffenheffing in 2023 ^{*1}	Tarief per huishouden ^{*2}		☐ laagst en ☒ hoogst
		Een-persoon	Meer-persoons	
Wijchen	Volume & frequentie	€ 217	€ 245	☐
Gorinchem	Aantal personen	€ 285	€ 376	☒
Tiel	Volume & frequentie	€ 350	€ 374	☒ € 374
Wageningen	Aantal personen	€ 271	€ 352	☒
Nijkerk	Volume & frequentie	€ 199	€ 219	☐
Rheden	Volume	€ 229	€ 272	☐
Waalwijk	Gewicht & frequentie	€ 199	€ 236	☐
Houten	Aantal personen	€ 197	€ 336	☒
Gemiddeld		€ 241	€ 300	

Bron: ^{*1} Rapportage Afvalstoffenheffing (Definitief februari 2024) en ^{*2} COELO (versie 3 d.d. 9-4-2025)

Kosten: laagst en hoogst

Gemeente Tiel heeft in 2024 een gemiddelde afvalstoffenheffing van € 374,- voor een meerpersoonshuishouden en € 350,- voor een eenpersoonshuishouden². Het vaste tarief is voor alle huishoudens gelijk en het verschil zit dus in het aantal ledigingen. Het tarief is hoger dan het gemiddelde in deze stedelijkheidsklasse. Opvallend zijn ook de gemiddelde kosten voor een eenpersoonshuishouden die aanzienlijk hoger liggen relatief aan andere gemeenten en die weinig verschillen met het tarief voor meerspersoons-huishoudens.

De volgende grafiek presenteert ten slotte de ontwikkeling van de afvalstoffenheffing in de afgelopen jaren van gemeente Tiel (rode

lijn), de landelijke ontwikkeling (blauwe lijn) en in stedelijkheidsklasse 3 (groene lijn). Gemeente Tiel stijgt in 2019 boven het landelijke en stedelijke gemiddelde uit en blijft daarboven. In 2024 is de afvalstoffenheffing in Tiel € 122,- duurder dan het landelijke gemiddelde en € 58,- dan het gemiddelde van stedelijkheidsklasse 3.

4.6 Communicatie, participatie en handhaving

4.6.1 Communicatie

Voor de communicatie is een drieling te maken in de inzet van dit beleidsinstrument: voorlichting over het juist gebruik van de voorzieningen, marketing gericht op gedragsbeïnvloeding en project- en campagnegerichte communicatie.

² Deze cijfers zijn een vertaling van landelijke cijfers en van instituut COELO. Gemeente Tiel heeft in deze opstelling een toerekening naar een gemiddeld tarief voor enkel- en meerpersoonshuishoudens. Dit om vergelijking met andere gemeenten mogelijk te maken. Duidelijk is dat hier in de praktijk geen sprake van is: gemeente Tiel heeft namelijk geen enkel- en meerpersoonstariefstelling voor de afvalstoffenheffing.

Gemeente Tiel is op het gebied van communicatie niet in de lead, dit is bij Avri belegd. Incidenteel zijn er eigen campagnes maar communicatie wordt vooral ingezet ten behoeve van voorlichting.

In de voorlichting over het juist gebruik van de voorzieningen maakt Avri gebruik van haar website, van de afvalapp en van social media-posts. Voor de inwoners van Tiel is het via deze kanalen goed uit te zoeken waar welke afvalstroom aangeboden moet worden, wanneer de inzameldagen zijn, et cetera.

Avri voert jaarlijkse campagnegerichte communicatie uit. Het betreft de E-waste race, de week zonder afval, week van de afvalhelden en de verspillingvrije week. Ook zijn er voorbeelden van kortdurige campagnes zoals “Rivierenland geeft door”, de opschoondag of de wijkpruimactie. Verder richt Avri zich vooral op voorlichting. Het merendeel van de communicatie betreft voorlichting over tijdelijke wijzigingen, een voorlichting over het gebruik van voorzieningen. Incidenteel pakt de gemeente eigen communicatie op, bijvoorbeeld over bijplaatsingen. Hier is een campagne opgezet om de afvalregels in meerdere talen kenbaar te maken.

4.6.2 Participatie

Het instrument participatie wordt in Tiel weinig gebruikt bij het afvalbeleid. In de onderzochte periode zijn inwoners weinig bevraagd naar hun beelden en meningen bij het afvalbeleid. Of betrokken geweest bij de uitwerking van de plannen. In 2022 is er een bewoner enquête uitgezet bij inwoners in het Avri gebied. De enquête betrof vragen over hoe en waarom de inwoners scheiden, hoe zij informatie ontvangen en hun mening over communicatie en afvalcoaches. Er zijn geen meerjarige onderzoeken waarbij inwoners bevraagd worden om zo tot vergelijkbare cijfers te komen.

Gemeente Tiel heeft wel een eigen onderzoek naar de inwonerstevredenheid gedaan waarin afval ook meegenomen is. De verbetering van de afvalinzameling wordt aangemerkt door een deel van de respondenten als belangrijkste verbeterpunt.

4.6.3 Handhaving

Gemeente Tiel heeft recent besloten om de handhaving terug te halen naar de gemeente in een raadsbesluit op 2 juli 2025 waarin de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek toezicht en handhaving³ invulling heeft gekregen. In combinatie met gemeentelijk handhavingsbeleid kan er meer grip op handhaving komen. Ook wordt op deze manier de kaderstellende en controlerende taak van de raad versterkt. Tegelijkertijd zal de gemeente extra capaciteit beschikbaar moeten stellen om deze complexe taak invulling te geven. Gemeente Tiel kampt al langer met bijplaatsingen vanuit het stedelijk karakter wat verergert lijkt te zijn sinds de invoering van omgekeerd inzamelen. Door handhaving terug te halen wil de gemeente meer grip krijgen op dit domein om zo ook bijplaatsingen tegen te gaan.

4.7 Analyse

De analyse van de afvalprestaties (milieu, kosten en service) is voor Tiel goed. De gemeente heeft weinig restafval in vergelijking met andere gemeenten in de stedelijkheidsklasse en zamelt veel grondstoffen in. Met name de inzameling van brongescheiden PMD valt op: deze is ruim 10 kg per inwoner per jaar meer dan het gemiddelde in de stedelijkheidsklasse van Tiel. De combinatie van omgekeerd inzamelen met diftar werkt kortom goed.

Tegelijkertijd is er wel wat mis met dit beeld. Dat komt doordat de afvalgegevens niet Tiel-specifiek

³ Rekenkameronderzoek toezicht en handhaving, Necker, <https://tiel.bestuurlijkeinformatie.nl/Document/View/c8eaad43-6ac7-487d-a202-efaf6cea2928>

zijn, maar een afgeleide zijn van de regionale milieuprestaties. Dus alle Avri-gemeenten samen. De meeste Avri-gemeenten zijn laag stedelijk, met veel laagbouw. Afvalscheiding is in deze gebieden makkelijker en ook landelijk scoren laag stedelijke gemeenten (veel) beter dan stedelijke gemeenten. Dit komt doordat inwoners meer ruimte hebben voor afvalscheiding en doordat er weinig hoogbouw is waar afvalscheiding lastig(er) is. Voor gemeente Tiel betekent dit dus dat het milieuresultaat in positieve zin vertekend. Als enkel de cijfers voor Tiel gemeten zouden worden, zou de gemeente waarschijnlijk minder goed presteren.

De service is hoog en er zijn over het algemeen weinig klachten. Wel wordt vanuit de gemeente het aantal bijplaatsingen bij hoogbouw en zwerfafval gezien als lastige problemen, die moeilijk op te lossen lijken. Door het ontbreken van tevredenheidscijfers uit peilingen, is het moeilijk om de tevredenheid over het serviceniveau concreet te maken.

Uit de benchmark huishoudelijk afval scoort Avri gemiddeld. En ook in de benchmark afvalstoffenheffing van IPR Normag scoort Avri aan de hoge kant wat betreft de kosten. Uit de analyse komt naar voren dat dit verklaarbaar is vanuit de inzamelkosten.

Verbeterpunten in het beleid lijken vooral te liggen op communicatie, handhaving en participatie. Deze instrumenten kunnen en meer ingezet worden en scherper op Tiel gericht worden. Het laten participeren van inwoners bij beleidswijzigingen helpt om het draagvlak voor de uitkomst te vergroten. Verder is het peilen van tevredenheid een verbeterpunt om ook meer informatie te krijgen hoe inwoners van Tiel de afvalinzameling beleven en ervaren.

5 Wat zou nascheiding voor Tiel kunnen betekenen?

De keuze tussen het scheiden van PMD (plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons) aan de bron of het nascheiden van PMD uit het restafval vormt een belangrijke beslissing voor gemeenten voor afvalbeheerbeleid voor huishoudens. Beide methoden hebben hun specifieke kenmerken en mogelijkheden.

In het kader van het onderzoek door de rekenkamer van de gemeente Tiel naar het gemeentelijk afvalbeleid is ook gevraagd om een nadere analyse op hoofdlijnen van de effecten van bron- en nascheiden voor gemeente Tiel. Zoals inzicht in het effect op de inzamelcijfers, de kwaliteit van de ingezamelde stromen, de kosten, de beleving van inwoners, en aan eventuele neveneffecten zoals bijplaatsingen of het effect op de beleidseffectiviteit als geheel.

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de belangrijkste aspecten van milieu, kosten en service en biedt daarmee handvatten voor het kiezen van de meest geschikte methode onder verschillende omstandigheden.

Bij het uitwerken van dit hoofdstuk hebben we de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Avri werkt op basis van een regionaal beleidsplan, waarbij in alle deelnemende gemeenten hetzelfde beleid wordt gevoerd.
- Afval- en prestatiecijfers van Avri hebben betrekking op het gehele verzorgingsgebied, en zijn niet te verbijzonderen per gemeente.
- Per 2026 gaat de nieuwe ketenovereenkomst verpakkingen van kracht, waardoor de vergoedingsstructuur voor bron- en nascheiden van PMD verandert. In dit hoofdstuk is uitgegaan van de tarieven (en afspraken) die bekend zijn voor 2026. Deze tarieven kunnen wijzigen in de daaropvolgende jaren.
- De plannen voor de afvalstoffenbelasting (WBM) en CO₂-heffing op het verbranden van restafval zijn recent bekend geworden en leiden tot een jaarlijkse forse verhoging in de periode 2026 tot en met 2030. Voor dit hoofdstuk is uitgegaan van de tarieven in 2026.

5.1 Wat is nascheiden van restafval, en wat is het niet?

5.1.1 Wat is nascheiden (niet)?

Nascheiden van restafval heeft doorgaans betrekking op PMD. Gemeenten kunnen kiezen om PMD gescheiden in te zamelen (aan de bron) of achteraf uit het restafval te laten nascheiden. Bij nascheiden wordt PMD door inwoners bij het huishoudelijk restafval gedeponeerd. Nascheiden van PMD houdt in dat het materiaal na de inzameling van het huishoudelijk restafval door middel van speciale installaties uit het restafval wordt gesorteerd.

Het nagescheiden PMD wordt vervolgens voor verdere sortering en recycling aan daartoe gespecialiseerde bedrijven aangeboden. Dit proces wordt steeds geavanceerder dankzij technologische vooruitgang en kan verschillende materialen, waaronder plastics en metalen, scheiden van het restafval. Aan de bron gescheiden materiaal wordt direct voor verdere sortering en recycling aan de genoemde gespecialiseerde bedrijven aangeboden.

Nascheiden is niet geschikt voor alle afvalstromen. Het is een misvatting om te denken dat nascheiding een allesomvattende oplossing biedt waarbij al het huishoudelijk afval in één bak kan worden gedeponeerd. Stromen zoals GFT, oud papier en karton, textiel en glas, moeten gescheiden aan de bron worden ingezameld om de kwaliteit en recyclebaarheid te garanderen. Hierbij geldt zelfs een wettelijke verplichting voor gemeenten om deze stromen gescheiden in te zamelen.

Op grond van het ‘Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen’ dat per 1 juli 2020 van kracht is, zijn gemeenten wettelijk verplicht om bioafval (waaronder GFT), papier, metaal, kunststof, glas en afgedankte elektrische en elektronische apparatuur gescheiden in te zamelen. Met dit besluit wordt de hoofdregel van de (Europese) kaderrichtlijn afvalstoffen expliciet veranderd in de nationale regelgeving voor huishoudelijke afvalstoffen. Er is een enkele uitzondering mogelijk. Voor kunststof geldt de verplichting tot gescheiden inzameling tenzij nascheiding geen nadelige gevolgen heeft voor de omvang en kwaliteit van recycling of hergebruik.

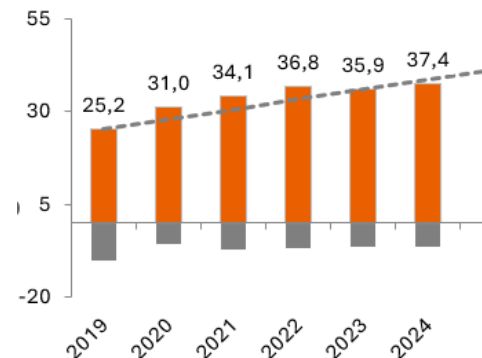
5.1.2 Het nascheidingsresultaat verschilt per verwerker

Exacte cijfers over de output en het rendement van nascheidingsinstallaties (c.q. het aandeel PMD in restafval dat bij nascheiding wordt herwonnen) worden door de in Nederland betrokken ondernemingen niet breed gedeeld. Op basis van wel beschikbare inzichten blijkt dat de verschillende installaties verschillende hoeveelheden PMD uit het huishoudelijk restafval kunnen nascheiden. Nascheiders zijn de marktpartijen Attero, AVR en EEW⁴ en de publieke bedrijven AEB, Omin en HVC. Een goede indicatie is een bandbreedte van **13 tot 30 kg PMD** per inwoner per jaar⁵.

Gemeenten die PMD scheiden aan de bron zamelen circa 25 tot wel 40 kg/inw. PMD per jaar in. Gecorrigeerd voor afkeur tussen **18 en 35 kg PMD** per inwoner per jaar.

De staafdiagram toont de hoeveelheid gescheiden PMD in de AVRI-gemeenten in 2023. In 2023 is dit circa 36 kg per inwoner per jaar. Hierbij is geen sprake van afkeur omdat PMD-zakken die te veel vervuiling bevatten uit de PMD-stroom worden gehouden (worden direct als restafval verwerkt). Het PMD dat met minicontainers wordt ingezameld wordt voordat het ter sortering wordt aangeboden voorgesorteerd. De niet gewenste materialen worden als restafval verwerkt.

Het grijze deel betreft de hoeveelheid PMD die nog niet gescheiden is, en nog in het restafval is achtergebleven. Dit is gebaseerd op landelijke sorteeranalyses door Rijkswaterstaat (peiljaar 2023)⁶.

5.1.3 De kwaliteit van nagescheiden PMD

Nagescheiden PMD is vergelijkbaar met aan de bron gescheiden PMD en is ook recyclebaar. Een verschil bij nascheiden is dat de nagescheiden verpakkingen meer in aanraking komen (en belast worden met) natte fracties en andere vervuilende stoffen wat het nascheiden kan belemmeren.

⁴ De nascheidingsinstallatie wordt naar verwachting in 2025 opgestart.

⁵ Informatie over de hoeveelheden nagescheiden PMD is redelijk gefragmenteerd beschikbaar en niet altijd even helder. CBS is recent (oktober 2024) gestart met het analyseren en publiceren van data over de resultaten van nascheiden. Deze data zijn echter nog onvolledig en op onderdelen onjuist.

⁶ Wij beschikken niet over specifieke sorteeranalyses voor de gemeente Tiel dan wel de AVRI-gemeenten.

Zachte plastics zoals folies raken snel vervuild door overige (natte) fracties in restafval en zijn dan minder bruikbaar. Ook zijn er verschillen met de toepasbaarheid van het gerecyclede materiaal. In artikel 6 van de Verordening (EU) 2022/1616 van de Commissie van 15 september 2022 wordt gescheiden inzameling als voorwaarde gesteld voor kunststof recycelaat voor toepassing in verpakkingen voor voedingsmiddelen. Recycelaat van PMD dat vermengd is geweest met restafval is vanwege contaminatie voor verpakkingen voor voedingsmiddelen niet toegestaan. Uit onderzoek (CE Delft) is bekend dat ongeveer 40% van de kunststof die in Nederland op de markt wordt gebracht voor verpakkingen wordt gebruikt. En 55% van de verpakkingen is bedoeld voor het verpakken van voedsel. Het is dus van belang dat voldoende kunststof gescheiden wordt, dat ook weer gebruikt kan worden voor verpakkingen van voedingsmiddelen.

5.1.4 Welke andere technische be- of verwerkingsprocessen zijn mogelijk?

Een aantal andere niet aan de bron gescheiden materialen kunnen uit het restafval worden nagescheiden, zoals metalen en inert materiaal (zand, kleine glas korrels en ander klein keramisch materiaal). Dit inert materiaal wordt veelal hergebruikt als bouw materiaal in de weg- en woningbouw. Deze technische verwerking vindt (en vond al jaren) bij de meeste restafvalverwerkers plaats.

Enkele restafvalverwerkers bewerken ook de zogenaamde organisch natte fractie (ONF) in het restafval, zoals de nog aanwezige etensresten en andere bio-materialen. Dit wordt veelal vergist voor de productie van biogas/groengas. Het omzetten van deze biomaterialen betreft nuttig hergebruik (energieopwekking). Het residu – na onttrekking van biogas – is niet geschikt voor recycling zoals compost. Het residu wordt met terugwinning van energie verbrand⁷.

Ook zijn er restafvalverwerkers die nog aanwezige restanten van papier en plastic uit het restafval scheiden. Deze stroom is echter niet geschikt voor recycling en wordt ingezet als brandstof ter vervang van fossiele brandstoffen. Ook dit is een nuttige toepassing, maar geldt niet als recycling.

Bij het verwerken van het huishoudelijk restafval is het voor gemeenten dus nuttig om ook deze aanvullende technisch nabewerkingsstappen mee te wegen bij aanbestedingen en het sluiten van (restafval)verwerkingscontracten, ongeacht of sprake is van bron- of nascheiding van PMD.

5.1.5 Nieuwe Ketenovereenkomst tussen Producenten en Gemeenten

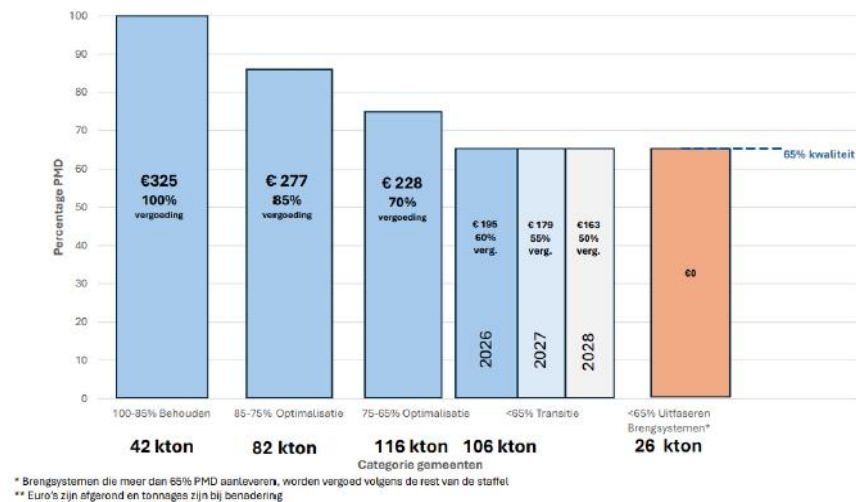
De afspraken over de vergoedingen voor het inzamelen van PMD, de kwaliteit van het ingezamelde materiaal, de toegestane mate van vervuiling, enzovoort, zijn vastgelegd in de Ketenovereenkomst tussen de producenten van verpakkingen (verenigd in Verpact) en de gemeenten (VNG).

In mei 2024 heeft VNG besloten - mede in lijn met de motie Losser - om de Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020-2029 niet te verlengen voor de tweede termijn per 2025. VNG (ondersteund door de NVRD) heeft in de afgelopen periode nieuwe afspraken gemaakt met Verpact. De vernieuwde ketenovereenkomst moet de verantwoordelijkheid van producenten in de PMD-keten vergroten. Met als belangrijkste doel: maximaal hergebruik en recycling van kunststof verpakkingsafval. Daarvoor zijn duidelijker en betere afspraken gemaakt over afkeur c.q. vervuiling en transparantie rondom de totstandkoming van de kostenvergoedingen.

Deze afspraken omvatten onder meer een gestaffelde vergoeding aan gemeenten bij bron scheiding van PMD, waarbij rekening wordt gehouden met de zuiverheid van het PMD. Het volgende overzicht toont deze staffel. Hieruit kan worden afgeleid dat (los van een overgangperiode tot en met 2028) PMD met maximaal 35% stoffen in aanmerking komt voor een vergoeding van

⁷ Het verbranden van afval kwalificeert niet als recycling maar als nuttige toepassing.

€ 228,- per ton.

5.2 Afwegingskader: milieu, kosten en service

Het afwegingskader voor bron of nascheiden van PMD omvat drie centrale pijlers: milieu, kosten en service. Tot slot wordt stilgestaan bij het effect van bron- en nascheiden op de beleidseffectiviteit als geheel.

5.2.1 Milieuaspecten

Bij deze eerste invalshoek kijken we naar het milieuresultaat bij bron- en bij nascheiden.

Scheiden aan de bron kan op verschillende wijzen zoals het ophalen van minicontainers of zakken aan huis, of met verzamelcontainers in de wijken. Als scheiden van PMD aan de bron goed mogelijk is en goede resultaten oplevert, dan biedt bronscheiding doorgaans voordelen op het gebied van milieu. Omdat dit een substantiële hoeveelheid schonere, homogener stroom van PMD oplevert. Deze stroom kan effectiever worden gerecycled en heeft bredere toepassingsmogelijkheden.

Als het gescheiden inzamelen van PMD in een gemeente of een gebiedsdeel goed mogelijk is, kan zich toch de situatie voordoen dat de ingezamelde hoeveelheid beperkt is en/of de mate van vervuiling (en afkeur) te groot. Hiervoor kunnen allerlei maatregelen worden getroffen op het gebied van voorlichting (wat mag wel en niet in de PMD bak?), het verbeteren van het serviceniveau bijvoorbeeld zakkeninzameling bij hoogbouw wekelijks zodat huishoudens dit niet te lang in huis hoeven op te slaan. Nader onderzoek naar de gebieden of routes waar de vervuiling het grootst is, biedt inzicht voor meer gerichte maatregelen.

Als scheiden aan de bron praktisch of technisch niet of niet goed mogelijk is, en de mate van vervuiling ondanks maatregelen te groot is, dan is nascheiden een uitkomst. Nascheiden kan milieutechnisch gunstig zijn in specifieke situaties, zoals stedelijke gebieden met hoogbouw waar bronscheiding moeilijk uitvoerbaar is. De mate van recycling bij nascheiden is zoals gezegd afhankelijk van de technische capaciteiten van de installatie en de samenstelling van het restafval.

Het is bij deze afweging op basis van de te verwachten milieueffecten natuurlijk ook van belang om de financiële aspecten in ogenschouw te nemen.

5.2.2 Kostenoverwegingen

Kosten spelen uiteraard ook een rol bij de beslissing tussen bron- en nascheiden. De financiële aspecten hangen af van factoren zoals afkeurpercentages, verwerkingskosten en de vergoeding die gemeenten ontvangen voor gescheiden inzameling. We kijken naar de belangrijkste

kostencomponenten.

Inzamelkosten. De kosten voor het gescheiden inzamelen van PMD en restafval (bronscheiden), zijn grosso modo vergelijkbaar met de kosten voor het inzamelen van PMD en restafval tezamen (nascheiden). In principe moet in beide situaties dezelfde hoeveelheid (qua gewicht en qua volume) worden ingezameld en getransporteerd. Bij bronscheiden worden het PMD en restafval vaak elke vier weken ingezameld. Bij nascheiden wordt het restafval (met daarin het PMD) vaak elke twee weken ingezameld. In hoofdlijnen is hier geen groot kostenverschil.

Containerkosten. Wel zijn er bij het gescheiden inzamelen twee verschillende containers benodigd. Hierbij zou een vergelijking met zomer en winterbanden kunnen worden gemaakt. Er worden weliswaar twee sets van banden aangeschaft, maar de banden slijten minder snel (en gaan daardoor in tijd langer mee) zodat winter-/zomerbanden versus normale banden per saldo vergelijkbare kosten met zich brengt. De extra kosten die voor extra containers aan de orde zijn, zijn feitelijk de rentekosten op het (extra) geïnvesteerd vermogen.

Maar voor deze hoofdlijnenberekening gaan we uit van jaarlijkse kosten van een PMD-minicontainer en voor PMD-zakken van € 5,- per huishouden. Kosten die bij nascheiden dus niet gemaakt worden.

Verwerkingskosten. Bij scheiden aan de bron omvatten de kosten de verwerking (verbranding) van restafval inclusief het afgekeurde PMD. Over alle te verbranden stromen wordt Wbm (afvalstoffenbelasting) betaald. Ook is per 2026 sprake van een CO₂-heffing.

Verder ontvangt de gemeente een vergoeding van Verpact voor aan de bron ingezameld PMD. In deze hoofdlijnenberekening is uitgegaan van de nieuwe (gestaffelde) tarievenafspraken in twee varianten. In de eerste variant wordt vervuild PMD vooraf uit de PMD-stroom verwijderd, waarna het zuiver PMD ter acceptatie en recycling wordt aangeboden. Daarbij is sprake van het hoge tarief (maximaal 15% vervuiling).

In de tweede variant wordt het PMD inclusief stoorstoffen ter acceptatie en recycling aangeboden, waarbij de vergoeding afhangt van de mate van vervuiling.

Bij nascheiding wordt een verbrandingstarief betaald over de gehele hoeveelheid restafval (inclusief het PMD), maar de Wbm wordt alleen betaald over het deel dat daadwerkelijk verbrand wordt. Dit is dus zonder de hoeveelheid nagescheiden PMD. Ook bij nascheiden ontvangt de gemeente een inzamelvergoeding van Verpact. Deze wordt berekend over de totale hoeveelheid ingezameld restafval (inclusief het daarin aanwezige PMD).

Om het kostenonderdeel inzichtelijker te maken is de volgende 'quick and dirty' berekening opgesteld. Daarbij is qua afvalhoeveelheden uitgegaan van de (gewogen) gemiddelde waarden van alle AVRI-gemeenten (peiljaar 2023), een indicatie van de huidige tarieven voor verwerking van restafval en de vergoedingen van Verpact in 2026. In de berekening is uitgegaan van 25 kg/inw. nagescheiden PMD (bovenkant bandbreedte).

De volgende berekening en grafiek betreft de eerste variant waarbij vervuild PMD vooraf uit de PMD-stroom verwijderd, waarna het zuiver PMD ter acceptatie en recycling wordt aangeboden.

Uitgangspunten en aannames		
Hoeveelheid huishoudelijk (fijn) restafval	69 kg/inw.	Gemiddelde AVRI 2024
Gescheiden ingezameld PMD	36 kg/inw.	
Afkeur PMD	0%	Afgekeurd materiaal wordt bij inzamel verwijderd (toegevoegd bij het reguliere restafval)
	0 kg/inw.	
Goedgekeurd PMD (vergoeding)	36 kg/inw.	
Hoeveelheid PMD in restafval	12,9 kg/inw.	gemiddelde sorteeraanlyse RWS 2023
Nagescheiden PMD	25 kg/inw.	aanname (bovenkant bandbreedte)
Verwerkingstarief restafval	€ 65,0 per ton	Attero per 2024 (schatting)
Verwerken afgekeurd PMD (regulier restafval)	€ 65,0 per ton	aanname: afkeur wordt vooraf verwijderd
Wbm + CO2 (2026)	€ 46,0 per ton	Tarief 2026 (excl. korting: Attero 80%)
Bronscheidingsvergoeding PMD Verpact 2026	€ 325,0 per ton	100-85% goedgekeurd PMD, tarief 2026
Nascheidingsvergoeding PMD Verpact 2026	€ 17,4 per ton	Ingezameld restafval, tarief 2026

De volgende tabel voor de gemeente Tiel (bedragen zijn afgerond) toont de kosten bij bronscheiden (opbrengst € 9,- per hh) en nascheiden (kosten € 15,- per hh), uitgaande van deze uitgangspunten. Een kostenverschil van € 24,- per huishouden⁸.

	Bronscheiden	Nascheiden	
Verwerkingskosten restafval	€ 190.000	€ 290.000	
Verwerkingskosten afgekeurd PMD	€ 0	nvt	
Wbm + CO2 (2026)	€ 140.000	€ 160.000	
totaal kosten		€ 330.000	€ 450.000
Inzamelmiddelen (MC en zak)		€ 0	-€ 90.000
Vergoeding Verpact	-€ 500.000	-€ 80.000	
totaal baten		-€ 500.000	-€ 80.000
Totaal		-€ 170.000	€ 280.000
Per huishouden		-€ 9	€ 15

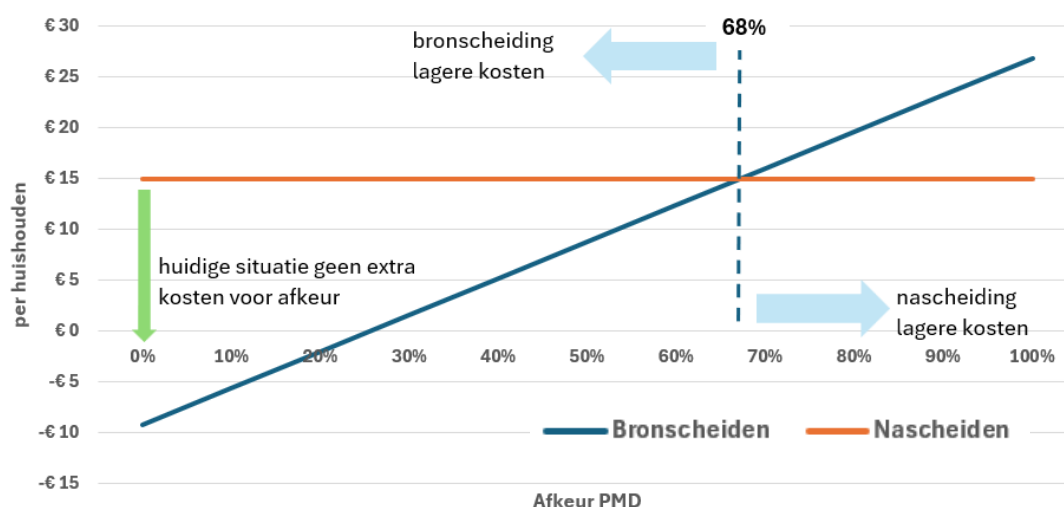
De volgende grafiek toont een gevoeligheidsanalyse van de (verwerkings)kosten van bron- en nascheiden met verschillende percentages afgekeurd PMD (bij bronscheiden). In dit rekenvoorbeeld ligt het kantelpunt rond 68% afkeur. Dus als de hoeveelheid afgekeurd PMD boven de 68% komt, dan is nascheiden vanuit kosten oogpunt voordeliger⁹.

⁸ In de huidige situatie is er geen afkeur omdat dit materiaal niet ter sortering wordt aangeboden (en dan zou worden afgekeurd), maar uit het PMD wordt gehouden en bij het restafval wordt gevoegd. De kosten voor het verwerken van afgekeurd PMD zijn dus onderdeel van de verwerkingskosten restafval.

⁹ In dit rekenvoorbeeld is uitgegaan van een schatting van het huidige tarief voor restafvalverwerking van de AVRI-gemeenten.

Kosten bron- en nascheiden PMD

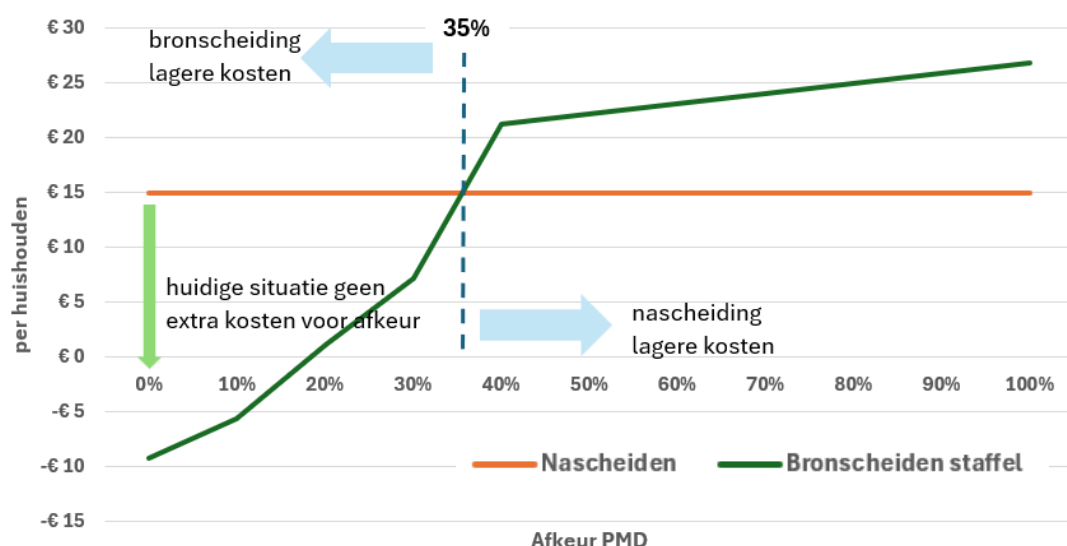
bij verschillende afkeurpercentages
(vervuiling vooraf verwijderd, schoon PMD aanbieden voor acceptatie)

De volgende grafiek toont het beeld bij variant 2. Dit betekent zoals gezegd dat de gehele stroom ingezameld PMD inclusief stoorstoffen ter acceptatie en recycling wordt aangeboden, waarbij de vergoeding afhangt van de mate van vervuiling. Dit betekent dat (los van een overgangperiode tot en met 2028) PMD met maximaal 35% stoorstoffen in aanmerking komt voor een vergoeding van € 228,- per ton. Voor PMD dat meer dan 35% stoorstoffen bevat ontvangt de gemeente geen vergoeding. We zien daarbij dat het kantelpunt, waarbij nascheiden financieel aantrekkelijker wordt, op 35% ligt.

Kosten bron- en nascheiden PMD

bij verschillende afkeurpercentages
(PMD + vervuiling aanbieden voor acceptatie)

5.3 Serviceaspecten

Het effect op de service heeft een feitelijke en een subjectieve kant. Feitelijk kunnen inwoners bij nascheiden het PMD bij het restafval deponeren, wat als 'gemak voor de inwoners' kan worden

beschouwd. En kan ook leiden tot verbetering van de schoonheidsbeleving van de openbare ruimte (omdat gestopt wordt met het inzamelen met zakken, en er minder vervuiling daardoor is). Anderzijds is de vraag of het gescheiden houden en aanbieden van PMD door inwoners als een laag serviceniveau wordt gezien of juist als een extra mogelijkheid om grondstoffen te scheiden. Op basis van gericht onderzoek onder inwoners kan de servicegevoeligheid nader worden onderzocht.

In het algemeen reageren inwoners verrast en verbaasd als na een lange periode van PMD-scheiding dit opeens kennelijk niet meer nodig is. Het beëindigen van de gescheiden inzameling – een gewoonte die veel inwoners inmiddels hebben aangeleerd – kan bovendien vragen oproepen, zoals of het scheiden van GFT of oud papier en karton dan nog wel nodig is. Goede communicatie is daarom cruciaal.

5.4 Analyse

Er zijn wezenlijke verschillen tussen bron- en nascheiden in de impact op het huishoudelijk afvalbeheer als geheel. Vooral bij de keuze voor nascheiding moeten ook de gevolgen voor de inzet van beleids- c.q. sturingsinstrumenten in de toekomst in ogenschouw worden genomen.

Als PMD niet aan de bron gescheiden wordt ingezameld, verdwijnt het strikte onderscheid tussen gewenste waardevolle recyclebare grondstoffen enerzijds en niet gewenst restafval anderzijds. Dit heeft negatieve consequenties voor de inzet van beleidsinstrumenten (serviceprikkels, prijsprikkels en communicatie) bij het verder ontwikkelen van afvalbeheerbeleid in de gemeente.

Bijvoorbeeld een restrictief beleid bij het aan huis inzamelen van restafval – zoals het verlagen van de inzamelfrequentie - is niet goed uitvoerbaar. Doordat het volumineuze PMD samen met het restafval wordt ingezameld is de minicontainer snel gevuld, en zal minstens om de week ingezameld moeten worden (in plaats van elke vier weken zoals in de huidige situatie in Tiel).

Ook het toepassen van een prijsprikkel (diftar) op het aanbieden van restafval is niet (goed) mogelijk. Inwoners betalen dan voor elke keer dat restafval wordt aangeboden, terwijl er in dit restafval ook de volumineuze grondstof PMD aanwezig is. Bij nascheiden is diftar op basis van gewicht (en frequentie) dan een ‘eerlijker’ model.

En verder: ook bij nascheiding blijft de basisboodschap: voorkomen van verspilling, bevorderen van duurzaamheid en circulariteit, reductie restafval en meer recycling grondstoffen. Echter doordat de grondstof PMD niet meer wordt onderscheiden maar samen met het huishoudelijk restafval wordt ingezameld, wordt het uitdragen van deze boodschap communicatief lastiger.

5.4.1 Bronscheiden waar het kan, en anders nascheiden

Voor deze hoofdlijnenberekening (en dit geldt in het algemeen) geldt “bronscheiden van PMD waar het kan, en nascheiden als dit praktisch niet mogelijk is of te weinig resultaat oplevert”. Als het technisch of praktisch niet goed mogelijk is om PMD gescheiden in te zamelen, en dit ondanks maatregelen op het gebied van communicatie, verleiding en handhaving niet lukt, dan is nascheiden een uitkomst.

Dit kan ook gebiedsgericht. Bijvoorbeeld alleen nascheiding op de hoogbouwlocaties, en bronscheiding in de overige gebiedsdelen (vaak laagbouw of buitengebied).

In sommige gevallen kan een hybride aanpak dus effectief zijn. Daarbij worden bronscheiding en nascheiding gecombineerd in één gemeente. Dit houdt bijvoorbeeld in dat PMD in gebieden met laagbouw aan de bron wordt gescheiden. Bij laagbouw zijn er vaak goede mogelijkheden om PMD gescheiden in te zamelen (b.v. met minicontainers of zakken aan huis). Bij hoogbouw kan het gescheiden inzamelen van PMD lastiger zijn. Inwoners hebben vaak weinig opslagmogelijkheden in

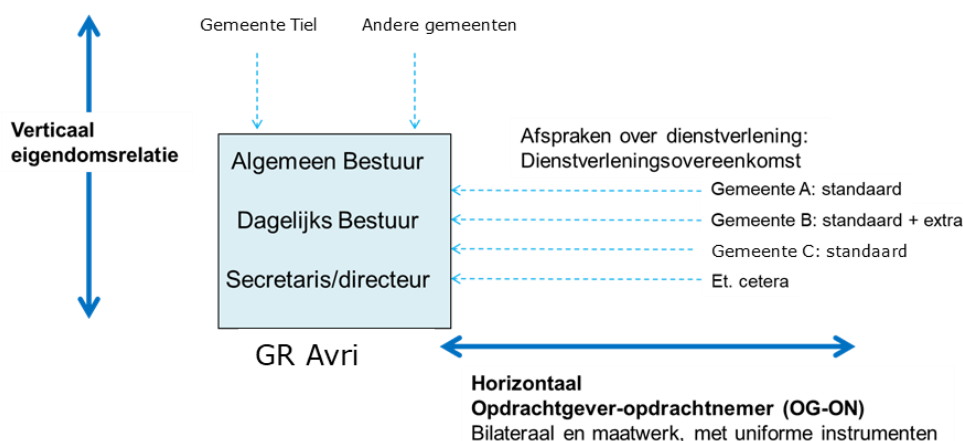
huis. Als de hoeveelheid ingezameld PMD bij hoogbouw klein is en/of de mate van vervuiling (en afkeur) groot, dan kan nascheiding een uitkomst zijn. Denk hierbij ook aan het effect van zakkeninzameling van PMD en zwerfvuil dat verminderd wordt bij toepassen van nascheiden. Een combinatie van bronscheiding en nascheiden van PMD kan een gebalanceerde oplossing zijn.

5.4.2 De keuze voor bron en/of nascheiden is ook een politiek-bestuurlijke keuze

Naast de rationele en te kwantificeren invalshoeken van kosten en milieu, is de keuze voor scheiden aan de bron of nascheiden van PMD ook een politiek-bestuurlijke keuze. Gemeenten zijn daarin autonoom en kunnen een eigen politieke afweging maken. Nascheiden kiest men dan bijvoorbeeld vooral voor het gemak van de inwoners. Zij hoeven dan PMD niet meer gescheiden te houden, op te letten wat er wel of niet bij mag, en kunnen PMD dan gewoon bij het restafval deponeren. Of men is er bestuurlijk van overtuigd dat met techniek de oplossingen voor de toekomst worden gevonden.

6 Governance van Avri

In dit hoofdstuk gaan we in op de governance van gemeenschappelijke regeling Avri. Dat doen we aan de hand van het volgende figuur, waarin de relatie van gemeente Tiel met Avri en de andere deelnemers visueel is weergegeven.

6.1 Verticale eigendomsrelatie: gemeente Tiel als eigenaar

In de [gemeenschappelijke regeling](#) Avri staat de wijze omschreven waarop de deelnemers in de regeling met elkaar omgaan. De gemeenten hebben de volgende taken gedelegeerd aan Avri (artikel 20):

- zorg te dragen voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in artikel 10.21 van de Wet milieubeheer;
- zorg te dragen voor de inzameling van grove huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in artikel 10.22 van de Wet milieubeheer;
- zorg te dragen voor de afzonderlijke inzameling van groente-, fruit- en tuinafval als bedoeld in artikel 10.21, tweede lid, van de Wet milieubeheer;
- het inzamelen van bedrijfsafval, en
- het verwerken of doen verwerken van ingezamelde afvalstoffen.

Anders gezegd, de gemeenten willen via deelname aan Avri voldoen aan hun wettelijke zorgplicht voor huishoudelijk afval. Verder is afgesproken dat de deelnemers ook additionele taken kunnen opdragen aan Avri, zolang deze binnen het belang van de regeling vallen. Concreet gaat het dan om taken in het beheer van de openbare ruimte en toezicht en handhaving (artikel 20). Verder is de gemeenschappelijke regeling bevoegd tot het vaststellen en heffen van de afvalstoffenheffing, van reinigingsrechten en de afvalstoffenverordening.

In het algemeen bestuur wordt gestemd op basis van volstreekte meerderheid (de helft plus één) als er meer dan de helft van het aantal leden van het bestuur aanwezig zijn (quorum). Afwijkend van deze afspraak is het vaststellen van de bijdrageverordening waar de systematiek van de kostenverdeelsleutel is opgenomen. Daarvoor geldt een twee derde meerderheid.

Aanvullend op de formele structuur heeft Avri een platformbijeenkomst (artikel 33). De platformbijeenkomst heeft tot doel de raadsleden met elkaar in gesprek te brengen over de voorstellen op de agenda van het algemeen bestuur, om zo de wensen en bedenkingen van de verschillende raden te betrekken bij de besluitvorming in het algemeen bestuur. Deze bijeenkomst vindt plaats

niet eerder dan twee weken voor en niet later dan twee weken na het algemeen bestuur.

De regeling wordt niet standaard geëvalueerd. Alleen als tenminste twee gemeenten daarom verzoeken wordt de regeling geëvalueerd, maximaal één keer per 4 jaar.

De regeling kan als volgt gewijzigd worden. Wijzigingen moeten door een gekwalificeerde meerderheid van de raden en colleges van de deelnemers worden bekrachtigd: ten minste twee derde van het aantal deelnemers, waarin ten minste twee derde van het aantal inwoners vertegenwoordigd is.

Bij uittreding geldt een opzegtermijn van tenminste twee jaren, startend op 1 januari van het volgende jaar. In artikel 38 is ook de wijze van uittreding door middel van een uittredingsplan geregeld. In het uittredingsplan worden de condities en kosten vastgelegd van de uittreding. Aanvullend geldt er een opslag van 3% op de kosten uit het uittredingsplan als vrijwaring. In het uittredingsplan worden de desintegratie en frictiekosten berekend.

6.2 Horizontale relatie: gemeente Tiel als opdrachtgever

De rol van gemeente Tiel als opdrachtgever is vastgelegd in de gemeenschappelijk regeling. Omdat de taken gedelegeerd zijn aan Avri, is er ook geen sprake van een dienstverleningsovereenkomst over de reguliere taken. Wél is er een dienstverleningsovereenkomst voor plustaken op het gebied van IBOR. De omvang van het takenpakket is het beste te herleiden uit de afvalstoffenverordening.

Verder is er het strategisch koersplan 2024-2030. Dit document legt het beste de invulling van de opdracht aan Avri vast, welke Avri voor de gemeenten uitvoert. Het gaat om vijf strategieën, welke uitgewerkt zijn naar concrete acties. Dit koersplan kan gezien worden van de opdracht van de gemeente aan Avri.

1. De transitie van afval naar grondstoffen aanjagen. De rol van Avri is het verminderen van de hoeveelheid afval en het stimuleren van inzameling van schonere grondstoffen. Verder wil Avri in deze strategie ook werken aan draagvlak onder inwoners en het sluiten van grondstofketens (bij voorkeur regionaal).

	2023 (0 meting)	2025	2028	2030
Minder restafval (in kg)	70	60	45	30 1
Grondstoffenscheiding (in %)	83	85	87	90
Schonere grondstoffen, vervuilingpercentage	10	8	7	5

- a. Aanpak schone grondstoffen 2023-2024
 - b. Communicatie inwoners
 - c. Beleidsplan van afval naar grondstoffen 2024-2030
 - d. Huidige milieustraten moderniseren
2. Circulair ondernemerschap en maatschappelijke waarde creëren. Binnen deze strategie wil Avri door middel van lobby en samenwerking de regionale circulaire economie helpen. Binnen deze strategie is ook het werken met mensen met afstand tot de arbeidsmarkt opgenomen.

Doelen uit het Nationaal Programma Circulaire Economie 2023-2030 (NPCE)	2023 (0 meting)	2025	2028	2030
Toename hergebruik ingezameld textiel [in %]	10	15	25	45
Toename gft als grondstof voor de regio [in %].	0	0	10	50
Toename pdb als grondstof voor de regio [in %].	0	1	5	5
Werk bieden aan/doorstroom realiseren van mensen met afstand tot arbeidsmarkt bij Avri of partners	5	7	9	10
Doorstroom van door ons opgeleide mensen, zowel in- als extern.	15	15	15	15

- a. Visie: milieustraat van de toekomst
 - b. Milieustraat van de toekomst Medel (Tiel)
 - c. Meerwaarde creëren van de grondstof GFT
 - d. Stimuleren circulair ondernemen, met de focus op grondstoffen
 - e. Evaluatie textielsorteercentrum CIRTEX
 - f. Versnellen ambities met partners
 - g. Actieplan aantrekkelijke werkgever zijn voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt
3. Meewerken aan biodiversiteit en klimaatadaptatie. Avri ondersteunt bij het bevorderen van een beter klimaat en biodiversiteit in Rivierenland.

	2023 (0 meting)	2025	2028	2030
Klimaatneutraal door CO2-reductie	?			60 10
Percentage duurzame voertuigen verhogen [in %].	10	20	30	40

- a. Onderzoek omgevingsvergunning
 - b. Materieel (bedrijfsmiddelen wagenpark) verduurzamen
 - c. Optimalisatie inzameling
 - d. Verduurzamen (kantoor)panden
 - e. Samenwerkingsverbanden energietransitie
 - f. Onderzoek vergroten biodiversiteit
4. Samen een schone en veilige leefomgeving realiseren. Dit betreft de strategie op het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, vanuit partnerschap met de gemeenten.

] IPR·NORMAG [

	2023 (0 meting)	2025	2028	2030
Aantal wijkacties met inwoners en partners die leefbaarheid in de wijk bevorderen	2	15	20	30
Representatieve vertegenwoordiging van de samenleving in het inwonerspanel 11				
Tevredenheid inwoners dienstverlening Avri neemt toe	6	7	7	8
Tevredenheid gemeente over Avri	5 12	6	7	8

- a. Onderzoek naar verder professionaliseren en uitbouwen van de handhavingstaak
 - b. Onderzoek toekomst beheer openbare ruimte
 - c. Communicatie dienstverlening
 - d. Inwonerspanel oprichten
 - e. Inwonersonderzoek grondstoffscheiding en dienstverlening
 - f. Samenwerking met gemeenten versterken
 - g. Doorontwikkeling afvalcoaching
5. Bedrijfsvoering versterken. De basis voor alle uitvoering is een gezonde bedrijfsvoering en het kunnen voldoen aan Europese en landelijke wet- en regelgeving.

	2023 (0 meting)	2024	2025	2026	2027
Ziekteverzuim [%]	8	8	6	6	6
Percentage medewerkers dat een ontwikkelgerichte opleiding volgt	30	40	45		50
Medewerkerstevredenheid	gepland				

- a. Maatschappelijk besluiten nemen en verantwoorden
- b. Besturingsstructuur
- c. Betrekken gemeenteraden
- d. Human Resource Management
- e. Informatiemanagement
- f. Finance en Control
- g. Facilitaire dienstverlening
- h. Locatieplan
- i. Interne communicatie
- j. Juridische onderwerpen

6.3 Verbonden partijen

Gemeente Tiel heeft geen kader verbonden partijen. Wel zijn verbonden partijen twee keer onderwerp geweest van rekenkameronderzoek (2013 en 2020) en komt ook apart voor in een raadsrapportage (2016).

Uit het rekenkamerrapport van 2013 zijn een aantal aanbevelingen gekomen zoals het opstellen van een nota verbonden partijen, het periodiek nadrukkelijk volgen van een aantal verbonden partijen en het vergroten van de betrokkenheid. Dit rekenkamer rapport leidde onder andere tot het opstellen van het huidige kader in de vorm van de vastgestelde raadsrapportage ‘sturen of gestuurd worden’ en de introductie van raadsrapporteurs voor verbonden partijen.

In de rapportage stelt gemeente Tiel kaders voor samenwerking. Tiel werkt samen als er een wettelijke verplichting is, samenwerking efficiënter of effectiever is en/of als er een gemeentegrensoverschrijdend belang is. Geïnformeerd door een rapport van de raad van openbaar bestuur (2015) concludeert de gemeente dat zij meer betrokkenheid moeten bewerkstelligen naar de eigen verbonden partijen, door de informatie-uitwisseling te verbeteren.

De gemeente stelt voor dat Avri wordt ingedeeld als een partij tussen beleid en uitvoering in met gemiddeld financieel belang vanuit de gemeente. Dit betekent dat naast opname in de programabegroting, zienswijzen/bedenkingen bij de begrotingen en jaarstukken en periodieke informatieverschaffing van het AB-lid, de raad extra sturingsinstrumenten introduceert. Namelijk dat bestuursrapportages ter kennisname naar de raad en commissies gebracht worden en dat op verzoek van de raad de verbonden partij informatie op maat verschaft.

Ook het rekenkameronderzoek in 2020 geeft aanbevelingen aan de raad. In essentie komen deze aanbevelingen neer op het verbeteren van de regionale samenwerking en kennisuitwisseling, volg de ontwikkelingen van de GR proactief, het bevorderen van het gesprek tussen raad en college over voortgang en verantwoordelijkheden en het periodiek evalueren van de doelrealisatie van een GR en formuleer verbeterpunten. Ook geeft het rekenkameronderzoek aan dat het huidige kader (rapportage 2016) toe is aan een vernieuwing.

In het rekenkamerrapport (2020) is er ook speciale aandacht voor Avri. Tiel pakt de kaderstellende en controlerende taak op door zienswijzen en bedenkingen mee te geven bij de begroting, jaarrekeningen en strategische stukken. Tegelijkertijd is de invloed van de Tielse raad beperkt, het bestuur besluit op basis van meerderheid zonder inwoner of aansluitingen mee te wegen. Het rapport constateert dus dat er, ondanks dat bestuurlijke invloed wel een uitgangspunt was bij oprichting, deze over tijd niet voldoende geborgd is. Daarentegen stelt het rekenkameronderzoek ook dat de afstand die Avri heeft leidt tot een slagvaardige en efficiënte uitvoeringsorganisatie.

6.4 Analyse

Gemeente Tiel heeft de taken die horen bij de wettelijke zorgplicht voor het huishoudelijk afval gedelegeerd aan gemeenschappelijke regeling Avri. Dat betekent dat deze taken feitelijk zijn overgegaan naar deze verbonden partij en niet langer onderdeel zijn van de gemeentelijke organisatie. De governance is daar ook op ingericht: het dagelijks en algemeen bestuur zijn bevoegd om vergaande besluiten te kunnen nemen. Zoals het aangaan van deelnemingen en het aanschaffen van gronden voor de uitvoering van de gedelegeerde taken. De gemeenteraad staat daardoor – bewust en conform de afspraken – op grote afstand van de regeling en heeft weinig instrumenten om te sturen op de regeling.

Het koersplan is een document waarin concrete acties voor de gemeenschappelijke regeling zijn opgenomen. En daarmee dus ook voor gemeente Tiel. Het document werkt daarin als een beleidskader van gemeente Tiel voor de uitvoering. En zijn op die manier dus ook de doelen en acties van

de gemeente voor de toekomst. Gemeente Tiel is op die manier bezig om te komen tot minder restafval (60, 45 en 30 kg restafval in respectievelijk 2025, 2028 en 2030), meer grondstofscheiding (85%, 87%, 90%) en afname van de vervuilingsgraad (8%, 7% en 5%). Verder draagt gemeente Tiel via Avri bij aan de doelen uit het Nationaal Programma Circulaire Economie met een toename van hergebruik van textiel (15%, 25% en 45%), GFT als grondstof voor de regio (0%, 10%, 50%), PMD als grondstof voor de regio (1%, 5%, 5%). Verder omvat deze opdracht doelstellingen op inzet van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, klimaatneutraal werken, en verschillende wijkgerichte acties en organisatie-gerichte acties.

7 Analyse rol raad en college

In dit hoofdstuk wordt het samenspel tussen de kaderstellende en controlerende taak van de raad enerzijds en de uitvoering van deze kaders door het college beschreven. In de bijlage is een feitenrelaas opgenomen, waarin alle onderliggende raads- en collegevoorstellen, informatiebrieven, moties, amendementen en vragen zijn opgenomen.

7.1 Kaderstelling

In de onderzochte periode heeft de raad verschillende kaders vastgesteld. Los van de jaarlijkse vaststelling van de hoogte van de afvalstoffenheffing zijn de volgende raadsbesluiten, moties en amendementen in het bijzonder relevant voor dit onderzoek en analyse:

- 1) Zienswijzen bij begroting en jaarstukken en kadernota's
- 2) Koersplan Avri

De gemeenteraad van Tiel heeft bij elke begroting en alle jaarstukken en alle kadernota's gebruik gemaakt om een zienswijze mee te geven aan het Algemeen Bestuur (AB) van Avri. Inhoudelijk is duidelijk dat de gemeenteraad in toenemende mate zorgen heeft over de koers van Avri en het gevoelde gebrek aan invloed en zeggenschap in deze gemeenschappelijke regeling. Dat focust zich op drie aspecten: het Koersplan Avri, het mogelijke toetreden tot HVC en het aankopen van een kavel op Medel voor een nieuwe milieustraat.

Bij vaststelling van het Koersplan in het AB van Avri heeft gemeente Tiel tegengestemd (6 stemmen voor, 2 stemmen tegen). Het is opmerkelijk dat een strategisch en inhoudelijk kader door een deelnemer in de gemeenschappelijke regeling niet gedragen wordt.

Het Koersplan Avri is het belangrijkste inhoudelijke kader dat geldt voor gemeente Tiel. Daarbij heeft de raad een scherpe zienswijze meegegeven:

- a. De raad is in de lead wat betreft inhoud, planning, doorlooptijd en de doorontwikkeling van Avri.
- b. Afvalinzameling is de kerntaak van Avri. Zorg dat de basis op het gebied van afvalinzameling- en verwerking op orde is, voordat Avri doorontwikkelt.
- c. Wij evalueren of we het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) als taak van Avri blijven zien. Voor Toezicht en Handhaving (T&H) is een onderzoeksopdracht verleend om de huidige organisatie in het veiligheidsdomein te heroverwegen. Beiden zijn plustaken.
- d. Duidelijk moet worden wat ontwikkelingen in het kader van de strategieën uit het Koersplan kosten en welke gevolgen dat heeft voor de afvalstoffenheffing.

Tenslotte valt op dat de gemeenteraad duidelijk behoefte heeft om de governance van Avri te heroverwegen of aan te scherpen. Dat komt tot uiting in een motie, in de zienswijzen en de amendementen die de raad aanneemt. Met name de betrokkenheid van de gemeenteraad (en die van de andere deelnemers) bij besluitvorming wordt genoemd, en meer specifiek bij strategische besluiten met een financiële en inhoudelijke impact.

7.1.1 Raadsbesluiten

2021

- Raadsonderzoek Avri storten en tekorten
- Onderzoeksrapport Stortplaats Avri
- Zienswijze Avri n.a.v. Koersplan Avri

- Zienswijze Begroting 2022 Avri
- Zienswijze Jaarstukken 2020
- Gescheiden inzameling luierafval

2022

- Zienswijze begroting 2023 Avri
- Zienswijze Jaarstukken 2021 Avri
- Zienswijze Kadernota 2023 Avri

2023

- Zienswijze begroting 2024 Avri
- Zienswijze Jaarstukken 2022 Avri
- Zienswijze Kadernota 2024 Avri
- Papierinzameling

2024

- Zienswijze begroting 2025 Avri
- Zienswijze Jaarstukken 2023 Avri
- Zienswijze Kadernota 2025 en strategisch koersplan Avri
- Zienswijze Kadernota 2026
- Zienswijze Vast-variabel tarief

2025

- Zienswijze begroting 2026 Avri
- Zienswijze Jaarstukken 2024 Avri
- Zienswijze voorgenomen besluit Cirtex

7.2 Controleren

De raad kan op verschillende manieren haar controlerende taak uitvoeren op het afvalbeleid:

- Controleren van de voortgang aan de hand van de Planning & Control-stukken (P&C-stukken);
- Raadsinformatiebrieven;
- Stellen van (schriftelijke) vragen.

De raad ontvangt veel informatie over het functioneren en presteren van de gemeenschappelijke regeling. Zo ontvangt de raad tijdig en uitgebreid de jaarstukken en kadernota en wordt zij conform afspraak in de gelegenheid gesteld om zienswijzen te geven over de verschillende stukken.

Inhoudelijk wijzen alle zienswijzen op een sterke behoefte bij de gemeenteraad om meer grip te krijgen op de gemeenschappelijke regeling enerzijds en duidelijker een sturing te geven aan de opdracht anderzijds. Het hebben van grip gaat over het soort besluiten dat Avri neemt, zoals de aankoop van gronden of het aangaan van contracten. Het duidelijker willen sturen gaat over de beleidsinhoudelijke thema's rondom de afvalinzameling, waarbij de raad met name bijplaatsingen en uitzondering van gebiedskenmerken van Tiel benoemen.

Verder worden de raadsleden door Avri uitgenodigd om zich te informeren over de ontwikkelingen en specifieke projecten. Het algemene beeld is dat daarbij alle noodzakelijke informatie gewisseld wordt.

7.2.1 Informatie-uitwisseling (naast collegevoorstellen en raadsbesluiten)

2021

- Informatienota Textiel

-

2022

- Schriftelijke vragen winst Avri Solar
- Informatienota Berap Avri
- Informatienota Houtskoolschets

2023

- Schriftelijke vragen papierinzameling verenigingen

7.2.2 Moties en amendementen

2021

- Motie Wijziging samenstelling DB-Avri

2022

- Motie Strategische keuzes Avri tav afvalverwerking
- Amendement Kadernota 2023 Avri

7.3 Analyse

De belangrijkste kaders voor de afvalinzameling in Tiel worden vastgesteld binnen de gemeenschappelijke regeling. Het Koersplan van Avri geldt daarbij als duidelijkste inhoudelijke kader voor de afvalinzameling in de gemeente. De kaderstellende rol van de gemeenteraad staat duidelijk op gespannen voet door de afspraken in de gemeenschappelijke regeling. De raad staat – conform afspraak – op afstand van de regeling en kan enkel door middel van zienswijzen invloed uitoefenen op de besluitvorming in het AB van Avri. De tegenstem van gemeente Tiel in het AB op het Koersplan betekent feitelijk dat gemeente Tiel een strategisch kader heeft, dat de gemeenteraad niet wil hebben. De democratische legitimiteit staat daardoor onder druk.

Deze druk op de kaderstellende rol komt in mindere mate ook terug op andere vlakken: bij het aankopen van gronden door Avri en het aangaan van deelnemingen (zoals met HVC) staat de raad ook op afstand. De afstand is niet alleen op de inhoud, maar ook op de financiën omdat de afvalstoffenheffing door Avri wordt uitgevoerd. Conform afspraken, maar in toenemende mate knellend voor de gemeenteraad van Tiel.

De controlerende rol van de raad wordt adequaat benut: enerzijds ontvangen raadsleden alle noodzakelijke informatie over het functioneren en presteren van Avri en kunnen zij bij regiobijeenkomsten zich actief informeren. Anderzijds stellen zij zelf ook vragen bij onduidelijkheid en dienen moties in om meer informatie te krijgen en/of bij te sturen vanuit de controlerende rol.

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Beantwoording van de onderzoeksvragen

1. Is er sprake van een door de gemeenteraad vastgesteld afvalbeleid, welke doelen moeten worden bereikt, zijn deze doelen meetbaar, hoe is de inzameling geregeld en gebeurt de uitvoering op doeltreffende en doelmatige wijze?

Er is geen specifiek afvalbeleidsplan voor gemeente Tiel, vastgesteld door de gemeenteraad beschikbaar. Het Koersplan van Avri geldt wel als een beleidskader. In het Koersplan zijn vijf doelstellingen vertaald naar concrete projecten en meetbare resultaten:

De transitie van afval naar grondstoffen aanjagen. De rol van Avri is het verminderen van de hoeveelheid afval en het stimuleren van inzameling van schonere grondstoffen. Verder wil Avri in deze strategie ook werken aan draagvlak onder inwoners en het sluiten van grondstofketens (bij voorkeur regionaal).

	2023 (0 meting)	2025	2028	2030
Minder restafval [in kg]	70	60	45	30 1
Grondstoffenscheiding [in %]	83	85	87	90
Schonere grondstoffen, vervuilingspercentage	10	8	7	5

Circulair ondernemerschap en maatschappelijke waarde creëren. Binnen deze strategie wil Avri door middel van lobby en samenwerking de regionale circulaire economie helpen. Binnen deze strategie is ook het werken met mensen met afstand tot de arbeidsmarkt opgenomen.

Doelen uit het Nationaal Programma Circulaire Economie 2023-2030 (NPCE)	2023 (0 meting)	2025	2028	2030
Toename hergebruik ingezameld textiel [in %]	10	15	25	45
Toename gft als grondstof voor de regio [in %].	0	0	10	50
Toename pdb als grondstof voor de regio [in %].	0	1	5	5
Werk bieden aan/doorstroom realiseren van mensen met afstand tot arbeidsmarkt bij Avri of partners	5	7	9	10
Doorstroom van door ons opgeleide mensen, zowel in- als extern.	15	15	15	15

Meewerken aan biodiversiteit en klimaatadaptatie. Avri ondersteunt bij het bevorderen van een beter klimaat en biodiversiteit in Rivierenland.

	2023 (0 meting)	2025	2028	2030
Klimaatneutraal door CO2-reductie	?			60 10
Percentage duurzame voertuigen verhogen [in %].	10	20	30	40

Samen een schone en veilige leefomgeving realiseren. Dit betreft de strategie op het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, vanuit partnerschap met de gemeenten.

	2023 (0 meting)	2025	2028	2030
Aantal wijkacties met inwoners en partners die leefbaarheid in de wijk bevorderen	2	15	20	30
Representatieve vertegenwoordiging van de samenleving in het inwonerspanel 11				
Tevredenheid inwoners dienstverlening Avri neemt toe	6	7	7	8
Tevredenheid gemeente over Avri	5 12	6	7	8

Bedrijfsvoering versterken. De basis voor alle uitvoering is een gezonde bedrijfsvoering en het kunnen voldoen aan Europese en landelijke wet- en regelgeving.

	2023 (0 meting)	2024	2025	2026	2027
Ziekteverzuim [%]	8	8	6	6	6
Percentage medewerkers dat een ontwikkelgerichte opleiding volgt	30	40	45		50
Medewerkerstevredenheid	gepland				

De inzameling van het huishoudelijk afval heeft gemeente Tiel gedelegeerd aan gemeenschappelijke regeling Avri. Op basis van de beschikbare gegevens is de doeltreffendheid en doelmatigheid voor Tiel niet vast te stellen (deze gegevens worden namelijk niet voor Tiel specifiek bijgehouden: er is geen specifieke afvalbalans voor Tiel, noch een kostenoverzicht).

2. Zijn de in het verleden gemaakte keuzes (het op afstand zetten en methode) anno 2025 en verder nog de beste optie? Welke alternatieven zijn er voorhanden op basis van ervaringen elders?

De uitvoering van de wettelijke zorgplicht voor huishoudelijk afval is sterk in beweging. In snel tempo worden de ambities opgeschroefd, wordt in toenemende mate ingezet op producentenverantwoordelijkheid en zien gemeenten zich voor steeds grotere uitdagingen gesteld. De keuze van gemeente Tiel om deze uitdagingen samen met andere gemeenten aan te gaan, is een logische keuze die steeds meer gemeenten nemen. De trend naar meer samenwerking zet duidelijk door. Dit heeft mede te maken met het afnemen van de marktwerking in de private inzamelmarkt: in 2024 hebben PreZero en Renewi aangegeven te stoppen met deze bedrijfsactiviteiten, waardoor er in de praktijk nog maar één grotere private inzamelaar actief is (Remondis).

Daarbij is Avri van een goede schaalgrootte om deze uitdagingen aan te gaan en een voorbeeld van (zeer) intensieve samenwerking tussen de gemeenten met schaalgrootte-voordelen.

Hoewel de gemeenteraad van Tiel geen kwaliteitscriteria voor de afvalinzameling heeft geformuleerd (welke doelen moet de gemeente behalen door deelname in Avri) en beoordeling van alternatieven daarmee lastig is, zijn er weinig mogelijkheden voor gemeente Tiel in de omgeving. De directe buurgemeenten van Tiel zijn allen lid van Avri. Daarbuiten maken gemeenten andere keuzes: gemeente Oss en Rhenen hebben een eigen, gemeentelijke inzameldienst,

andere gemeenten zijn aangesloten bij overheidsgedomineerde bedrijven Waardlanden, RMN, ACV en Dar. Er is één gemeente met een contract bij een private inzamelaar, gemeente Utrechtse Heuvelrug (Remondis).

Het aansluiten bij een ander samenwerkingsverband is daardoor logistiek ingewikkeld (Tiel ligt daarbij relatief op grote afstand voor de afvalinzameling vanuit de genoemde samenwerkingsverbanden), het aanbesteden aan de markt naar verwachting ook doordat er nog maar één speler actief is en waarvan onzeker is of deze deel zou nemen aan een aanbesteding.

3. Wat kan de gemeente Tiel zelf doen om zo nodig de prestaties op het gebied van afvalinzameling, afvalscheiding en beperking van de kosten te verbeteren?

De prestaties van gemeente Tiel kunnen alleen binnen de modellen van Avri verder aangescherpt worden. Op basis van de sorteeraanlyse is met name de hoeveelheid GFT en Oud Papier en karton nog reden om daar maatregelen te nemen: bijvoorbeeld in het verhogen van het serviceniveau.

Voor de kosten is gemeente Tiel sterk afhankelijk van Avri. De benchmark huishoudelijk afval laat zien dat Avri relatief wat minder scoort ten opzichte van andere gemeenten: de afvalprestatie is goed, maar de kosten zijn aan de hoge kant. De benchmark afvalstoffenheffing omvatte te weinig informatie om de hogere kosten goed te verklaren.

4. Wordt de raad adequaat geïnformeerd over de uitvoering van de afvalinzameling en zijn hier eventueel verbeterpunten in aan te brengen?

De raad ontvangt voldoende informatie over het functioneren en presteren van Avri, door middel van de begroting en jaarrekening. Verder zijn er regiobijeenkomsten en heeft de raad een raadsrapporteur aangewezen om bij Avri een vinger aan de pols te houden.

5. Er ligt een expliciete vraag over voor- of nascheiding. De vraag is of het kiezen voor een andere methode, namelijk het achteraf scheiden, tot betere resultaten kan leiden?; schonere afvalstromen en minder ongewenste effecten als het bijplaatsen van afval en een verhoogd niveau zwerfafval. Is er en waar ligt er een financieel het omslagpunt?

Er zijn wezenlijke verschillen tussen bron- en nascheiden in de impact op het huishoudelijk afvalbeheer als geheel. Vooral bij de keuze voor nascheiding moeten ook de gevolgen voor de inzet van beleids- c.q. sturingsinstrumenten in de toekomst in ogenschouw worden genomen.

Als PMD niet aan de bron gescheiden wordt ingezameld, verdwijnt het strikte onderscheid tussen gewenste waardevolle recyclebare grondstoffen enerzijds en niet gewenst restafval anderzijds. Dit heeft negatieve consequenties voor de inzet van beleidsinstrumenten (serviceprijken, prijsprikkels en communicatie) bij het verder ontwikkelen van afvalbeheerbeleid in de gemeente. Bijvoorbeeld een restrictief beleid bij het aan huis inzamelen van restafval – zoals het verlagen van de inzamel frequentie - is niet goed uitvoerbaar. Doordat het volumineuze PMD samen met het restafval wordt ingezameld is de minicontainer snel gevuld, en zal minstens om de week ingezameld moeten worden (in plaats van elke vier weken zoals in de huidige situatie in Tiel). Daarbij geldt ook dat het service-aspect meegewogen kan worden: bij hoogbouw is aparte inzameling van PMD vaak lastiger (minder ruimte beschikbaar). Gemeente Tiel heeft hierbij gekozen voor inzameling met zakken, welke tot zwerf vuil hebben geleid. Het overstappen op nascheiden bij hoogbouw kan daarmee een positief effect hebben op de schoonheidsbeleving.

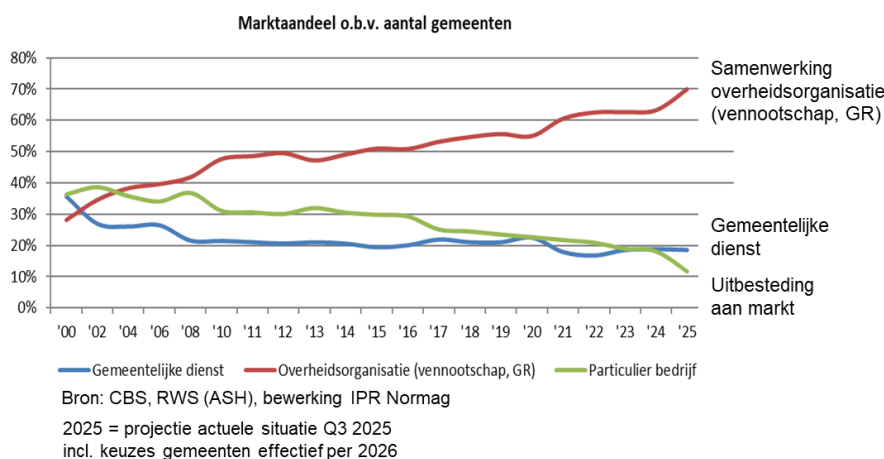
Ook het toepassen van een prijsprikkel (diftar) op het aanbieden van restafval is niet (goed) mogelijk. Inwoners betalen dan voor elke keer dat restafval wordt aangeboden, terwijl er in dit restafval ook de volumineuze grondstof PMD aanwezig is. Bij nascheiden is diftar op basis van

gewicht (en frequentie) dan een ‘eerlijker’ model. En verder: ook bij nascheiding blijft de basisboodschap: voorkomen van verspilling, bevorderen van duurzaamheid en circulariteit, reductie restafval en meer recycling grondstoffen. Echter doordat de grondstof PMD niet meer wordt onderscheiden maar samen met het huishoudelijk restafval wordt ingezameld, wordt het uitdragen van deze boodschap communicatief lastiger.

Op basis van de analyse blijkt een kostenverschil van € 24,- per huishouden¹⁰ bij het invoeren van nascheiding (bronscheiden (opbrengst € 9,- per hh) en nascheiden (kosten € 15,- per hh)). Belangrijkste redenen zijn de zeer goede prestatie met bronscheiding op dit moment en het ontbreken van afkeur in de aangeleverde grondstofstromen.

6. Wat zijn de ervaringen van andere vergelijkbare gemeenten en (eventueel) commerciële instellingen. Welke adviezen kunnen meegegeven worden voor de gemeente Tiel.

In de afgelopen 20 tot 25 jaar heeft zich een transitie voltrokken in de gemeentelijke afval(inzamel)sector. In een betrekkelijk korte periode heeft een enorme concentratieslag plaatsgevonden waardoor het aantal inzamelorganisaties fors is afgenomen. De wens om (financieel) schaalvoordeel te behalen, was hierin één van de argumenten. Zie de volgende figuur.

Bij 92% van de huishoudens in Nederland wordt het huishoudelijk afval ingezameld door een overheidsorganisatie. Het aantal (unieke) inzamelorganisaties (begin 2023) is als volgt:

- Circa 33 OGD-bedrijven (samenwerkingsverbanden als vennootschap of GR). Circa 74% van de gemeenten is aangesloten bij zo'n overheidsorganisatie.
- 50 eigen gemeentelijke diensten. Dit betreft voornamelijk de grote gemeenten.
- Circa 3 marktpartijen (inzamelaars), 1 landelijk en 2 regionaal. Dit waren er in 2000 nog meer dan 30.

Avri past binnen dit kader bij de meest intensieve vorm van samenwerking, namelijk het uitvoeren van regionaal beleid. Bij deze samenwerkingsvorm hebben gemeenten de beleidsontwikkeling, beleidsvaststelling en de uitvoering van het gemeentelijk afvalbeheerbeleid geregionaliseerd. Dit betekent dat een eenduidig beleid wordt gevoerd. Deze vorm van samenwerking komt in Nederland niet vaak voor (naast Avri enkel bij gemeenschappelijke regeling GAD

¹⁰ In de huidige situatie is er geen afkeur omdat dit materiaal niet ter sortering wordt aangeboden (en dan zou worden afgekeurd), maar uit het PMD wordt gehouden en bij het restafval wordt gevoegd. De kosten voor het verwerken van afgekeurd PMD zijn dus onderdeel van de verwerkingskosten restafval.

Gooi- en Vechtspreek). In tegenstelling tot onze buurlanden Duitsland en België. Daar is het beleid rond huishoudelijk afval en uitvoering ervan op regionale schaal belegd.

De rationale van deze samenwerking is schaalgrootte. De gezamenlijke organisatie beschikt door de schaalgrootte over voldoende financieel draagvlak voor expertise en deskundigheid voor het voorbereiden, uitwerken en implementeren van het afvalbeheerbeleid. De regio en daarin gelegen gemeenten worden als één samenhangend gebied benaderd bij het ontwikkelen en inrichten van de service- en inzamelstructuur, het acceptatiebeleid, de communicatie, et cetera. Daarbij wordt wel rekening gehouden met de verschillende, met name ruimtelijke, kenmerken. Het afvalbeheerbeleid kan – door de schaalgrootte – efficiënt worden ontwikkeld en uitgevoerd. Zowel in de technische keten als ook de flankerende beleidsinstrumenten.

Dit is ook bij Avri en Rivierenland van toepassing. Er gelden vergaande afspraken over de wijze waarop het huishoudelijk afval ingezameld wordt, welk serviceniveau daarbij past, hoe de communicatie plaatsvindt, et cetera. De individuele gemeentelijke betrokkenheid is daarbij bewust dus klein.

7. In welke mate is het afvalbeleid van gemeente Tiel integraal?

Er is geen expliciet afvalbeheerbeleid in Tiel aanwezig. Wel zijn alle afvaltaken gedelegeerd bij Avri, waardoor de uitvoering vrijwel integraal bij één partij uitgevoerd wordt.

8. Is de kwaliteit van de afvalstromen voldoende voor hergebruik? En wat kan de gemeente doen om deze te verbeteren?

Deze is voldoende voor hergebruik. Er zijn geen acties die de gemeente op dit moment hoeft te ondernemen om deze te verbeteren.

9. Wat zijn de financiële aspecten van het gevoerde beleid en welke gevolgen hebben die voor de toekomst?

Er is geen specifieke kostentoerekening mogelijk van de inzamelkosten naar het grondgebied van gemeente Tiel. De begroting van Avri wordt namelijk voor het gehele verzorgingsgebied gemaakt, waarna een verdeelsleutel op basis van aantal inwoners de hoogte van de kosten bepaald. Op basis van deze ontvangen gegevens vallen drie zaken op:

Inzamelen. De gemeente heeft hogere inzamelkosten dan de andere gemeenten in deze benchmark. Avri heeft aparte inzameling van vrijwel alle gangbare stromen en daarbij verschillende systemen voor inzameling in het buitengebied, bij flats en in de binnenstad.

Beleid, handhaving en communicatie. Avri besteed relatief aan de benchmark meer aan beleid en handhaving en weer minder aan communicatie. Als beleids-GR zou er verwacht worden dat er juist minder beleidscapaciteit nodig is per gemeente vanwege de schaalvoordelen waardoor dit opvallend is.

Verwerken. De kosten zijn gemiddeld tot laag en de opbrengsten gemiddeld tot hoog. De resultaten zijn waarschijnlijk ten dele te danken aan de afvalprestaties en ten dele aan een gunstig verwerkingscontract.

Verder scoort Avri in de benchmark huishoudelijk afval rechts boven het gemiddelde, of dicht bij het midden. De grafiek laat zien dat Avri als geheel gemiddeld scoort in zowel afvalbeheerkosten als recyclingpercentage. Er lijkt dus sprake te zijn van ruimte voor verbetering, waarbij de huidige cijfers onvoldoende zijn om aan te tonen waar dat aan ligt.

10. Welke gedragsveranderingen bij inwoners zijn waargenomen als gevolg van communicatie en beleidsinterventies en hoe hebben deze bijgedragen aan de beleidsdoelen?

Voor de communicatie is een driedeling te maken in de inzet van dit beleidsinstrument:

voorlichting over het juist gebruik van de voorzieningen, marketing gericht op gedragsbeïnvloeding en project- en campagnegerichte communicatie.

Gemeente Tiel is op het gebied van communicatie niet in de lead, dit is bij Avri belegd. Incidenteel zijn er eigen campagnes maar communicatie wordt vooral ingezet ten behoeve van voorlichting.

In de voorlichting over het juist gebruik van de voorzieningen maakt Avri gebruik van haar website, van de afvalapp en van social media-posts. Voor de inwoners van Tiel is het via deze kanalen goed uit te zoeken waar welke afvalstroom aangeboden moet worden, wanneer de inzameldagen zijn, et cetera.

Avri voert jaarlijkse campagnegerichte communicatie uit. Het betreft de E-waste race, de week zonder afval, week van de afvalhelden en de verspillingvrije week. Ook zijn er voorbeelden van kortdurige campagnes zoals “Rivierenland geeft door”, de opschoondag of de wijkopruiactie. Verder richt Avri zich vooral op voorlichting. Het merendeel van de communicatie betreft voorlichting over tijdelijke wijzigingen, een voorlichting over het gebruik van voorzieningen. Incidenteel pakt de gemeente eigen communicatie op, bijvoorbeeld over bijplaatsingen. Hier is een campagne op te zetten om de afvalregels in meerdere talen kenbaar te maken.

Er is geen data beschikbaar waarmee gedragsveranderingen bij inwoners te herleiden zijn tot deze communicatie.

11. Beschikt de gemeente over genoeg data en inzicht in de ontwikkeling en beheersing van afvalstromen om op onderbouwde wijze de keuze tussen bronscheiding of nascheiding te kunnen maken en kan op dit moment de potentie van beide benaderingen in het licht van de VANG-doelen voor Tiel goed worden ingeschat?

Nee, daar beschikt de gemeente niet over. Conform afspraak zijn de afvalbeheertaken gedelegeerd aan Avri. Avri benadert het verzorgingsgebied als één geheel: er is dus ook één afvalbeheerprestatie (niet gemeente-specifiek) en één begroting (niet een gemeente-specifieke verrekening). Deze combinatie maakt het lastig om een beleidskeuze specifiek voor gemeente Tiel door te rekenen. Enkel een doorrekening voor Avri als geheel is mogelijk binnen deze methode.

12. In hoeverre wordt gebruik gemaakt van data-analyse en technologische innovaties om afvalstromen en de effectiviteit van het beleid te monitoren?

Zeer beperkt omdat deze informatie er niet is bij gemeente Tiel. Vanuit de gesprekken blijkt dat Avri hier wel mee bezig is, dat is ook onderdeel van het Koersplan.

13. Welke positie heeft de raad ingenomen in dit dossier, heeft zij ook zelf voldoende gedaan om haar informatiepositie te waarborgen?

De raad heeft een duidelijk standpunt ingenomen ten opzichte van Avri: de raad wil meer te zeggen hebben over de strategische koers van de gemeenschappelijke regeling en Tiel-specifieke keuzes maken in de manier van inzamelen van huishoudelijk afval. Deze wens wordt door het college actief uitgedragen.

Deze positie botst echter op de inrichting van de governance van Avri, waarbij de regeling voor alle gemeenten hetzelfde functioneert. In de gemaakte keuze in de strategie van Avri herkent de gemeenteraad van Tiel zich niet, heeft het college in het Algemeen Bestuur tegengestemd, maar is desondanks de nieuwe strategie geaccordeerd op basis van de stemverhoudingen. Dit maakt dat de democratische sturing onder druk is komen te staan: feitelijk moet gemeente Tiel besluiten uitvoeren waar zowel raad als college zich tegen verzet hebben.

8.2 Toetsing aan het normenkader

Thema	Norm	Beantwoording
A. Beschrijven huidige situatie		
1 Welk beleid, ambities en doelstellingen heeft de gemeente ten aanzien van huishoudelijk afvalbeheer?	- De beleidsvorming is gestart met kaderstelling vanuit de raad. Ambities en doelstellingen zijn helder omschreven en waar mogelijk gekwantificeerd. Zij voldoen aan de 'smart' criteria: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden.	De gemeente heeft geen eigen beleidsdoelen voor het afvalbeleid. Het Koersplan van Avri fungeert wel als een beleidsplan, maar dan voor de regio. De ambities en doelstellingen in het Koersplan zijn smart geformuleerd en navolgbaar.
2 Hoe verhouden deze zich met de landelijke (en Europese) kaders?	- Het beleid en de doelstellingen sluiten aan op de landelijke en Europese kaders. Daar waar zij niet aansluiten wordt dit gemotiveerd.	De ambities en doelstellingen sluiten aan op de landelijke doelstellingen. En zijn daarmee ook een vertaling van de Europese kaders.
3 Hoe verhouden deze zich met de maatschappelijke opgaven van gemeenten op het gebied van afval en grondstoffen, duurzaamheid en circulariteit, en ten aanzien van social return (inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) in het algemeen?	- Maatschappelijke opgaven van de gemeenten zijn bekend als doelen bij Avri en zijn vertaald in bedrijfsplan, jaarplannen of uitvoeringsplannen (of soortgelijke documenten). - Maatschappelijke opgaven worden bewerkstelligd bij de uitvoering van de taken.	De maatschappelijke opgave welke Avri voor gemeente Tiel uitvoert is weinig uitgewerkt. De taken zijn gedelegeerd, waardoor de gemeente zelf weinig kennis binnen de organisatie heeft om sturing te geven aan deze regeling. Avri heeft tegelijkertijd in het Koersplan en jaarplannen duidelijk uitgeschreven wat zij voor de deelnemende gemeenten wil realiseren en hoe zij tot meerwaarde wil zijn.
4 Welke activiteiten, middelen en projecten worden daartoe uitgevoerd (inclusief pilots)?	- De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd en zijn duidelijk tussen de betrokkenen.	De formele structuur is dat Avri de gemeentelijke taken in delegatie uitvoert. De gemeente staat daarbij op (grote) afstand. De gemeentelijke wens is echter anders en de eigen invulling (beleids capaciteit inrichten, eigen campagnes starten) past niet bij de gedelegeerde structuur. Deze feitelijke uitvoering botst op de inrichting van de governance.

Thema	Norm	Beantwoording
B. Doelstellingen, maatschappelijke opgaven en doelrealisatie		
1 In welke mate worden de ambities en doelstellingen behaald? Daarbij rekening houdend met de rol van Avri als uitvoerder van het door de gemeenten bepaalde vastgestelde (gemeentelijk) huishoudelijk afvalbeleid.	- De gerealiseerde ambities en doelstellingen worden periodiek gemonitord en geëvalueerd. - Daar waar de realisatie afwijkt (positief of negatief) wordt dit gemotiveerd c.q. verantwoord.	De doelstellingen zijn in het Koersplan in 2024 vastgelegd. En het eerste meetpunt vormt het jaar 2025. Het is daarmee nog te vroeg in welke mate de doelstellingen gehaald worden. En wat er gebeurt als realisatie afwijkt.
2 Wat zijn de prestaties op het gebied van huishoudelijk afvalbeheer vergeleken met referentiegemeenten?	- Prestaties worden vergeleken met referentiegemeenten. Afwijkingen (positief of negatief) worden onderzocht en van de daaruit voortvloeiende kennis wordt geleerd. - Er is een structurele plan-do-check-act cyclus met een zogenaamde 'learning loop'.	In stedelijkheidsklasse scoort Tiel relatief goed: beter dan het gemiddelde. Er is minder restafval en meer grondstoffen worden ingezameld. Er is tegelijkertijd nog steeds ruimte voor verbetering op basis van de sorteeraanlyse: met name de hoeveelheid gft (22 kg) en oud papier en karton (13 kg) zijn kansrijk om de prestatie nog verder te verbeteren.
3 Is het te verwachten dat de gemeente haar doelstellingen voor de middellange en lange termijn zal behalen met het huidige beleid of zijn intensivering nodig, zo ja wat zou kunnen helpen?	- Door IPR Normag te beantwoorden vraag op basis van onderzoek en expert beoordeling.	Het is op basis van de ontvangen gegevens niet mogelijk hier een inschatting van te maken voor het jaar 2025 (eerste meetjaar van het Koersplan).

C. Sturing en monitoring

1 Op welke manier stuurt de gemeente op het halen van de doelstellingen?

- In de P&C-cyclus zijn indicatoren opgenomen over afvalbeleid, in lijn met het beleidskader
 - Er zijn duidelijke afspraken over waar de gemeente over gaat en waar Avri over gaat

Er zijn geen duidelijke sturingsmechanismen aanwezig in de huidige governance: de gemeenteraad stuurt enkel op basis van zienswijzen op de begroting en jaarstukken. Er zijn geen scherpe beleidskaders aanwezig voor sturing op Avri.
 De afbakening tussen gemeente en Avri is helder omschreven in de regeling.

2 Hoe en met welke indicatoren monitort de gemeente het halen van doelstellingen, en stuurt ze bij waar nodig?

- Het is voor de betrokken gemeenten helder wat de Avri voor hen verricht in temen van te behalen doelen.
 - Gemeenten worden geïnformeerd over de voortgang van de doelrealisatie.

Door middel van de jaarverslagen en begrotingen heeft de gemeente voldoende inzicht in de voortgang van het beleid en het behalen van de doelstellingen.
 Door het ontbreken van een Tiels beleidskader en het uitbesteden van de vaststelling van de afvalstoffenheffing, heeft de gemeente weinig eigen sturingsinstrumenten.

D. Functioneren en presteren van de organisatie van het afvalbeleid

1 Hoe functioneert gemeente Tiel ten aanzien van de inzet van mens en materieel voor de uitvoering van de primaire werkprocessen (zoals inzameling huishoudelijk afval)

- Het functioneren en presteren van de gemeente - in de vorm van presaties en kosten per prestatie - worden periodiek gemonitord en beoordeeld.
 - De uitvoering van primaire werkprocessen door Avri is kosteneffectief. *Methode* : onderzoek IPR Normag. Toetsing van de kosteneffectiviteit van primaire werkprocessen aan Benchmark Huishoudelijk Afvalbeheer.

Avri kan verbeteren ten aanzien van de kosteneffectiviteit. In de Benchmark Huishoudelijk Afvalbeheer scoort Avri gemiddeld. Een aanwijsbare verklaring is in de geanalyseerde informatie daar niet direct voor gevonden. Omdat verder de informatie niet Tiel-specifiek, maar regionaal bijgehouden wordt, is het ook lastig om de primaire werkprocessen te toetsen.

2 Is de inrichting c.q. de intergemeentelijke samenwerking op afval- en grondstoffengebied toekomstbestendig?

- De gezamenlijke organisatie beschikt over voldoende schaalgrootte, kennis en expertise om haar rol (ten behoeve van de gemeenten) ook in de toekomst adequaat uit te voeren.
 - De potentie van nieuwe (innovatieve) verwerkingsroutes in het licht van de VANG-doelstellingen kan voor de betrokken gemeenten goed worden ingeschat.

De huidige inrichting is toekomstbestendig. Wel is een sterk meningsverschil in de wijze waarop gemeenten sturing geven aan Avri: gemeente Tiel lijkt behoefte te hebben aan een sterkere opdrachtgevende rol. Zowel in de raad (kaderstellend), college (uitvoerend) als ambtelijk (opdrachtgevend) dus.
 Het gezamenlijke doel van Tiel en Avri is hierbij ook wat uit het oog geraakt: invulling te geven aan de wettelijke zorgplicht en behalen van de (Vang)doelstellingen.

E. De rol van de raad

<p>1 Is de informatievoorziening aan de gemeenteraden over het afvalbeheer adequaat?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Door de inzet van Avri is de raad op hoofdlijnen op de hoogte van het beleid en afwijkingen daarvan, de budgetten, de uitvoering en de financiële doelbereiking. - Door Avri is de raad op hoofdlijnen op de hoogte van wat er leeft bij inwoners over de uitvoering van het afvalbeleid. - Door Avri is de raad op hoofdlijnen op de hoogte van relevante ontwikkelingen op het gebied van afval. 	<p>De gemeenteraad staat - conform de afspraken - op grote afstand van de uitvoering en het afvalbeleid. Avri heeft daarbij veel vrijheid om de doelstellingen te halen. En om de gemeenteraad (raden) te informeren. Dat gebeurt enerzijds door middel van begroting en jaarstukken (conform BBV), anderzijds door informatieve bijeenkomsten voor raadsleden. Een duidelijke omissie hierbij is de gebiedsspecifieke kenmerken van Tiel (stedelijker dan de andere Avri-gemeenten) en het ontbreken van tevredenheidscijfers bij inwoners over beleid en dienstverlening. De raad heeft daarmee te weinig informatie om Tiel-specifiek richting te geven aan het afvalbeleid.</p>
<p>2 Hoe vervult de raad in de huidige situatie zijn controlerende en kaderstellende taak, en welke eventuele aandachtspunten of verbeterpunten zijn hieruit af te leiden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Het beleid wordt gemonitord en geëvalueerd en de raad ontvangt deze informatie of vraagt hierom. - De raad heeft mogelijkheden om het beleid bij te sturen; Het college en de ambtelijke organisatie (al dan niet richting Avri) volgen/volgen de wensen van de raad. 	<p>De raad hanteert alle instrumenten om meer grip te krijgen op de gemeenschappelijke regeling Avri. Tot nog toe zonder succes. Het beleid kan daardoor niet of nauwelijks bijgestuurd worden. Dat is een democratisch probleem: de raad als hoogste orgaan geeft geen invulling aan het afvalbeleid omdat dit op regionaal niveau plaatsvindt. Door de inrichting van de governance (stemmen bij meerderheid) is de bijzondere situatie ontstaat dat Tiel - ondanks tegenstemmen van het AB-lid uit Tiel uitvoering moet geven aan beleid en strategie dat niet door de gemeenteraad gedragen wordt.</p>

8.3 Conclusies en aanbevelingen

De samenwerking functioneert volgens afspraak ondanks dat dit model past niet (meer) bij Tiel

De huidige samenwerkingsvorm is bewust gekozen om meer afstand te creëren functioneert volgens afspraak. Avri voldoet aan de vastgestelde plichten door regionaal beleid op te stellen, de afvalstoffenheffing vast te stellen, de gemeente op de afgesproken momenten te informeren en de gemeente inspraak te geven in het AB en door zienswijzen aan te nemen en te verwerken.

Dit model wringt echter met de gemeente. Er is behoefte aan meer grip op het afvalbeleid in de gemeente. Dit komt naar boven op het dossier zwerfafval, nascheiding en in het verleden omgekeerd inzamelen. De gemeente heeft op deze dossiers andere inzichten dan Avri en stemt daarbij ook tegen beleid. Echter, conform afspraak, wordt dit beleid ingevoerd doordat een meerderheid in het AB wel voor dit beleid is.

Ondanks dat delegatie van taken toegestaan is, en dat Avri functioneert conform afspraken mist in dit proces democratische legitimering. Wezenlijk heeft de raad van Tiel geen zeggenschap over het eigen gemeentebeleid. De raad zou unaniem tegen beleid kunnen zijn waarna dit beleid ingevoerd wordt omdat de andere Avri gemeenten voor zijn. Dit model past niet (langer) bij gemeente Tiel die graag aan de lat wil staan voor het eigen beleid.

De raad heeft voldoende inspanning verricht maar botst tegen de structuur

De raad heeft laten zien dat zij betrokken zijn bij het afvalbeleid. De raad bied uitgebreide zienswijzen aan op de jaarstukken en begroting en bij strategische keuzes. Ook neemt de raad moties aan met betrekking tot het afvalbeleid waarbij zij de wethouder vragen een standpunt in het AB in te brengen. De raad laat ook zien meer te willen met circulariteit en afvalscheiding door te kiezen voor het pluspakket voor luierinzameling en extra gelden vrij te maken om zwerfafval aan te pakken.

Aanbevelingen

Geef deze problematiek mee als input voor het komende governance onderzoek bij Avri. Andere afspraken kunnen alleen volgen uit een GR-wijziging en het AB zal hier dus toe moeten besluiten.

Een GR wijziging van delegatie naar mandatering zou ervoor zorgen dat de gemeente beleid voor de eigen gemeente vast zou moeten stellen in de raad. Hierbij kan de voorbereiding door Avri gedaan blijven worden.

Ook kan de stemverhouding in het AB gewijzigd worden waarbij grote beleidswijzigingen unanimiteit vereisen. Zo kunnen er geen keuzes gemaakt worden waar één van de gemeenten het niet mee eens is.

Avri scoort bovengemiddeld maar er is ruimte voor verbetering

Avri scoort bovengemiddeld bij de afvalscheidingsprestaties. Dit is te zien in de benchmark van de NVRD evenals in de CBS cijfers. Avri heeft weinig afkeur en het restafval zit onder de 100kg/inw, een prestatie waar nog veel gemeenten in Nederland naar streven. Tegelijkertijd kost Avri ook meer geld. Tiel betaalt een hogere afvalstoffenheffing dan het landelijke- en stedelijkheidsgemiddelde en Avri is duurder dan gemiddeld in zowel de benchmark van de NVRD als die van IPR Normag.

Aanbeveling

Stuur binnen het Avri bestuur nadrukkelijker op bedrijfsefficiëntie. Mogelijk kan zelfs gezamenlijk met de andere deelnemende gemeenten gestemd worden om een uitgebreidere financiële benchmark uit te voeren op basis waarvan Avri interne verbeteringen door kan voeren.

Afhankelijk van de gekozen richting met betrekking tot invloed en zeggenschap kan de gemeente ook scherper kijken naar de eigen inzet op afval. Op dit moment is er buiten Avri om capaci

Nascheiding is niet het antwoord voor de Tielse problematiek

Nascheiding gaat in Nederland over het nascheiden van PMD uit restafval omdat op grond van het 'Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen' gemeenten wettelijk verplicht zijn om bioafval (waaronder GFT), papier, metaal, kunststof, glas en afgedankte elektrische en elektronische apparatuur gescheiden in te zamelen. Bronscheiding is afhankelijk van inwonergedrag waarbij nascheiding afhankelijk is van de prestatie van de nascheidingsinstallatie die momenteel varieert van 15-30 kg/inw. Met 35,9 kg/inw in 2023 en 37,4 kg/inw in 2024 presteert bronscheiden op het gebied van milieu beter dan een nascheidingsinstallatie dat zou doen. In de berekening, waar ook rekening gehouden is met de nieuwe afspraken met Verpact, komt uit dat nascheiding in vergelijking met de huidige prestatie € 24,- duurder is.

De keuze voor nascheiding limiteert ook de effectiviteit van andere beleidsmaatregelen. Het minder frequent inzamelen van restafval of het verkleinen van de restafvalcontainer is niet mogelijk als hier ook het volumineuze PMD in moet. Ook is het voor inwoners moeilijk te begrijpen dat zij andere stromen wel moeten scheiden als het PMD bij het restafval mag.

Voor sommige probleemwijken of hoogbouwlocaties kan wel gekozen worden om nascheiding toe te passen. Deze inwoners hebben minder ruimte om PMD gescheiden te houden en PMD inzameling bij hoogbouw is vaak het gevoeligst voor vervuiling.

Aanbeveling

Houd vast aan het bronscheidingsbeleid en draag deze boodschap gezamenlijk uit. Afhankelijk van de wijk-specifieke prestaties kan er gekeken worden naar nascheiding bij hoogbouw. De gemeenteraad kan dit inzicht meegeven aan Avri.

9 Bestuurlijke reactie

Geachte leden van de rekenkamer Tiel,

Het college heeft met belangstelling kennisgenomen van uw 'bevindingenrapport Onderzoek afvalbeleid'. In uw begeleidende schrijven verzoekt u om een bestuurlijke reactie; middels deze brief voldoen wij graag aan dat verzoek.

Wij spreken onze waardering uit voor de zorgvuldige en uitgebreide wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd. Het rapport biedt, aan de hand van een benchmark en gedegen onderzoek naar onderliggende stukken een goed beeld van de huidige stand van zaken rondom het afvalbeleid binnen onze gemeente (en de regio).

Het college onderschrijft het belang van een goed afvalbeleid voor onze dorpen en stad. Echter zoals de rekenkamer terecht heeft geconstateerd maakt de Avri beleid voor acht gemeenten. In eerdere moties heeft de raad aangegeven meer zeggenschap te willen hebben over de strategische koers van de gemeenschappelijke regeling en Tiel-specifieke keuzes te willen maken in de manier van inzamelen van huishoudelijk afval. Deze wens wordt door het college actief uitgedragen. Het college erkent de goede prestaties van de Avri op het gebied van verwerken van afval, de kosten van afvalverwerking zijn in vergelijking tot andere gemeenten gemiddeld tot laag. Dit is danken aan de afvalprestaties van de Avri die beter dan gemiddeld zijn. Maar er zijn ook aandachtspunten die duidelijk uit het rekenkamerrapport naar voren komen zoals de governancestructuur, de hoge kosten en de communicatie.

Wij nemen de door de rekenkamer gedane conclusies en aanbevelingen ter harte. Zij bieden handvatten voor het verbeteren van het afvalbeleid. Wij nemen deze mee in de eigen organisatie en in de gesprekken in het algemeen bestuur van de Avri:

- Het college erkent dat de governance knelt. Daarom loopt er momenteel een onderzoek naar de governancestructuur binnen Avri. Het college van Tiel zet in dit onderzoek in op een betere democratische legitimatie van besluiten;
- Het college blijft inzetten op bronscheiding, met maatwerk voor hoogbouw;
- Het college wil samen met Avri werken aan betere communicatie en participatie;
- Het college agendeert het thema kostenbeheersing in het algemeen bestuur van Avri om dit scherper te kunnen sturen.

Het college ziet het rapport als bruikbare input om in gesprek te gaan met algemeen bestuur van Avri en gebruikt de input uit dit rapport rondom de samenwerking in het grondstoffenplan en bij het onderzoek naar de governancestructuur.

Het college nodigt de raad uit om met elkaar in gesprek te gaan over het rapport.

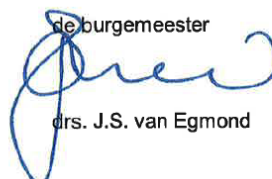
Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders

de secretaris,

drs. P.H.T.A. Koks RA

de burgemeester
drs. J.S. van Egmond

10 Nawoord

Op 12 januari ontving de rekenkamer bijgevoegde bestuurlijk reactie. Een reactie die ons positief stemt, niet alleen door de waardering die het college uitspreekt maar vooral het beloofde vervolg wat aan ons rapport gegeven wordt.

Vanuit de gemeenteraad was er behoefte aan dit onderzoek. Vooral het inzicht krijgen in de materie en mogelijkheden om zodoende hierop (meer) grip te krijgen was een wens. Dit rapport geeft, zoals onderschreven wordt door het college, een goed beeld van de huidige situatie.

Het college ziet het rapport als bruikbare input voor verdere gesprekken binnen de gemeente Tiel en met het algemeen bestuur van Avri. Onze aanbevelingen worden beschouwd als handvatten voor het verbeteren van het afvalbeleid. Als rekenkamer zullen we de vinger aan de pols houden en op een later moment evalueren of deze handvatten gebruikt zijn.

Het onderzoeksbureau IPR Normag heeft heel goed werk verricht. Wij zijn blij dat zij onze partner waren in dit onderzoek. Echter, een rekenkameronderzoek kan alleen slagen met medewerking van! Deze medewerking hebben we (de onderzoekers) optimaal ontvangen van de medewerkers van de gemeente Tiel, waarvoor onze dank. Onze dank gaat ook uit naar de externe gesprekspartners die met de onderzoekers open en goede gesprekken gevoerd hebben. Gesprekken die inzicht gaven en die van toegevoegde waarde bleken voor dit onderzoek.

Dit onderzoek was het laatste onderzoek waaraan de heer Rob van Unen als voorzitter van de rekenkamer Tiel meegewerkt heeft. We danken hem voor zijn toemeloze inzet, ideeën en leiding en structuur geven aan de rekenkamer.

Tiel, januari 2026.

Rob Malag en Corine Sluiter - Kuilwijk

Bijlagen

bijlage 1 Statuten Avri: Belangrijke artikelen

Artikel 21: Bevoegdheden

1. Aan het bestuur van Avri wordt overgedragen:

- a. de bevoegdheid de afvalstoffenheffing, bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer, te heffen;
- b. de bevoegdheid om reinigingsrechten, bedoeld in artikel 229 van de Gemeentewet, te heffen;
- c. het vaststellen van de verordeningen bedoeld in artikel 10.23 en 15.33 van de Wet milieubeheer, en
- d. de uitvoering van de verordeningen bedoeld onder a. tot en met c., waaronder ook de bevoegdheid ambtenaren aan te wijzen voor het heffen en invorderen van de onder a en b bedoelde belastingen en rechten.

Artikel 37: Wijziging

1. Het algemeen bestuur kan een voorstel voor wijziging van de regeling aan de raden en de colleges zenden.

2. Iedere gemeenteraad of college van burgemeester en wethouders van een betrokken gemeente kan een gemotiveerd verzoek tot wijziging aan het dagelijks bestuur zenden. Het dagelijks bestuur zendt het verzoek, voorzien van zijn advies, door aan de raden en de colleges.

3. De regeling is gewijzigd indien de raden en de colleges van ten minste twee derde van de gemeenten met de wijziging instemmen, en deze raden en colleges ook ten minste twee derde van het gezamenlijk aantal inwoners van de betrokken gemeenten vertegenwoordigen.

4. In het derde lid wordt verstaan onder het aantal inwoners van een gemeente: het aantal inwoners volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfer per 1 januari. Voor de vaststelling van het inwonertal geldt als peildatum 1 januari van het jaar voorafgaand aan het jaar van het besluit tot wijziging van de regeling

Artikel 38: Uittreding

1. Een raad en college kunnen uit de regeling treden door een daartoe strekkend besluit van de betreffende raad en college.

2. Uittreding kan plaatsvinden met in acht name van een opzegtermijn van tenminste twee jaren. Deze opzegtermijn vangt aan op 1 januari van het jaar volgend op dat waarin tot uittreden besloten is.

3. Een college zendt, nadat het college en raad het besluit tot uittreding hebben genomen, het besluit tot uittreding aan het algemeen bestuur. De procedure voor uittreding vangt aan de dag nadat het algemeen bestuur het besluit heeft ontvangen.

4. Het algemeen bestuur inventariseert de gevolgen van de uittreding, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan en de voorwaarden voor uittreding en legt deze vast in het concept-uittredingsplan.

5. Onder de gevolgen van de uittreding worden verstaan de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn van de uittreding.

6. Het algemeen bestuur kan bij unaniem besluit bepalen dat wordt afgeweken van de uittredingsregeling zoals vastgelegd in dit artikel en de artikelen 38a, 38b en 38c.

bijlage 2 Besluitvorming afvalbeheer Tiel

In deze bijlage is het samenspel beschreven tussen raad en college, waar het gaat om de formele communicatie. Er wordt achtereenvolgens ingegaan op de raadsbesluiten die genomen zijn, de raadsinformatiebrieven die verzonden zijn, moties, amendementen en technische vragen vanuit

de raad en tenslotte de P&C-stukken.

**Bijzondere noot Rapport Storten en tekorten. (raad te laat meegenomen door Avri)
Eerstvolgende AB Avri, 17-11-2021**

Noot van uw rapporteur: Dit is een wel heel opzichtige poging om de raden met een kluitje in het riet te sturen. In andere termen: de raden van Tiel, Buren, WMW en West Betuwe krijgen een dikke middelvinger opgestoken. Ook hier blijkt, in ieder geval bij de voorzitter, elke politieke sensitiviteit te ontbreken. Dit was in het rapport ook door de onderzoekers al vastgesteld.

De wethouders IJff (West Betuwe), Groen (Tiel), Neeven (Buren) en Peters (West Maas en Waal) stellen het volgende:

- *Het rapport ‘Storten en tekorten’ is volstrekt helder in zijn conclusies;*
- *Raden willen aan de voorkant komen bij strategische vraagstukken als bijv.: Kadernota, Cirtex, GRIP etc. Dus raden in positie brengen;*
- *DB en AB samenvoegen en deze zaken tot aan de verkiezingen in een volledig AB behandelen;*
- *Werken aan een veranderagenda om het vertrouwen bij de raden te herstellen, waarbij de raden intensief betrokken moeten worden;*
- *Allen geven aan, indien nodig beschikbaar te zijn om DB-taken over te nemen. Maar nog liever zetten ze in het AB samen de schouders eronder.*

De twee wethouders in het dagelijks bestuur en de raden van deze wethouders stemmen niet in met dit voorstel en willen met vertrouwen van alle gemeenten door.

Vervolg besloten sessie 26 November, 2021

Nog te plaatsen/verwijderen

20-05-2022, informatiestuk AB over de houtskoolschets

Informeert AB over het proces om tot een houtskoolschets te komen vanuit de vraag van de gemeenteraden.

19-03-2025, brief Avri en Werkzaam betreft zienswijze op het voorgenomen besluit

Vraagt de raden van Avri en Werkzaam zienswijzen over geprognosticeerde tekorten voor 1 juni 2025 te geven betreffend Cirtex.

Raadsbesluiten

02-07-2025, Rapport Rekenkamer Tiel “Onderzoek naar toezicht en handhaving”

Besluit om:

1. In te stemmen met de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer in het rapport “Rekenkameronderzoek naar toezicht en handhaving”

(Haalt de Boa-taken toezicht en handhaving in de openbare ruimte terug naar de gemeentelijke organisatie)

20-05-2025, Zienswijze gemeente Tiel op voorgenomen besluit Cirtex

Besluit om:

Middels bijgaande brief aan het db Werkzaam en het db Avri een zienswijze in te dienen over het voorgenomen besluit om het geprognosticeerde tekort van Cirtex voor de jaren 2025 en 2026 af te dekken.

11-06-2025, Zienswijze gemeente Tiel op jaarstukken 2024 en begroting 2026

Besluit om:

1. In te stemmen met de zienswijze op de jaarstukken 2024 en begroting 2026 Avri en deze

kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van Avri.

Samenvatting zienswijze

Ontwerpjaarstukken 2024 en Ontwerpbegroting 2026

De regio presteert goed op milieudoelstellingen, ondanks een stijging van het restafval van 70 kg in 2023 naar 73 kg in 2024 per inwoner. Er is echter onduidelijkheid over de voorziening stortplaats: de gemeente vraagt om inzicht in de omvang van deze voorziening sinds de invoering van €12 per huishouden. De gemeente waardeert de voortzetting van de ingezette koers, maar wijst op capaciteitsproblemen bij Avri. Er is verzocht om geen nieuwe projecten te starten en om scenario's te ontwikkelen waarin projecten met lagere prioriteit worden doorgeschoven.

Besturingsstructuur

Gemeente Tiel wil overleg over alternatieve organisatievormen voor plustaken zoals IBOR en Toezicht & Handhaving. Er wordt gevraagd naar de planning en betrokkenheid van raden bij de herziening van de besturingsstructuur. De focus van Avri moet liggen op de kerntaak: afval en circulariteit.

Grondstoffenplan

Gemeente Tiel benadrukt het belang van tijdige en volledige informatievoorziening en participatie bij het opstellen van het grondstoffenplan in 2025.

Hoogte afvalstoffenheffing

Ondanks lage restafvalhoeveelheden ligt de afvalstoffenheffing op het landelijk gemiddelde. De gemeente vraagt waarom dit niet lager is.

Financiële ombuigingen

Gemeente Tiel vindt dat de begroting onvoldoende transparant is, met name rond IBOR. De afgesproken 1,5% bezuiniging wordt met de huidige voorstellen (effect € 4,50) niet gehaald; slechts 1,16% wordt gerealiseerd. Gemeente vraagt om verdere uitwerking van voorstellen 6 t/m 13 en aanvullende efficiëntiemaatregelen.

Voorstellen 6 t/m 13 (ombuigingen)

Voorstel 6 betreft containerbeheer waarvoor eerst een businesscase nodig is.

Voorstel 7 over frictiekosten vraagt om een afbouwregeling.

Voorstel 8 over opruimen van oud en nieuw afval is geen echte bezuiniging.

Voorstel 9 over slagbomen bij milieustraten wordt positief ontvangen.

Voorstel 10 over tarief voor afval brengen kan leiden tot dumpingen.

Voorstel 11 over bijplaatsingen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en vind de gemeente dus geen goed voorstel.

Voorstel 12 over compensabele btw betekent kostenverschuiving en geen besparing.

Voorstel 13 over kwijtschelding moet verder worden uitgewerkt, inclusief vergelijking met andere regio's.

Partners

Gemeente wil tijdige en transparante communicatie over samenwerking met externe partners.

Datagestuurd werken

Gemeente volgt de ontwikkelingen met belangstelling en kijkt uit naar verdere optimalisatie.

Stortplaats

Er wordt gevraagd of er naast de rekenrente ook sprake is van beleggingsrendement, en wat het werkelijke rendement is.

Inzameling incontinentiemateriaal

Nu alle gemeenten deze dienst afnemen, stelt Tiel voor dit in het basispakket op te nemen.

Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)

Het in de begroting opgenomen bedrag voor Tiel (€ 8.591.000) klopt niet; het juiste bedrag is € 8.427.000. Gemeente vraagt om inzicht in efficiëntiemaatregelen, overheadkosten, niet-wettelijke taken en effecten van taakterugname door gemeenten. Twee aanvullende punten zijn de jaar-rapportage IBOR en vereenvoudiging kostenregistratie.

Cirtex

Gemeente gaat ervan uit dat het kwijtschelden van de inzamelvergoeding geen invloed heeft op de afvalstoffenheffing. Zienswijze op het voorgenomen besluit volgt na de raadsvergadering van 2 juli.

Samenwerking

Gemeente benadrukt het belang van transparantie en betrokkenheid in de samenwerking met Avri. Herinnert aan de afspraak dat conceptbegrotingen vóór 15 april moeten worden toegezonden.

05-02-2025, Zienswijze Kadernota 2026 Avri

Besluit om:

1. De zienswijze op de kadernota 2026 Avri kenbaar te maken aan Avri.

Samenvatting zienswijze

Financiële situatie van gemeenten

Gemeenten in Rivierenland zien zich geconfronteerd met structurele korting op rijksinkomsten (circa 5%) terwijl kosten en beleidsuitdagingen stijgen. Ze bereiden ombuigingen voor en verwachten ook van verbonden partijen, zoals Avri, een bijdrage aan kostenreductie. Men vraagt Avri scenario's op te stellen met lagere afvalstoffenheffing (1,5% t/m 2027, 3% vanaf 2028) en de beleidsmatige gevolgen hiervan in beeld te brengen.

Prioritering in projecten

Gemeenten willen dat Avri zich vooral richt op lopende projecten en terughoudend is met nieuwe initiatieven. In de kadernota staan nog steeds veel nieuwe plannen, wat haaks staat op de wens tot temporisering. Verzocht wordt om per scenario aan te geven welke projecten (zoals de milieustraat op Medel) uitgesteld kunnen worden, inclusief kosten- en milieueffecten.

Nascheiding

De gemeenten hebben een onderzoek naar nascheiding van PMD opgestart via de rekenkamer, maar dit zal niet op tijd klaar zijn voor de conceptbegroting. Ze vragen Avri toch alvast mee te denken en mee te werken aan dit traject. De uitkomsten kunnen later van invloed zijn op beleid en programmering.

Stortplaatstoelage en kostenstijging

Er is mogelijk ruimte voor een tijdelijke verlaging van de afvalstoffenheffing met €12 per aansluiting door overdracht van de stortplaats aan de provincie. Tegelijkertijd dreigen kostenstijgingen vanuit toekomstige investeringen, zoals in het nieuwe grondstoffenplan. Gemeenten vragen om scenario's waarin deze elementen financieel worden afgewogen.

Datagestuurd werken

Gemeenten ondersteunen de ambitie van Avri om datagestuurd te werken, omdat dit kan leiden tot efficiëntere inzameling en lagere kosten. Ook draagt het bij aan milieuwinst via minder

transport en CO₂-uitstoot. Er wordt aangedrongen op snelle implementatie van dit beleid.

Grondstoffenplan

Gemeenten willen dat het grondstoffenplan specifiek aandacht besteedt aan inzameling in hoogbouw, mede vanwege eerdere moties. Ook moet nascheiding hierin worden opgenomen. Verder vragen gemeenten duidelijkheid over niet-wettelijke taken binnen het grondstoffenbeleid.

Cirtex

Er bestaan zorgen over de financiële positie van Cirtex vanwege marktontwikkelingen en vervuiling van ingezameld textiel. De aangekondigde evaluatie in 2026 is voor gemeenten te laat; ze vragen om een tussentijdse evaluatie in het voorjaar van 2025. Deze evaluatie moet de maatschappelijke meerwaarde en financiële situatie in kaart brengen.

IBOR en Toezicht & Handhaving

De gewenste kostenreducties gelden ook voor IBOR-taken. Gemeenten willen inzicht in de financiële gevolgen van het terugnemen van taken door Neder-Betuwe en Tiel. Dit kan invloed hebben op de overhead en gemeentelijke bijdragen, en dient meegenomen te worden in de begroting.

Betrekken van raden bij besluiten

Gemeenteraden moeten vooraf worden geraadpleegd bij besluiten met significant financieel of politiek belang, zoals herziening van afschrijvingstermijnen en inzameling voor andere gemeenten. Hiervoor is een businesscase nodig met maatschappelijke en financiële impact. Platformbijeenkomsten en zienswijzen volstaan niet; structurele en tijdige betrokkenheid is essentieel.

Betrekken van raden opnemen in begroting en rol van AB

De betrokkenheid van gemeenteraden moet expliciet worden geregeld en opgenomen in de begroting 2026. Besluiten over de besturingsstructuur vereisen ook participatie van de raden vanaf 2025. Het Algemeen Bestuur (AB) kan hierbij een verbindende rol spelen en moet actief worden gefaciliteerd.

16-10-2024, Zienswijze Avri n.a.v. Koersplan Avri

Besluit om:

1. Akkoord te gaan met bijgaande zienswijzebrief die opgesteld is naar aanleiding van de discussies in de raad van 12 juni en in de commissie van 19 juni jl.

Samenvatting zienswijze

a. De raad is in de lead bij inhoud, planning, doorlooptijd en doorontwikkeling van Avri

De gemeenteraad van Tiel vindt dat zij onvoldoende betrokken is bij strategische beslissingen van Avri, zoals bij de aankoop van grond of samenwerking met derden. Zij willen dat de raad vooraf kaders stelt en invloed uitoefent op beleidsvorming. Ook wordt gevraagd om consensus bij *majeure besluiten en meer erkenning van de unieke situatie in Tiel binnen de regio.*

b. Afvalinzameling is de kerntaak – eerst de basis op orde

De raad constateert dat de uitvoering van de afvalinzameling in Tiel tekortschiet, met klachten over bijplaatsingen en zwerfafval. Ondanks positieve ontwikkelingen zijn de prestaties nog onvoldoende, zeker gezien de stijgende kosten voor inwoners. Avri moet eerst de basis verbeteren voordat er sprake kan zijn van verdere doorontwikkeling.

c. Evaluatie van plustaken IBOR en Toezicht & Handhaving (T&H)

Er leven twijfels over de effectiviteit van Avri bij het beheer van de openbare ruimte (IBOR), ondanks dat formele doelstellingen deels worden gehaald. Tiel wil onderzoeken of deze taak bij Avri moet blijven of elders beter kan worden belegd. Ook wordt de organisatie van T&H heroverwogen, met specifieke aandacht voor de rol van BOA's en hun positionering.

d. Inzicht in kosten van Koersplan en gevolgen voor afvalstoffenheffing

De gemeenteraad maakt zich zorgen over hoge kosten en risico's van geplande investeringen, zoals de aankoop en inrichting van een nieuwe milieustraat en een mogelijke deelname aan HVC. De gevolgen voor de afvalstoffenheffing zijn onvoldoende inzichtelijk gemaakt, wat onaanvaardbaar wordt geacht. Tiel eist vooraf transparantie via concrete businesscases en besluitvorming door de raad voordat dergelijke uitgaven worden gedaan

12-06-2024, Wijziging GR, voortkomend uit Wgr

Besluit om:

Het college toestemming te verlenen om de tekstvoorstellen voor wijzigingen van de volgende gemeenschappelijke regelingen vast te stellen: Avri

2. De tekstvoorstellen voor wijziging van de gemeenschappelijke regelingen Avri en Regio Rivierenland vast te stellen.

12-06-2024, Jaarstukken 2023 en begroting 2025 Avri (geamendeerd)

Besluit om:

Voor de jaarstukken 2023 een inhoudelijke zienswijze aan het dagelijks bestuur van Avri kenbaar te maken ten aanzien van de vaststelling van het Koersplan en de informatievoorziening aan de raaden.

2. Voor de begroting 2025 een inhoudelijke zienswijze aan het dagelijks bestuur van Avri kenbaar te maken ten aanzien van:

- a. Terugdringen van vervuiling in afvalstromen;
- b. Meer duidelijkheid over het circulaire ambachtscentrum en de eventuele financiële impact daarvan;
- c. Preventieve maatregelen tegen bijplaatsingen ondergrondse containers;
- d. In het veiligheidsdomein zijn de BOA's een belangrijke directe ketenpartner in de informatiepositie;
- e. Verzoek aan Avri om begroting 2025 kritisch onder de loep te nemen.

3. Dat er niet automatisch vanuit mag worden gegaan dat een verhoging van de afvalstoffenheffing, die inwoners direct in de portemonnee raakt, kan worden gebruikt als dekking voor de ambities van de Avri zonder dat vooraf een concrete businesscase ter besluitvorming aan onze gemeenteraad wordt voorgelegd.

13-06-2024, Zienswijze jaarstukken (samengevat),

De gemeente Tiel uit in deze brief kritiek op de gang van zaken rond besluitvorming binnen Avri. Tiel stemde tegen het Koersplan omdat er te weinig tijd was om dit zorgvuldig met de gemeenteraad te bespreken. Ook was de raad onvoldoende betrokken bij de aankoop van een kavel op Medel en vraagt zij om meer transparantie en tijdige informatie over plannen zoals het circulaire ambachtscentrum. De brief benoemt zorgen over vervuiling in afvalstromen, bijplaatsingen bij ondergrondse containers en de stijgende kosten van afvalverwerking en handhaving. Tot slot roept Tiel Avri op om de begroting kritisch te herzien en met maatregelen te komen die bijdragen aan kostenbeheersing gezien de verslechterende financiële positie van gemeenten

14-02-2024, Raadsbesluit zienswijze kadernota en koersplan Avri

Besluit om:

1. Kennis te nemen van de Kadernota 2025 Avri.
2. Kennis te nemen van het Strategisch Koersplan 2024-2030 Avri.
3. De raad voor te stellen om geen inhoudelijke zienswijze op de Kadernota of visie op het Strategisch Koersplan te geven.
4. In te stemmen met het voorstel van Avri om de tarieven voor het variabele deel van het restafval ongemoeid te laten.

5. Bovenstaande besluiten te verwoorden in bijgaande zienswijze brief aan het DB van Avri.

14-02-2024, Ondanks besluit om geen inhoudelijke zienswijze te geven toch deze zienswijzebrief:

Strategisch Koersplan 2024-2030

De gemeenteraad van Tiel vindt de planning voor besluitvorming te krap en vraagt om uitstel van de vaststelling, zodat er meer tijd is voor zorgvuldige beoordeling van de forse investeringen. Daarnaast ontbreekt volgens hen cruciale financiële informatie bij de ambities, wat nodig is voor een goed onderbouwd besluit.

Kadernota 2025

De raad mist toetsingskaders omdat de Kadernota eerder is ontvangen dan het Strategisch Koersplan waarop deze gebaseerd zou moeten zijn. Ze benadrukken dat Avri moet streven naar goede dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten.

Financiële situatie van gemeenten

De raad waarschuwt voor een moeilijke financiële toekomst door stijgende kosten en een forse structurele korting vanuit het Rijk vanaf 2026. Ze vragen verbonden partijen, zoals Avri, om dit serieus mee te nemen in hun beleid.

Nieuw beleid

De raad ziet geen ruimte voor structureel nieuw beleid en hanteert het uitgangspunt "Nee, tenzij...". Alleen goed onderbouwde beleidsvoorstellen die tijdig en volledig in de Kaderbrief staan, maken kans op steun.

Loon- en prijsindexatie

De raad vraagt om realistische ramingen voor loon- en prijsstijgingen op basis van landelijke cijfers (CPB/septembercirculaire) en ziet niets in terugwerkende correcties. Eventuele afwijkingen moeten tijdig worden gemeld en onderbouwd met een dekkingsvoorstel.

Verhouding variabel en vast tarief afvalstoffenheffing

De raad stemt in met behoud van het huidige variabele tarief en eventuele wijzigingen alleen via het vaste basistarief. Ze waarschuwen dat tariefwijzigingen onbedoelde negatieve effecten kunnen hebben, zoals meer afvaldumping of slechtere afvalscheiding

27-09-2023, Inzet verenigingen bij papierinzameling Avri

Besluit om:

- 1. Aan de Tielse vertegenwoordiger in het AB Avri mee te geven dat de raad van oordeel is dat het voorgenomen besluit van het AB van februari 2023 met een jaar wordt verlengd tot de AB vergadering van de Avri van oktober 2024.*
- 2. Indien er geen instemming plaatsvindt tot een jaar verlenging zoals aangegeven onder punt 1, aan de Tielse vertegenwoordiger in het AB Avri mee te geven dat de raad niet instemt met het voorstel van Avri om te stoppen met de inzet van verenigingen bij de papierinzameling.*
- 3. Het AB Avri toch besluit te stoppen met de inzet van verenigingen bij de papierinzameling de invoeringsdatum met één jaar uit te stellen. Dus invoeringsdatum niet 1-1-2024 zoals Avri voorstelt, maar 1-1-2025.*
- 4. Indien het AB Avri toch in meerderheid besluit om niet uit te stellen, de huidige papierinzamelende verenigingen in 2024 100% te compenseren. Dit in aanvulling op de door de Avri voorgestelde compensatie om de vergoedingen aan de verenigingen in drie jaar af te bouwen met achtereenvolgens 25%, 50% en 75% vanuit de Avri-begroting.*
- 5. Hiervoor uit de Tielse begroting eenmalig € 32.750 vrij te maken; te dekken uit de algemene*

weerstandsreserve.

6. De afvalstoffenheffing niet langer te gebruiken voor indirecte subsidie aan verenigingen en het voordeel terug te geven aan de inwoners.

7. Het college op te dragen om in 2024 met een “beleidsplan inzet verenigingen en maatschappelijke organisaties” te komen waarin zowel de maatschappelijke nuttige inzet, waardering voor de verenigingen en een gelijk speelveld tussen verenigingen tot uitdrukking komt.

14-06-2023, Raadsbesluit zienswijze jaarstukken 2022 GR Avri

Helaas ontbreekt een accountantsverklaring, zodat er nog geen zekerheid is over de getrouwheid en rechtmatigheid van de cijfers. Zonder de accountantsverklaring kunnen wij slechts een zienswijze onder voorbehoud geven.

Ervan uitgaande dat de cijfers juist zijn en dat er een accountantsverklaring is die dat verklaart hebben wij besloten een positieve zienswijze op de jaarrekening te geven.

Wij constateren dat de afvalscheidingsdoelstelling van 70 kg/inwoner is behaald en dat er ten opzichte van de bestuursrapportage 2022 sprake is van een financieel positief resultaat.

Wij stemmen ook in om dit positieve resultaat te bestemmen voor de algemene weerstandsreserve basispakket.

14-06-2023, Raadsbesluit begroting 2024-2027 GR Avri

Besluit om de volgende zienswijze aan Avri mee te geven:

Wij constateren dat wij eerder dit jaar in de zienswijze op de Kadernota hebben aangegeven dat er een duidelijker scheidslijn dient te komen tussen de basis- en plustaken. Deze is er nog niet. Wij verwachten een duidelijk antwoord hierop in het Strategisch Koersplan.

- Ook hebben wij gevraagd om nader naar de risico's te kijken, gezien de onzekerheden en uitdagingen die in de Kadernota zijn genoemd. In tabel 15 (pagina 10) van de begroting blijken de risico's echter nog hetzelfde te zijn als in 2022. We willen antwoord op onze vragen en een onderbouwing van de afwegingen in de zienswijzenota.

- Onze raad kan instemmen met het verwerken van de autonome ontwikkelingen van de prijs- en inflatiecorrecties. Vanwege de grote onzekerheden van de uitkeringen uit het gemeentefonds voor de komende jaren maken wij een voorbehoud voor nieuwe beleidsvoornemens en investeringen. We vragen nadrukkelijk aan alle Gemeenschappelijke Regelingen om een strategisch plan te maken voor de komende jaren dat antwoord geeft op de financiële en organisatorische uitdagingen die ook uw GR gaan raken bij een mindering in de financiële bijdragen vanuit de gemeenten.

22-02-2023, Raadsbesluit zienswijze kadernota 2024 GR Avri

Besluit om een zienswijze kenbaar te maken waarin u:

1. Een positieve zienswijze geeft op de Kadernota 2024 GR Avri;
2. Aandacht vraagt voor de risico's van diverse ontwikkelingen en de relatie met het weerstandsvermogen;
3. Aandacht vraagt voor de relatie tussen basistaken afval en extra taken als Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) en Toezicht & Handhaving (T&H).

Toegevoegde tekst vanuit amendement:

In de kaderbrief wordt een hele nieuwe ambitie gepresenteerd. We zien nu al dat de huidige ambitie niet wordt gehaald en onze inwoners moeite hebben met het scheiden en zich ontdoen van het afval. De raad van de gemeente Tiel verwacht dat de Avri met een helder plan komt waarin de communicatie naar de inwoners van Tiel wordt uiteengezet zodat de huidige en de nieuwe ambitie door de inwoners wordt omarmd en de geschreven ambitie gehaald wordt.

08-06-2022, Raadsbesluit zienswijze voorlopige jaarstukken 2021 Avri

De raad besluit: Een zienswijze kenbaar te maken waarin de raad instemt met de voorlopige jaarstukken 2021 van de Gemeenschappelijke Regeling Avri.

Het is verheugend dat er een positieve trend in het scheidingsgedrag plaatsvindt en dat er over 2021 een incidenteel voordeel van € 2,2 mln. ten opzichte van de bestuursrapportage is opgetreden met een verbeterde weerstandsreserve tot gevolg. Hoewel de weerstandsreserve is verbeterd, is deze met een ratio van 0,4 nog wel sterk onvoldoende

08-06-2022, Raadsbesluit zienswijze ontwerp begroting 2023 Avri

De raad besluit: Een zienswijze kenbaar te maken waarin uw raad instemt met de begroting 2022, inclusief meerjarenbegroting t/m 2026, van de Gemeenschappelijke Regeling Avri.

23-02-2022, Raadsbesluit om zienswijze kenbaar te maken en in te stemmen met Kadernota 2023

De raad constateert veel toekomstige ontwikkelingen en afspraken rondom evaluaties. Vanwege het volume stelt de raad een duidelijke planning op prijs.

De raad amendeert het de brief: Toegevoegd wordt uiting van teleurstelling over het laat meenemen van de raad in ontwikkelingen waardoor de raad niks kan vinden van de aanpak van de ontwikkelingen. Ook voegt de raad toe dat Tiel het bestuur van Avri oproept om de raad tijdig (3 maanden) te informeren als er een ALM-studie aanstaande is en binnen 1 maand met raden in overleg te gaan over ALM-studie.

13-10-2021, Raadsbesluit raadsonderzoek Avri Storten en Tekorten

Besluit om:

1. kennis te nemen van het onderzoeksrapport 'Storten en tekorten. Gezamenlijk raadsonderzoek naar de stortplaats Avri;

2. in te stemmen met de conclusies:

1. De opvolging van het signaal over mogelijke rekenrenteverlaging en contact met de provincie bleef te lang en te veel een ambtelijke kwestie.
2. Het beeld van Avri en de provincie bij de uitgangspunten van het overlegtraject over de rekenrenteverlaging verschilde. De bestuurlijke afstand tussen Avri en de provincie was groot.
3. Avri is te weinig politiek-bestuurlijk sensitief geweest bij het inschatten van de gevolgen van het advies om de rekenrente te verlagen en het contact met de provincie.
4. De gemeenteraden en het AB zijn stap voor stap geïnformeerd over ontwikkelingen rondom de verlaging van de rekenrente via P&C-documenten en platformbijeenkomsten, maar ook hierin heeft Avri te weinig politiek-bestuurlijke sensitiviteit laten zien.
5. Het informeren van gemeenteraden na het besluit van GS om PS voor te stellen de rekenrente te verlagen, had in belangrijke mate tot doel hen te mobiliseren tot protest tegen de provincie. Dit heeft deels averechtse gevolgen gehad.
6. Dé Avri bestaat niet. Gemeenten nemen verschillende diensten af en betrokkenheid van raden is verschillend georganiseerd. Dit bemoeilijkt het gezamenlijk en eensgezind tegemoet treden van Avri.
7. Gemeenten geven beperkt invulling aan hun eigenaarschap van Avri. Meer aandacht voor die rol had kunnen bijdragen aan het tijdig signaleren van de urgentie van – toen nog – mogelijke rekenrenteverlaging.
8. De lijnen van informatievoorziening en sturing tussen gemeenteraden, colleges en Avri zijn niet eenduidig en lopen in de praktijk door elkaar. De rol van het AB is beperkt, in tegenstelling tot wat op basis van de GR Avri verwacht mag worden.
9. Gemeenteraden, colleges en ambtelijke organisaties van gemeenten zijn onvoldoende toegerust om adequaat tegenspel te bieden aan Avri.

3. de aanbevelingen (lessen) over te nemen:

1. Besef dat hoe technisch een onderwerp ook is, er altijd een politieke component bestaat die

ineens urgent kan worden. Bestuurlijke betrokkenheid, of een systeem om indien nodig snel te kunnen opschakelen, is dan ook essentieel.

2. Aandacht vanuit de gemeenten voor de eigenaarsrol verdient versterking. Dat betekent onder meer een zichtbare en duidelijke rol voor colleges (in AB/DB) en ambtelijk tegenspel vanuit gemeenten zelf.

3. Het goed betrekken en positioneren van gemeenteraden gaat niet vanzelf, maar vergt een stevige investering. Hierin hebben zowel Avri en colleges, als de gemeenteraden zelf een rol.

4. Dat een goede ontsluiting van informatie belangrijk is in sturing op en verantwoording door een gemeenschappelijke regeling spreekt voor zich. De asynchrone betrokkenheid van de verschillende spelers binnen de gemeenschappelijke regeling onderstreept het belang van dit punt echter extra.

16-06-2021, Instemming programmabegroting 2022 met zienswijze Avri

Weerstandscapaciteit: Avri heeft onvoldoende reserves; risico op bijbetaling door gemeenten.

Nieuwe risico's (CO₂-heffing, aanbestedingen) dienen zich aan.

Afvalstoffenheffing: Basistarief stijgt, variabele tarieven blijven gelijk. Verhoging blijft onder landelijk gemiddelde; voorstel wordt gesteund.

Onderzoeksvoorstellen (PM-posten): Positief over onderzoeken gericht op lagere heffing. Eerst via Algemeen Bestuur, daarna bespreking in de raad.

Stortplaats (Kadernota 2023): Instemming met uitwerking financiële scenario's rond rekenrente.

Communicatie: Meer budget beschikbaar. Huidige aanpak te zand gericht; communicatieonderzoek loopt en gemeente steunt dit.

Kwijtschelding minima: Vaste kwijtschelding mogelijk onterecht voor grotere huishoudens. Verzoek tot nader onderzoek.

Afvalcoaches/handhaving: Budget stijgt. Eerst focus op communicatie; onduidelijkheid over inzet van het budget.

Textielopbrengst: Onzekerheid over combinatie van regioplannen en landelijke inzamelplicht vanaf 2023.

17-03-2021, Raadsbesluit Gescheiden inzameling luierafval

Besluit om:

1. Vanaf 1 januari 2022 te kiezen voor gescheiden inzamelen van alle luierafval (zowel incontinentie- als babyluiers).

2. Hierbij te kiezen voor inzameling door centrale brengvoorzieningen voor luierafval (op 9 plaatsen in de gemeente Tiel semi-ondergrondse verzamelcontainers) en niet te kiezen voor huis-aan-huisinzameling van alleen incontinentieluiers.

3. De huidige regeling voor financiële tegemoetkoming voor mensen met incontinentie- en medisch afval vanaf 1 januari 2022 stop te zetten.

20-01-2021, Raadsbesluit Onderzoek overdracht Avri stortplaats

Besluit:

1. samen met de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel onderzoek te laten verrichten naar de overdracht van de Avri-stortplaats aan de provincie Gelderland en de communicatie daarover naar de raden;

2. dit onderzoek te laten verrichten door een extern bureau;

3. in te stemmen met de onderzoeksopdracht en vraagstelling zoals verwoord in voorliggend raadsvoorstel;

4. in te stemmen met de instelling van een tijdelijke begeleidingscommissie binnen de kaders

zoals verwoord in voorliggend raadsvoorstel;

5. aan te wijzen als vertegenwoordiger van de raad in de begeleidingsgroep Rien van Eldijk (Yvonne Son-Stolk als diens plaatsvervanger);

6. bij voorgaande besluiten het voorbehoud te stellen dat dit besluit definitief wordt indien en na dat alle onder punt 1 genoemde raden een dergelijk besluit hebben genomen.

17-06-2020, Instemming jaarstukken 2019

De raad besluit om:

Onder voorbehoud van een goedkeurende accountantsverklaring een zienswijze kenbaar te maken waarin u, met een aantal kanttekeningen, instemt met de voorlopige jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Avri.

17-06-2020, Instemming begroting 2021

Zonder hoofdelijke stemming aangenomen met dien verstande dat in de ontwerp zienswijze een tweetal amendementen worden doorgevoerd, te weten:

- a. een passage inzake de papierinzameling (raadsbreed aangenomen)
- b. het vervangen van de voorgestelde tekst inzake de weerstandscapaciteit door een passage waarin niet wordt ingestemd met de verhoging van de afvalstoffenheffing van € 12,-
- b. een passage inzake de voorwaarde van kwijschelding (aangehouden)

16-10-2019, Regeling incontinentie- en medisch afval

De raad Besluit om:

1. Inwoners met incontinentie- en medisch afval een compensatie te geven voor de extra kosten voor het aanbieden van afval onder voorwaarde dat het algemeen bestuur van Avri instemt met het verrekenen van de meerkosten via de afvalstoffenheffing.

2. De nadere uitwerking van deze regeling in handen van het college te leggen.

3. Voorlopig niet te kiezen voor gescheiden inzameling van incontinentie-afval.

19-06-2019, Zienswijze op jaarstukken 2018 Avri

De raad besluit om conform het collegevoorstel in te stemmen om een positieve zienswijze mee te geven op de jaarstukken van 2018.

19-06-2019, Zienswijze op jaarstukken 2018 Avri

Besluit om:

Een zienswijze in te dienen op de begroting 2020 Gemeenschappelijke Regeling Avri waarin uw raad slechts kennisneemt van de begroting, gezien de onzekerheden die er nog bestaan in de begroting. Daarnaast houdt de zienswijze de oproep aan Avri in om kostenstijging zoveel als mogelijk te beperken en, indien mogelijk, binnen de begroting op te lossen.

19-06-2019, College toestemming geven in te stemmen met de aanpassing van de GR Avri

Het betreft een aanpassing in stemverhouding vanwege de fusie van Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal tot gemeente West-Betuwe.

09-08-2018, Raadbesluit keuzenota nieuw afvalbeleid

De raad amendeert de tekst van het college en besluit voorkeur te geven aan optie 1a: Tiel blijft tegen het nieuwe afvalbeleid per 1 januari 2019 en voelt zich gedwongen de voorbereidingen en invoering voor het nieuwe afvalbeleid door te moeten laten gaan. Hierbij is geen sprake van meerkosten.

23-05-2018, Raadsbesluit begroting Avri 2019, geamendeerd vastgesteld

De gemeenteraad stelt het aangepaste besluit vast, de nieuwe tekst luidt als volgt:

“De gemeenteraad van Tiel kan niet instemmen met de begroting 2019 in samenhang met de gepresenteerde meerjarenbegroting tot en met 2022. De komende jaren vindt een wezenlijke systeemverandering plaats: het meer gescheiden inzamelen van het afval, het laten verwerken van schonere afvalstromen en het meer aanbieden van verhandelbare grondstoffen zijn hierbij de uitgangspunten. Desondanks wordt voor 2019 en meerjarig, tot en met 2022, nagenoeg dezelfde bedrage begroot voor de kosten en opbrengsten. Gezien het doel van de systeemverandering, is het meerjarig gelijk blijven van zowel de kosten als de opbrengsten ervan, een contradictie.

23-05-2018, Raadsbesluit zienswijze raad met betrekking tot jaarstukken 2017 van GR Avri, geamendeerd vastgesteld

Er wordt ingestemd met de geamendeerde zienswijze om akkoord te gaan met de jaarstukken van GR Avri met de volgende geamendeerde tekst:

“De gemeenteraad van Tiel is van mening dat het positieve resultaat van € 461.000,- terug moet vloeien naar de inwoners. Het resultaat van € 461.000,- dient te worden ingezet om de beoogde stijging van de afvalstoffenheffing voor de inwoners te reduceren.

23-05-2018, conceptbegroting en meerjarenraming (Tiel stemt niet in)

Een zienswijze op de conceptbegroting 2018 en de meerjarenramingen 2020-2022 van de GR Avri in te brengen waarin u instemt met:

1. De begroting 2019 (inclusief de meerjarenbegroting tot en met (2022)
2. De in de begroting opgenomen investeringskredieten 2019 (€ 1.470.000).

De geamendeerde zienswijze is aangenomen waarbij de leden van de fracties van D66 en CU worden geacht te hebben tegengestemd. De zienswijze wordt als volgt geamendeerd: “De gemeenteraad van Tiel kan niet instemmen met de begroting 2019 Avri in samenhang met de gepresenteerde meerjarenbegroting tot en met 2022. De komende jaren vindt een wezenlijke systeemverandering plaats. Het meer gescheiden inzamelen van het afval, het (laten) verwerken van schonere afvalstromen en het meer aanbieden van verhandelbare (her te gebruiken) grondstoffen, zijn hierbij de uitgangspunten. Desondanks worden er voor 2019 en meerjarig tot en met 2022 (nagenoeg) dezelfde bedragen begroot aan kosten (meer gescheiden inzamelen en verwerken tot schonere afvalstromen) en aan opbrengsten (meer aanbieden van verhandelbare stoffen). Gezien het doel van de systeemverandering is het meerjarig gelijk blijven van zowel de kosten als de opbrengsten ervan, een contradictie”.

25-10-2017, Verworpen voorstel: Raadsvoorstel Beleidsplan van Afval Naar Grondstof

De leden afkomstig uit de fracties van D66 en CU zijn, met uitzondering van punt 7 camera hot-spots, voor het voorstel. De overige leden van de raad zijn, met inachtneming van de motie uit de vorige raadsvergadering en de op basis daarvan verzonden brief, tegen het voorstel. Het voorstel is verworpen.

1. In te stemmen met het Regionaal Beleidsplan Van Afval Naar Grondstof (bijlage 1).
2. In te stemmen met het projectplan Invoering Nieuw Afvalbeleid (bijlage 2).
3. In te stemmen met het beschikbaar stellen van een investeringskrediet van € 8.700.000 voor de benodigde inzamelmiddelen (zie bijlage 3).
4. In te stemmen met de eenmalige kosten van € 25.000,- voor het onderzoek naar de functionaliteit van de milieustraten en het onderzoek naar de BEST-tas (Boeken, Elektrische apparaten, Speelgoed en Textiel), te verwerken in de exploitatie 2018 van het programma basispakket.

5. In te stemmen met de onderstaande optie -5.b- met betrekking tot het verkleinen van de inwerpopeningen:
- a. Extra investeringskrediet van € 170.000,- voor het plaatsen van ondergrondse restafvalcontainers met 60 liter inwerpopening conform de inhoud van de huidige containers, en via participatie met inwoners eventueel gefaseerde invoering van de verkleinde inwerpopening (30 liter). De hoogte van de investering is gebaseerd op het verkleinen van de inwerpopeningen van 30% van de ondergrondse restafvalcontainers. De extra exploitatiekosten bedragen jaarlijks € 23.000,-.
 - b. Extra investeringskrediet van € 590.000,- voor het verkleinen van de inwerpopening bij de bestaande en nieuw te plaatsen ondergrondse restafvalcontainers. De extra exploitatiekosten bedragen jaarlijks € 80.000,-.
 - c. Extra investeringskrediet van € 3.439.000,- voor het vervangen van de huidige ondergrondse restafvalcontainers en het plaatsen van ondergrondse containers met dubbele inwerpopening. De extra exploitatiekosten bedragen jaarlijks € 788.000,-.
6. Niet in te stemmen met onderstaande opties:
- a. Het plaatsen van cocons met toegangscontrole voor de inzameling van voedselafval bij hoogbouw. De investeringskosten voor het leveren en plaatsen van de cocons bedragen € 626.000,-. De exploitatie- en inzamelkosten bedragen jaarlijks € 424.000,-.
 - b. Het plaatsen van cocons met toegangscontrole voor de inzameling van voedselafval in de stadscentra (Culemborg, Tiel en Zaltbommel). De investeringskosten voor het leveren en plaatsen van de cocons bedragen € 257.000,-. De exploitatie- en inzamelkosten bedragen jaarlijks € 179.000,-.
7. In te stemmen met het plaatsen van camera's bij kritische brenglocaties. De investeringskosten bedragen € 135.000,-. De exploitatiekosten bedragen jaarlijks € 59.000,-.

27-09-2017, Raadbesluit motie aanpak zwerfafval

De raad besluit om:

1. *Te constateren dat uit de meting van juni 2017 blijkt dat voldaan wordt aan het afgesproken kwaliteitsniveau B voor grof zwerfafval. En dat dit onderhoudsniveau niet aansluit op de behoefte van de samenleving, namelijk een schone en opgeruimde binnenstad.*
2. *Het kwaliteitsniveau in de binnenstad te verhogen van B naar A-niveau voor de onderdelen onkruid op verhardingen, zwerfvuil (fijn) en vullingsgraad van afvalbakken.*
3. *Voor de verhoging van deze kwaliteit binnen de begroting 2018 ruimte te maken. Het extra benodigde budget om het kwaliteitsniveau te verhogen bedraagt € 135.000,-.*

27-09-2017, Raadsbesluit keuze inzamelsysteem kunststof verpakkingen en drankkartons

De raad besluit om voorkeur te geven aan optie 1: Voor inzameling kunststof afval en drankkartons aan te sluiten bij de regionale systematiek (volledige huis-aan-huis-inzameling); Daarnaast besluit de raad om, conform de motie een brief te versturen aan de Avri deelnemende gemeenten om nascheiding ook mee te nemen en de keuze voor een nieuw inzamelsysteem uit te stellen tot deze meegenomen is in het voorstel.

21-06-2017, Raadsbesluit om Geen zienswijzen op de ontwerpbegroting 2018 en de meerjarenramingen 2019 - 2021 van de GR Avri in te brengen, amendement is aan dit besluit gehecht.

De tekst van het amendement luidt:

De volgende zienswijze in te dienen:

Wij zijn niet tevreden over de gang van zaken rond de wijze waarop de Avri haar taken met betrekking tot het integraal beheer van de openbare ruimte (IBOR) uitvoert. De gang van zaken baart ons

zorgen. De opstartfase is wat ons betreft voorbij. Wij vinden dat de Avri heel snel orde op zaken dient te stellen en aantoonbaar moet maken dat ze wel grip heeft op de uitvoering van de IBOR-taken. Wij gaan ervan uit dat het bovenstaande zal leiden tot het nakomen van gemaakte afspraken en dat dit vervolgens zal leiden tot betere beheersing door de Avri van de IBOR taken.

21-06-2017, Geen zienswijzen op de ontwerp-jaarstukken 2016 van de GR Avri in te brengen. Het besluit wordt geamendeerd vastgesteld. Het unaniem aangenomen amendement is aan dit besluit gehecht.

De tekst van het amendement luidt:

De volgende zienswijze in te dienen:

Wij zijn niet tevreden over de gang van zaken rond de wijze waarop de Avri haar taken met betrekking tot het integraal beheer van de openbare ruimte (IBOR) uitvoert. De gang van zaken baart ons zorgen. De opstartfase is wat ons betreft voorbij. Wij vinden dat de Avri heel snel orde op zaken dient te stellen en aantoonbaar moet maken dat ze wel grip heeft op de uitvoering van de IBOR-taken. Wij gaan ervan uit dat het bovenstaande zal leiden tot het nakomen van gemaakte afspraken en dat dit vervolgens zal leiden tot betere beheersing door de Avri van de IBOR taken.

Raadsinformatiebrieven

Avri biedt jaarlijks alle stukken aan zoals jaarrekeningen, jaarstukken, kadernota's en begrotingen.

19-03-2025, Brief inzake afdekken meerkosten Cirtex

Vraag aan de raden om meerkosten te dekken ivm met de textielcrisis in 2024.

26-05-2023, Informatiebrief inzake foto's op containers

Avri bevestigt haar commitment om te investeren in een lokaal initiatief waarbij foto's van Tielse geschiedenis op containers af te beelden.

20-09-2022, Verkorte jaarrekeningen 2021 van Avri Realisatie BV en Avri Solar BV

Informatie over financiële resultaten van realisatie en Solar BV, ten dele om de nieuwe raad op de hoogte te brengen.

29-04-2021, Informatiebrief Raadsonderzoek stortplaats Avri

Informatiebrief van onafhankelijk onderzoeksbureau Necker betreffende waarheidsvinding en hoe het tekort tot stand kon komen zonder wetenschap bij de raden. Brief informeert slechts over de start van het onderzoek.

Moties (zwart aangenomen, rood niet aangenomen)

26-03-2025, Invoeren van verhalen kosten en hufterboetes afval dumpen in Tiel

Verzoekt het college om bij niet-heterdaadsituaties van afvaldumping spoedeisende bestuursdwang of bestuurlijke boetes op te leggen i.p.v. strafrechtelijke boetes omdat dit minder tijdrovend is en zo de vervuiler betaalt.

03-07-2024, Motie Aanvulling vergoeding verenigingen oud papier

Verzoekt het college:

- Een bedrag van € 122.000,- beschikbaar te stellen ter ondersteuning van een aantal verenigingen voor de jaren 2025-2026-2027 ter compensatie als verlies van inkomsten; (volgens bijlage);
- Het subsidiebeleid van de gemeente Tiel te evalueren en herijken met als doel financieel gericht bij te kunnen dragen aan een basisinfrastructuur van krachtige en toekomstbestendige verenigingen, stichtingen of organisaties die van algemeen maatschappelijk belang zijn voor de inwoners van de gemeente Tiel;
- Muziek, sport en cultuurverenigingen (en andere belanghebbenden) actief te betrekken bij de

evaluatie en herijking van het subsidiebeleid.

09-07-2024, Aanpak terugdringen bij plaatsingen afval ondergrondse containers

Verzoekt het college om betrokken buurtbewoners in een proefopstelling aan te stellen als afval-coaches tegen bijplaatsingen bij ondergrondse containers in hun buurt en hierover terug te rapporteren naar de raad.

04-07-2023, Motie Grip op strategische keuzes Avri

Verzoekt het college om:

- In het algemeen bestuur van Avri kenbaar te maken dat de raden, waaronder de gemeenteraad van Buren allereerst in positie moeten worden gebracht om te spreken over de strategische keuzes, het strategische koersplan en de oprichting van een circulair ambachtscentrum alvorens er met de uitvoering van deze punten wordt gestart.
- te bewaken dat er door de Avri geen strategische keuzes worden gemaakt zonder dat deze aan de raden zijn voorgelegd.

de motie onder de aandacht te brengen van de colleges van andere deelnemende gemeenten aan de GR Avri.

14-06-2023, Motie milieustraten 3.0

Verzoekt het college:

- *In het algemeen bestuur van Avri kenbaar te maken dat de raden, waaronder de gemeenteraad van Tiel, allereerst een besluit moeten nemen over strategische keuzes, het strategische koersplan en de oprichting van een circulair ambachtscentrum alvorens er met de uitvoering van de strategische keuzes of de oprichten en/of ontwikkeling van het circulair ambachtscentrum door de Avri wordt gestart;*
- *Te bewaken dat er door Avri geen strategische keuzes worden gemaakt, waaronder de oprichting de oprichting van een circulair ambachtscentrum, zonder dat de raden, waaronder de gemeenteraad van Tiel, hierover heeft kunnen besluiten*

22-02-2023, Motie afval- afvalbakken

Verzoekt het college om een memo te schrijven over factoren die afvaldumpingen beïnvloeden en een raadsavond te organiseren met relevante stakeholders om gezamenlijk een actieplan te kunnen formuleren.

13-10-2021, Motie tot wijziging van de samenstelling van het DB Avri

Besluit:

1. De wethouder van de gemeente Tiel op te dragen het oordeel van de Raad van Tiel over het handelen van het DB over te brengen in de één van de volgende AB-vergaderingen;
2. De wethouder op te roepen om de samenstelling van het DB te wijzigen, zodanig dat een nieuw DB kan gaan werken aan herstel van (bestuurlijk) vertrouwen naar zowel Raden als inwoners

De raad is van oordeel dat:

- *Uit het handelen van dit DB-onbegrip blijkt voor de kaderstellende rol van de acht raden,*
- *Het handelen van dit DB de controlerende rol van de Raad in ernstige mate heeft bemoeilijkt,*
- *Het handelen van dit DB wordt getypeerd door een beperkte politieke sensitiviteit,*
- *Het daarom aangewezen is te komen tot een wijziging van de samenstelling van het DB Avri.*

13-10-2021, Vervolgproces onderzoeksproces Storten en Tekorten

Roept de eigen griffier als lid van de Griffierskring Rivierenland op om:

1. Vanuit de griffierskring een bijeenkomst te organiseren met de deelnemende raden over de lessen uit het Avri-onderzoeksrapport 'Storten en tekorten';
2. Deze bijeenkomst ruim voor het einde van deze raadsperiode te organiseren zodat de bevindingen kunnen worden opgenomen in een overdracht aan de nieuw te kiezen raden;
3. Aan te sturen op de datum 18 november 2021, daar deze staat gepland voor een regiobijeenkomst;
4. Voorkeur uit te spreken voor een fysieke bijeenkomst, op een nader te bepalen locatie.

14-07-2021, Strategische keuzes Avri ten aanzien van afvalverwerking

Verzoekt het college:

1. *De raad direct na het zomerreces te informeren over de actuele status van het programma GRIP;*
2. *In het Algemeen Bestuur te pleiten voor een houtkoolnotitie, waarin het toekomstperspectief van de Avri wordt geschetst, met betrekking tot het zelf verwerken van afval, zonder daarbij te pleiten voor een geheel uitgewerkt plan;*
3. *In het Algemeen Bestuur te pleiten voor een principe-uitspraak van alle gemeenteraden op dit thema, alvorens dit verder uit te werken;*
4. *In het Algemeen Bestuur te pleiten voor een informatiebijeenkomst over alle strategische keuzes waar Avri voor staat, waarbij aandacht is voor de rol van Avri als grondstoffentransporteur of grondstoffenverwerker;*
5. *Te bewaken dat er op dit thema geen strategische keuzes worden gemaakt zonder dat de raden in positie worden gebracht om hierover te besluiten;*
6. *Uiterlijk in november 2021 hierover een raadsinformatiebrief naar de gemeenteraad te sturen over de wijze waarop bovenstaande punten 2 tot en met 5 zijn opgepakt.*

24-03-2021, Motie vreemd aan de orde van de dag: Verminderen zwerfafval

In overleg gaat met de Avri om te onderzoeken welke oplossingen er geboden kunnen worden tot het terugdringen van zwerfafval met daarin specifiek aandacht voor:

- *Het in kaart te brengen om hoeveel containers het zou gaan en wat de kosten zijn voor bijplaatsen van ondergrondse containers bij hoogbouwlocaties;*
- *Of er bij hoogbouwlocaties nog andere mogelijkheden zijn om plastic afval aan te bieden;*
- *Te onderzoeken of openbare prullenbakken, met name in en rondom het centrum frequenter kunnen worden geleidigd en wat daar de kosten van zijn;*

18-11-2020, Motie onderzoek overdacht Avri-stortplaats n.a.v. provinciaal besluit over nazorgfonds stortplaatsen.

verzoekt de griffie:

- 1. deze motie te verzenden naar de raden van de andere in de Avri deelnemende gemeenten met het verzoek binnen twee weken te reageren op de vraag of zij de genoemde informatiebehoefte ook hebben en bereid zijn mee te doen en te denken in dit proces;**
- 2. na afloop van die termijn een overleg tot stand te brengen met vertegenwoordigers van de betreffende raden over de te zetten vervolgstappen.**

18-11-2020, Onafhankelijk onderzoek in te stellen naar overdracht stortplaats Avri.

Draagt de Griffier op:

- Deze motie te versturen naar alle colleges van B&W en alle raadsleden van de deelnemende gemeenten in deze Gemeenschappelijke Regeling.
- Te onderzoeken of het mogelijk is om in samenwerking met de acht in de gemeenschappelijke regeling Avri participerende gemeenten een onafhankelijk onderzoek op te starten en daarover de

gemeenteraad voor 16 december te rapporteren.

14-07-2020, Motie Unanimiteit Avri

De raad draagt het college op:

-om het AB van Avri te verzoeken dergelijke toekomstige beleidswijzigingen niet door te voeren op basis van een meerderheid van stemmen, maar op basis van unanimiteit. Daarvoor moet maatwerk mogelijk worden gemaakt voor individuele gemeenten, waardoor er een basispakket en een optiepakket is, waarin elke deelnemende gemeente naar behoefte bediend kan worden.

-te zorgen voor een degelijk overdrachtsdocument wanneer het oude AB/DB wisselt van samenstelling, bijvoorbeeld als gevolg van verkiezingen.

-draagt de griffier op deze motie te versturen naar alle wethouders en raadsleden van de deelnemende gemeenten in deze Gemeenschappelijke Regeling en gaat over tot de orde van de dag.

20-11-2019, Motie Avri uitvoeringskosten 2020

De raad verzoekt het AB-lid van de Avri, in samenspraak met het DB van Avri, de gemeenteraad van Tiel bij de behandeling van de begrotingswijziging van de Avri:

- Inzicht te geven in de opbouw van de uitvoeringskosten,
- Inzicht te geven in andere mogelijkheden van het sluitend maken van de begroting, (anders verwoord: waar zijn bezuinigingsmogelijkheden binnen de totale begroting van de Avri),
- Inzicht te geven in de sturingsmogelijkheden van de raad/de raden op de uitvoeringskosten.

Verzoekt de griffie:

- Deze motie onder de aandacht te brengen van de gemeenteraden die deelnemers zijn van de Gemeenschappelijke regeling Avri.

13-11-2019, Motie: Doe een onafhankelijk onderzoek naar het na-scheiden van afval

Draagt het college op om: Het AB van Avri te verzoeken om in 2020 een (onafhankelijk) onderzoek te laten doen met als opdracht te gaan kijken welk systeem van afval scheiden (Omgekeerd inzamelen versus na-scheiden, met de voor- en nadelen hiervan) beter en meer passend is voor de inwoners van de Gemeente Tiel en dit in samenwerking te doen met de aangesloten gemeenten van deze gemeenschappelijke regeling.

20-03-2019, Verminderen plastic afval in de gemeente Tiel

Verzoekt het college en de raad om; Pro-actief te zijn door een kopgroep plastic op te richten van inwoners, raadsleden en bestuurders die de mogelijkheden onderzoekt om aan de slag te gaan met dit thema door:

- na te denken hoe het gebruik van plastic terug te dringen;
- inspirerende voorbeelden te geven aan inwoners;
- als gemeente het goede voorbeeld te geven door het gebruik van plastic te vervangen door karton;
- scholen te betrekken;
- in te zetten op actieve voorlichting op scholen, burgers en bedrijven;
- gebruik te maken van (sociale) media;
- simpele voorbeelden te verzamelen en te verspreiden;
- hiermee meerdere jaren aan de slag te gaan;
- samenwerking in de regio op te zoeken en daarbij bezien in hoeverre landelijke signalen wenselijk zijn.

27-09-2017, Motie voorstel achteraf scheiden

Verzoekt het college:

Bij de Avri aan te dringen op uitstel van het kiezen van een nieuw afvalinzamelingssysteem, totdat

er een voorstel voor het achteraf scheiden van kunststofafval is opgesteld en aan de raden is voorgelegd;

Deze motie op te sturen aan de bij de Avri aangesloten gemeenten, met daarbij de mededeling dat er nog een brief van de gemeente Tiel met een nadere onderbouwing hiervoor volgt;

28-06-2017, Aanpak zwerfafval

Verzoekt het college: het bestaande beleid met betrekking tot de IBOR-taken in de gemeente en gemaakte afspraken met uitvoerders van deze taken zo nodig opnieuw te evalueren en waar nodig bij te stellen c.q. te verbeteren. Hierbij zijn de belangrijkste aandachtspunten:

- Is de Avri in staat haar IBOR-taken uit te voeren volgens de DVO. Zo nee, hoe wordt dit opgelost binnen bestaande afspraken?
- Zijn er aanvullende maatregelen nodig om de problemen echt aan te pakken? Zo ja, welke zijn dat en wat kost dat?

De uitwerking van de evaluatie en plannen vast te leggen in een concreet voorstel inclusief financiële consequenties, waarbij we ervan uitgaan dat deze binnen de bestaande financiële afspraken (DVO) ingepast worden.

Amendementen

16-06-2021, Amendement Zienswijze begroting 2022 Avri

Ondergetekende(n) stelt/stellen voor de concept zienswijze begroting 2022 Avri de tekst onder het kopje Kwijtschelding minima te vervangen door:

De kwijtschelding voor minima bedraagt in de begroting € 42,- per huishouden voor het variabele deel (naast het volledige basistarief). Uit de jaarstukken 2020 blijkt dat het gemiddeld aantal aanbiedingen (hoogbouw: 37,4 zakken, laagbouw: 21,6 zakken) 30 zakken is. Op basis van het variabele tarief is dat gemiddeld een bedrag van € 30,- per huishouden. Wij zien graag dat mensen die kwijtschelding ontvangen ook meedoen in het herwinnen van grondstoffen en het scheiden van afval en hierin gestimuleerd worden. Iedere inwoner is belangrijk in de ambitie tot zo min mogelijk restafval te komen. We stellen voor het bedrag van kwijtschelding van het variabele deel terug te brengen naar het gemiddeld aantal aanbiedingen. Wij verzoeken u dit in de afvalstoffenverordening 2022 uit te verwerken en door te rekenen voor de komende jaren. Daarbij is de passage met betrekking tot de kinderopvang onduidelijk en behoeft dat in komende financiële stukken uitleg.

24-06-2020, Papier ophalen door verenigingen voor de zienswijze begroting 2021 Avri

Een relevant punt hierin is bijvoorbeeld het ophalen van papier door verenigingen. Het is duidelijk dat het kosten zou besparen als Avri zelf het papier ophaalt en we de regeling met verenigingen stopzetten. Echter voorziet de regeling ook in een maatschappelijke behoefte. Ondanks de vraag vanuit de Tielse raad zijn terugkoppelingen over de pilots summier. We verwachten dat updates en plannen tijdig in de raden kunnen worden besproken alvorens advies wordt gevraagd. Dit proces dient zorgvuldig te worden doorlopen. Duidelijkheid en goede communicatie gaan voor tempo.

Schriftelijke vragen

11-09-2023, Betreft: inzamelen papier door verenigingen

Schriftelijke vragen over inzameling met vrijwilligers met betrekking tot gevaarlijke situaties en het onderzoeken van mogelijkheden om door te gaan met verenigingen.

28-12-2022, Schriftelijke vragen met betrekking tot het aantreffen van afval op veel plaatsen in onze gemeente.

Schriftelijke vragen over afvaldumpingen bij afvalbakken n.a.v. foto's van burgers, ten dele door afsluiting van de bakken vanwege de jaarwisseling.

15-06-2022, Schriftelijke vragen FvD inzake winst Avri Solar BV

Vragen over controle raad, crowdfunding, financiële keuzes en de bestaansredenen van de BV.

10-09-2020, Vragen van de VVD het proces rondom gedragssturing

Vragen over het proces rondom gedragssturing en de rol van de raad in dit proces

03-04-2017, Van VVD inzake schriftelijke vragen over scheiding plastic afval en omgekeerd inzamelen

Vragen over nadelen van omgekeerd inzamelen m.b.t. maatwerk voor ouderen en of het college nascheiding in het AB van Avri gaat bespreken.

Overige informatie

26-03-2024, Email Avri inzake deelname aan raads werkgroep CA

E-mail waarin raden gevraagd worden of ze in een raads werkgroep willen voor CA, ten dele om de raden de kans te geven om aan de voorkant van het proces meegenomen te worden.

14-09-2022, Raadsbijeenkomst met directeur Avri

29-06-2022, Zienswijze oprichting Cirtex (zienswijze op verzoek van Avri)

Wij geven een positieve zienswijze op het voorgenomen besluit tot oprichting van de coöperatie CIRTEX. De positieve zienswijze heeft betrekking op de Gemeenschappelijke Regeling Avri.

We zien daarbij echter wel een aantal risico's:

- Het vinden van geschikt personeel;
- De businesscase is gebaseerd op aannames;
- De risico's zoals genoemd in de risicoparaagraaf;
- Het vinden van een geschikt locatie.

16-06-2021, Accountantsverslag Avri 2020

Verslag geeft goed getrouw beeld en WNT-verantwoording, beperking op rechtmatigheid.

09-11-2020, Bijeenkomst wethouders Avri gemeenten met provincie over de renteaanpassing Nazorgfonds

21-11-2018, Verbonden partijen, mededeling

Wethouder legt berichtgeving vanuit Avri terug dat de startdatum van 1 jan 2019 voor het nieuwe inzamelsysteem niet gehaald wordt. De raad is onthutst evenals de wethouder en spreken teleurstelling naar elkaar uit. 5 weken voor dit moment heeft de raad van Tiel via de wethouder aangegeven uitstel te willen voor de invoer en daarop is toen geantwoord dat dat niet nodig was en dat de datum gehaald zou worden.

Besproken stukken in **commissie bestuur** in vergadering 2 feb 2017

Nota risicomanagement en weerstandsvermogen Avri

nota besproken geen conclusies

Avri nota Reserves en voorzieningen

Nota besproken geen conclusies

Strategisch bedrijfsplan 2016-2020

De gemaakte opmerkingen en de reacties hierop worden meegenomen naar het AB van de Avri. Ook zal daar worden ingebracht dat Tiel zich aanmeldt voor de pilot outcome gestuurde resultaten.

VVD Tiel

28 oktober 2024 · 🌐

Dijkstra stopt als bestuurslid van de AVRI.

Besturen is keuzes maken.

“Nu de gemeente Tiel haar standpunt over het Koersplan van de Afvalverwerking Rivierenland (AVRI) in een brief heeft gezet, met een 4-tal aanbevelingen, zit mijn taak bij de Avri erop”, aldus Dijkstra. Dijkstra maakt kenbaar te stoppen als Tiels bestuurslid in het algemeen bestuur bij de Avri. Zijn taak wordt overgenomen door collega-wethouder Marringa.

Dijkstra: “Het komt nu aan op uitvoering. Ik denk dat de Avri een uitvoeringsorganisatie moet zijn. Beleid ontwikkelen of strategische keuzes maken is aan gemeenten. Het gevoerde Avri-beleid sloot tot heden weinig aan bij de wensen van Tiel en haar inwoners. Het gevolg is kritiek; de Avri ligt onde een vergrootglas en iedereen vindt er iets van. De basis is het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval, doe dat goed. De andere ambities vanuit het strategisch Koersplan gaan ver, de markt en samenleving zijn minder maakbaar en financieel moeten investeringen kloppen om de afvalstoffenheffing te beperken”, aldus Dijkstra.

Eerder was discussie over de alternatieven voor inkomsten van voormalige papierinzamelaars. Dat heeft Tiel zelf opgelost via een forse bijdrage en dadelijk een herijking van het subsidiebeleid van de gemeente. De taken in de openbare ruimte (IBOR) die uitgevoerd worden door de Avri en onderaannemers worden ook geëvalueerd. Tiel heeft eerder flink moeten investeren om het aanzicht van de openbare ruimte beter te krijgen. De strijd tegen zwerfvuil blijft onophoudelijk. Ook samenwerkingsverbanden door de Avri met grotere partijen en de inrichting van de milieustraat 3.0 dienen zich aan.

Dijkstra: “Kortom, genoeg uitdagingen voor mijn opvolger bij de Avri. Ik ga me zelf meer richten op woningbouw, de westelijke ontsluitingsweg en de financiële zaken die vanaf 2025 meer aandacht vergen.”

7

1 opmerking 3 keer gedeel

bijlage 3 Bronnenlijst

Bij de uitvoering van dit onderzoek zijn verschillende bronnen gehanteerd: gesprekken en verschillende documenten. Deze worden hier beknopt weergegeven. De namen van de gesprekspartners zijn bij het onderzoeksbureau beschikbaar, en in verband met privacy weggelaten.

Kader verbonden partijen, vigerend is rapportage 2016

Rekenkameronderzoek: nog meer sturing?, eindrapport onderzoek regionale samenwerking 2020
Deze rapportage geeft ook aan dat kader uit 2016 update verdient maar die zie ik nog niet.

Raadsrapportage: Sturen of gestuurd worden, augustus 2016. Vastgesteld door de raad

Rekenkameronderzoek: Grip of verbonden partijen 2013

Rapportages

Rekenkameronderzoek: nog meer sturing?, eindrapport onderzoek regionale samenwerking 2020
Deze rapportage geeft ook aan dat kader uit 2016 update verdient maar die zie ik nog niet.

Raadsrapportage: Sturen of gestuurd worden, augustus 2016. Vastgesteld door de raad

Rekenkameronderzoek: Grip of verbonden partijen 2013

Rapport raad openbaar bestuur, verbonden partijen 2015

Raadsinformatiebrieven

20-05-2022, Informatiestuk AB over de houtskoolschets

19-03-2025, Brief Avri en Werkzaak betreft zienswijze op het voorgenomen besluit

Raadsbesluiten

2025

- Rapport Rekenkamer Tiel “Onderzoek naar toezicht en handhaving” (02-07-2025)
- Zienswijze gemeente Tiel op voorgenomen besluit Cirtex (20-05-2025)

11-06-2025, Zienswijze gemeente Tiel op jaarstukken 2024 en begroting 2026

05-02-2025, Zienswijze Kadernota 2026 Avri.

16-10-2024, Zienswijze Avri n.a.v. Koersplan Avri

20-11-2024, Aanwijzing J. Marringa AB Avri

12-06-2024, Wijziging GR, voortkomend uit Wgr

12-06-2024, Jaarstukken 2023 en begroting 2025 Avri (geamendeerd)

13-06-2024, Zienswijze jaarstukken (samengevat),

14-02-2024, Raadsbesluit zienswijze kadernota en koersplan Avri

14-02-2024, Ondanks besluit om geen inhoudelijke zienswijze te geven toch deze

27-09-2023, Inzet verenigingen bij papierinzameling Avri

14-06-2023, Raadsbesluit zienswijze jaarstukken 2022 GR Avri

14-06-2023, Raadsbesluit begroting 2024-2027 GR Avri

22-02-2023, Raadsbesluit zienswijze kadernota 2024 GR Avri

08-06-2022, Raadsbesluit zienswijze voorlopige jaarstukken 2021 Avri

08-06-2022, Raadsbesluit zienswijze ontwerpbegroting 2023 Avri

Rekenkameronderzoek Afvalbeleid gemeente Tiel

Definitief 26 januari 2026

- 23-02-2022, Raadsbesluit om zienswijze kenbaar te maken en in te stemmen met Kadernota 2023
- 13-10-2021, Raadsbesluit raadsonderzoek Avri Storten en Tekorten
- 16-06-2021, Instemming programmabegroting 2022 met zienswijze Avri
- 17-03-2021, Raadsbesluit Gescheiden inzameling luierafval
- 20-01-2021, Raadsbesluit Onderzoek overdracht Avri stortplaats
- 17-06-2020, Instemming jaarstukken 2019
- 17-06-2020, Instemming begroting 2021
- 16-10-2019, Regeling incontinentie- en medisch afval
- 19-06-2019, Zienswijze op jaarstukken 2018 Avri
- 19-06-2019, Zienswijze op jaarstukken 2018 Avri
- 19-06-2019, College toestemming geven in te stemmen met de aanpassing van de GR Avri
- 09-08-2018, Raadsbesluit keuzenota nieuw afvalbeleid
- 23-05-2018, Raadsbesluit begroting Avri 2019, geamendeerd vastgesteld
- 23-05-2018, Raadsbesluit zienswijze raad met betrekking tot jaarstukken 2017 van GR
- 23-05-2018, Raadsbesluit conceptbegroting en meerjarenraming
- 25-10-2017, Verworpen voorstel: Raadsvoorstel Beleidsplan van Afval Naar Grondstof
- 27-09-2017, Raadsbesluit motie aanpak zwerfafval
- 27-09-2017, Raadsbesluit keuze inzamelsysteem kunststof verpakkingen en drankkartons
- 21-06-2017, Raadsbesluit om Geen zienswijzen op de ontwerpbegroting 2018 en de meerjarenramingen 2019 - 2021 van de GR Avri in te brengen.
- 21-06-2017, Geen zienswijzen op de ontwerp-jaarstukken 2016 van de GR Avri in te brengen
- 19-03-2025, Brief inzake afdekken meerkosten Cirtex
- 26-05-2023, Informatiebrief inzake foto's op containers
- 20-09-2022, Verkorte jaarrekeningen 2021 van Avri Realisatie BV en Avri Solar BV
- 29-04-2021, Informatiebrief Raadsonderzoek stortplaats Avri
- Moties**
- 26-03-2025, Invoeren van verhalen kosten en hufferboetes afval dumpen in Tiel
- 03-07-2024, Motie Aanvulling vergoeding verenigingen oud papier
- 09-07-2024, Aanpak terugdringen bij plaatsingen afval ondergrondse containers
- 04-07-2023, Motie Grip op strategische keuzes Avri
- 14-06-2023, Motie milieustraten 3.0
- 22-02-2023, Motie afval- afvalbakken
- 13-10-2021, Motie tot wijziging van de samenstelling van het DB Avri
- 13-10-2021, Vervolgproces onderzoeksproces Storten en Tekorten
- 14-07-2021, Strategische keuzes Avri ten aanzien van afvalverwerking

24-03-2021, Motie: Verminderen zwerfafval

18-11-2020, Motie onderzoek overdacht Avri-stortplaats n.a.v. provinciaal besluit over nazorgfonds stortplaatsen.

18-11-2020, Onafhankelijk onderzoek in te stellen naar overdracht stortplaats Avri.

14-07-2020, Motie Unanimiteit Avri

20-11-2019, Motie Avri uitvoeringskosten 2020

13-11-2019, Motie: Doe een onafhankelijk onderzoek naar het na-scheiden van afval

20-03-2019, Verminderen plastic afval in de gemeente Tiel

27-09-2017, Motie voorstel achteraf scheiden

28-06-2017, Aanpak zwerfafval

Schriftelijke vragen

11-09-2023, Betreft: inzamelen papier door verenigingen

28-12-2022, Schriftelijke vragen met betrekking tot het aantreffen van afval op veel plaatsen in onze gemeente.

15-06-2022, Schriftelijke vragen FvD inzake winst Avri Solar BV

10-09-2020, Vragen van de VVD het proces rondom gedragssturing

03-04-2017, Van VVD inzake schriftelijke vragen over scheiding plastic afval en omgekeerd inzamelen

26-03-2024, Email Avri inzake deelname aan raads werkgroep CA

14-09-2022, Raadsbijeenkomst met directeur Avri

29-06-2022, Zienswijze oprichting Cirtex (zienswijze op verzoek van Avri)

16-06-2021, Accountantsverslag Avri 2020

09-11-2020, Bijeenkomst wethouders Avri gemeenten met provincie over de renteaanpassing Nazorgfonds

21-11-2018, Verbonden partijen, mededeling

Geraadpleegde documenten

AVRI (2024) STRATEGISCH KOERSPLAN 2024-2030.

Avri (2025) Gemeenschappelijke regeling.

bijlage 4 Grondstofmonitor

● **Strategie** ● **Beleid** ● **Organisatie**

IPR Normag

Waarderweg 33 Kantoor B10, 2031 BN HAARLEM

Postbus 2016, 2002 CA HAARLEM

023 531 91 41 info@iprnormag.nl